

Sisukord

Poistekooli XXXII (1952.a) lennu ajalooühinguline iseloomustus	3
Kuidas tekkis ühtekuuluvustunne?	13
I kokkutulek, kuid eraldi laudkondades 23.08.1958 Rannakohvikus (6 a) Osavõtjad tütarlapsed ja õpetajad	18
II kokkutulek suvel 1962 Rannakohvikus (10 a) Osavõtjad tütarlapsed	20
III kokkutulek 15.07.1967 Pärnu Tarbijate Kooperatiivi saalis Papiniidus (15 a) Osavõtjad	21
IV kokkutulek 22.07.1972 kohvikus „Tallinn“ (20 a) Statistiline uuring XIa klassist 29 a pärast kooli lõpetamist. Osavõtjad	23
V kokkutulek 8.07.1977 Pärnu KEKis (25 a) Osavõtjad	26
VI kokkutulek 3.07.1982 Audru sovhoosis (30 a) Osavõtjad	28
VII kokkutulek 11.07.1987 Sauga sovhoosis (35 a) Osavõtjad	30
VIII kokkutulek 4.07.1992 „Birgita baar“ (40 a) Osavõtjad	32
IX kokkutulek 8.07.1995 Pärnu Aiandusseltsi Maja (43 a) Osavõtnud	33
X kokkutulek 12.07.1997 „Birgita“ baaris (45 a) Osavõtjad	35
XI kokkutulek 10.07.1999 Pärnu Aianduskeskuse Majas (47 a) Kokkutuleku kutse. Osavõtjad. Juta Haberman „Mu kallid ...“ Erich Strickholm „Heatahtlik vemmälvärss ...“	37
XII kokkutulek 20.07.2002 Pärnu Aianduskeskuse Majas (50 a) Kokkutuleku kutse. Osavõtjad. Juta Haberman „Armsad sõbrad!“ Tervitus Strickholmilt. Kauaoodatud meenutused õpetaja Leili Joonsoolt. Õpetaja Ruth Lingi kaart. Kiri ajakirjanik Piret Talile	43
XIII kokkutulek 02.07.2005 Pärnu Aianduskeskuse Majas (53 a) Kutse – kõik teed viivad Pärnusse Erich Strickholm „Kommentaariks 2005.a kokkutuleku puhul“	55
XIV kokkutulek 14.07.2007 Pärnu Aianduskeskuse Majas (55 a)	60

Kutse. Osavõtjad. Mihkel Kalbuse laul „Tule Pärnu“	
XV kokkutulek 11.07.2009 Pärnu Aianduskeskuse Majas (57 a) Kutse. Osavõtjad. Õnnitlus õp. Ruth Lingile	65
XVI kokkutulek 21.07.2012 Kentuki Lõvi Pubis (60 a) Kutse. Osavõtjad. Õp. Joonsoo mõtisklus	68
XVII kokkutulek 14.07.2017 Nikolai Pubi (65 a)	72
XVIII kokkutulek 13.07.2018 Pärnu pubis „Postipoiss“ (66 a) Juta Habermani sõnavõtt	74
XIX kokkutulek 19.07.2019 Pärnu pubis „Postipoiss“ (67 a) Kutse. Mihkel Kalbuse laul Pärnust plaadil	76
XX kokkutulek 20.07.2020 Pärnu pubis „Postipoiss“ (68 a) Kutse. Õnnitlus Vikerraadios.. XX kokkutulekust . Osavõtjad	79
Kokkutulekute statistikast	82
Kokkutulekute koond	83
Lõpetuseks	84

* * *

Erich Strickholm koostas aastal 2000 oma klassi õpilaste andmete põhjal meie lennu ajalooühingulise iseloomustuse, mis arvatavalt iseloomustab ka teisi sel ajal kooli lõpetanud.

Poistekooli XXXII lennu (1952.a.) ajalooühinguline iseloomustus.

1.Meie sünniaastatest.

Kui meie nimed meid üksnes eristavad, siis sünniaastad juba jutustavad meie saatusest ja seda tahaksingi kõigepealt kommenteerida. Enamik meie lennust oli sündinud aastal 1933, ülemaailmse majanduskriisi (1929-33) lõpuaastal, demokraatliku riigikorraga Eesti Vabariigis.

Meie XIa klassi lõpetanuteist sündis 3 poissi 1932.aastal, 15 poissi 1933.aastal ja 5 poissi 1934.aastal.

1933.aastal täitis 19 aastat I maailmasõja algusest, 15 aastat Eesti iseseisvuse manifesti avaldamisest (24.veebruar 1918) ja 13 aastat Vabadussõjast (Tartu rahu 2. II 1920). Muide, ka Oktoobrirevolutsioonist lahutas meid vaid ühe poisikesee võrra aastaid (16)! Nagu näeme – vähe puudus, et oleksime sündinud Vene tsaaririigis niisamuti kui meie vanemad. Õnneks siiski nii ei läinud, meie õnnenumbr, kui loosivõit, oli 1933 ja ma pole kuulnud, et keegi meist seda oleks kahetsenud. 10aastane ajalõik on ajaloos niivõrd lühike ja märkamatu, et näiteks praegugi mõtleme üllatusega – kas tõesti täitub juba 10 aastat meie riiklikust taasiseseisvumisest?! Või 50 aastat keskkooli lõpetamisest ...

Püüdkem siiski mõistatada, mis oleks võinud olla teisiti, kui me oleksime sündinud selle lühikesee 10-aastase ajalõigu võrra varem või hiljem.

1923.aastal sündinutena oleksime ea poolest sobinud juba kahurilihaks II maailmasõja rinnetele. Sel põhjusel olemegi oma elus väga harva kohanud selle aastakäigu mehi.

Kui aga oleksime tegelikkusest 10 aastat hiljem sündinud (1943), siis oleksime kaotanud kui mitte just elu, siis ometigi väga väärtusliku mälestuse – oleksime kaotanud vahetu ajaloolise mälu vaba Eesti parematest päevadest enne sõda. Meil aga õnnestus seda näha, enamasti koos vanematega, kellest kahjuks vähesed jõudsid ära oodata ka taasiseseisvumise. Kui nüüd selles 10-aastaseks saavas taasiseseisvunud Eesti Vabariigis kostub õigustatult ka niisuguseidki hääli, et sellist vabariiki me ei soovinud, siis täpsustagem, et võrdlusena peetakse silmas peamiselt vaid neid aastaid, mis järgnesid meie sündimisele, sest meie sündimisele eelnenud 15 iseseisvusaja aastat olid noorele Eesti Vabariigile tollal mõneti veelgi raskemad, kui meil praegu: sõjahaavade parandamine, 1923-24 aasta majanduskriis ja n.ö. atentaat Eesti iseseisvusele 1.detsembril 1924. Põhimõtteliselt oli ka väga palju analoogset praegusega võrreldes: ka tookord vedas meid alt idaturg, uute turgude otsimine ja sellele sobivate konkurentsivõimeliste kaubaartiklite või teenuste eksport eeldas struktuurimuudatusi ja investeringuid. Loomulikult püüti laenata nagu praegugi, risk oli suur ja pankrotid sagedased. Riik ja pooled taludest sattusid võlgadesse, tööpuudus kasvas 32000ni ja ükski valitsus ei suutnud olukorda märgatavalt leevendada – üksnes 1932-33 aastal vaheldus kuus valitsust! Parlamendis käis paljude korporatiivsete parteide ja huvigruppide viljatu egoistlik näaklemine, mis rikastas meie leksikat tänapäevalgi kasutatust leidva käibesõnaga – “lehmakauplemine”. Sellele tegid lõpu ja saatsid parlamendi laiali K. Päts ja J. Laidoner oma 12.märtsi riigipöördega 1934.

Meie aga sündisime siis, kui maailm hakkas kosuma majanduskriisist. Eesti tähtsaimaks kaubanduspartneriks ja majandusveduriks sai arenev Saksamaa. Parimad saavutused pea kõikidel elualadel sõjaeelses Eestis kuni okupatsioonini kuuluvad sellesse seitsmeaastasesse ajalõiku (1933-40), nagu “seitse rammusat aastat” Vana-Egiptuse ajaloos, mida vaarao oma unenäos olevat ette näinud. Meile olid need seitse aastat enamuses turvalised ja muretud eelkooliaastad enne I klassi minekut. See oli vana hea eesti aeg.

Minu meelest on väga tundeküllaselt ja paljutähenduslikult seda ajajärku kujutanud 1943.aastal veel kodumaal viibinud Eduard Viiralt oma graafilise teosega “Virve”: muretu rahvarõivais eesti tütarlaps seisab viljapõllul rukkihakkide keskel, aga juba paistavad ta peakohal ähvardavad kõuepilved, millest võib järeldada, et raevukas äike on saabumas. Ja me kõik mäletame, kuidas see saabus ... Aga Viiralti tööd ei ole minetanud oma ajakohasust veel tänapäevalgi! ...

2.Meie esimene kasvataja oli Adolf Hitler.

Uskumatu aga tõsi, sest meie koolitee algas I klassist esimesel sõja-aastal 1941, kui Hitler meid Stalini hirmuvalitsuse alt vabastas ja ise okupeeris Eesti mandriosa 5.septembriks ning saared 6.detsembriks 1941.

Seega siis kaudselt sai meie esimeseks “vanemkasvatajaks” või “ülemkasvatajaks” ei keegi muu, kui kurikuulus Adolf Hitler! Huvitav, et nii nagu enamikul meist, oli ka Hitleri biograafias aastanumbril 1933 eriline tähendus – tema saavutas meie sünniaastal oma nimetamise Saksa riigikantsleriks ja järgmisel aastal pärast Hindenburgi surma võttis endale ka presidendi funktsioonid, omades siis ametlikku tiitlit – Führer und Reichskanzler.

3.Meie 1952.a. lend oli viimane, kes lõpetas Pärnu I Keskkooli veel Jossif Stalini eluajal.

Stalin suri pärast meie koolilõpetamist järgmise aasta kevadel, 5.III 1953. Aga enne seda olime Hitleri käe all kasvanud juba IV klassi õpilasteks, kui omakorda Stalin meid Hitleri meelevaldalt “vabastas” 1944.a. sügisel (ENSV täielikuks vabastamiseks loetakse 24.novembrit). Meie uus “ülemkasvataja” Jossif nägi meiega rohkem vaeva, sest tema arvates oli meid valesti kasvatatud ja sellespärast võttis see vaimulikus seminaris õppinud inkvisiitor endale ilmselt mittejõukohase ülesande – et meid, kui ka kogu eesti rahvast, tuleb ümber kasvatada! Pooleli see töö tal jäigi, niisamuti kui ta kolleegil Hitlerilgi, kuid nende teeneks võib lugeda seda, et nad näitasid hoiatuseks maailmale, mida kujutab endast nn. totalitaarne riik tegelikkuses. Peale selle oskas Stalin paremini kui keegi muu diskrediteerida kommunistlikku maailmavaadet ja koos Hitleriga demonstreerida, kui kallid ja mõttetu on korralik sõda XX sajandi keskel!

Lisagem siia veel niipalju, et Stalin oma kasvatusmeetodeid ei muutnud ega parandanud. See, millega ta enne sõda alustas (mõtlen juuniküüditamist 1941.a.), sedasama kordas ta ka pärast sõda meie esimesel keskkooli õppeaastal (märtsiküüditamine 1949.a.). Erinevatel põhjustel langes nii palju õpilasi välja, et järgmisel õppeaastal jagus õpilasi kolmest klassikomplektist vaid kahe klassi jaoks.

4.Meie 1952.a. lend oli viimane, kes lõpetas PIK veel poeglaste koolina.

Pärast meid moodustati segakoolid. Raske öelda, kumb neist koolitüüpidest annab parema kasvatus. Ilmselt on omad plussid ja miinused nii ühel kui teisel, aga tundub, et kui meid seataks praegu valiku ette, siis meie poisid ja ka tüdrukud valiksid ikkagi selle koolitüübi, millega olid juba harjunud. Mulle meenub ühest inglise komöödiafilmist sõbralik vanapaar, kes laulis oma nooruspäevadest, et “Siis olid naised kui naised! Ja mehed olid kui mehed!” Mida aeg edasi, seda segasemaks muutub rollijaotus.

Ammugi oleks juba aeg, et võiks avalikustada ka selle, kuidas kulgesid aastatel 1948-52 omavahelised suhted Pärnu I Keskkooli poiste ja Pärnu II Lydia Koidula nim. Keskkooli tütarlaste vahel.

Mõneti meenutavad need suhted Koitu ja Hämarikku. Kuna poistel enam oma koolimaja ei olnud (see anti venekeelsele III Keskkoolile), siis olid nad sunnitud kasutama tütarlastekooli õpperuume. Õppetöö toimus kahes vahetuses: kui tütarlapsed olid vabad, pidid poisid vaguralt koolipingis istuma või vastupidi. Üheaegselt olime õppetööst vabad vaid oodatud pühapäevadel, seega olid meievahelised kontaktid juba ajaliselt küllaltki piiratud. See

oli üks põhjustest, miks näiteks minagi alles pärast IX klassi lõpetamist hakkasin huvi tundma, kes võiks olla see tütarlaps, kes teises vahetuses istub samas pingis, kus mina. Saatusel on imelikud teed ja tutvumine minu pingis istuva tütarlapsega sai teoks hoopis Tallinna vahendusel, täpsemalt - tänu Eesti NSV üldlaulupeole – mis oli üldjärjestuses 13. ja toimus Tallinnas 21.-23. juulini 1950. Arvulised näitajad olid rekordilised – esinejaid oli 31907, ja koore ning orkestreid kokku 1106! Esinemine toimus veel vanal, 1928. aastal K.Burmani projekti järgi ehitatud laululaval. Pärnu I Keskkool oli esindatud meeskooriga Voldemar Rumesseni juhtimisel ja puhkpilliorkestriga Evald Pihla juhtimisel. Minu päevakava oli üpris tihe ja ka väsitav, kuna osalesin mõlema kollektiivi proovidel ja esinemistel. Meie puhkpilliorkester majutati “Estonia” kõrval asuva II Keskkooli saali, kus olid ka Mõisaküla puhkpilliorkester ja teised isetegevuslased, kelle üldjuhiks oli Mõisaküla Raudteekooli autoriteetne ja sümpaatne õpetaja Marga Stoor. Kuuldes temalt juhuslikult, et ka tema õde õpib Pärnus, tekkis mul kindel soov ta õde Pärnus üles otsida.

Kohe septembris alustasin sellest, et jätsin tundide lõppedes meie klapplaudadega koolipingi sahtlisse kirjakese küsimusega, et kes siin istub, ise teadmata, kas ma ka vastuse saan.

Üllatuste üllatus ootas mind juba järgmisel koolipäeval, kui ma klassi jõudes esimese toiminguna kohe kirja vastust otsisin – ja leidsingi väikesel kokkumurtud paberilehel väga kenas käekirjas vastuse, mille oli allkirjastanud Maiga Stoor! Ma hoidsin seda kirja kui aaret, kui saatuse kingitust! Lugesin teda jälle ja jälle ning imetlesin iga kirjatähte. Nii sai alguse meie kirjavahetus, mis kokkukõidetuna võiks kujutada endast žanriliselt miniromaani kirjades. Kuid kirjade autorit ennast ei näinud ma veel niipea, see võttis suhteliselt kaua aega. Seni ootasin südame põksudes iga järgnevat päeva ja uut kirja.

Raske öelda, mitu “romaani kirjades” meie klassis ajajooksul valmis, sest see oli üks väheseid paiku tollases N. Liidus, kus ka tegelikkuses leidis järgimist üks konstitutsioonilistest kodanikuõigustest – kirjavahetuse saladus. Erandina mäletan vaid üht päeva, kui klassi sisenedes kuulsin tavalise rahuliku miljöö asemel niisugust kisa, nagu teeb seda varesteparv, kelle rahu on häiritud. Selgus, et kellegi kiri on pihta pandud! Peagi siiski rahu taastus, sest versioone oli mitu: üks võimalus oli, et ka koristajatädi, kas uudishimust või üliagarusest, võis siin asjaosaline olla, aga võib ka olla, et kirja ei olnudki!? Igatahes pärast seda pidas iga mees paremaks täiustada oma kirjapeidikut niivõrd, et see jätaks pika ninaga isegi KGB-lasest nuuskuri. Olen mõelnud, kas need “postkastid” ka pärast meid veel kasutamist leidsid. Kohe aga selgub, et ei! Meie olime viimased romantikud, sest hiljem kooliolud muutusid, moodustati segakoolid.

Meie ajal oli õrnema soo esindajatega kohtumine mitte igapäevane, vaid küllaltki harv suursündmus. Enamasti jalutasime ühises grupis nii rannapargis kui ka muulil, kusjuures poisid nagu päevalilled pöörasid oma päid kogu aeg ikka sinnapoole, kuhupoole kellegi “päike” liikus. Võrreldes tänapäevaga me olime kui kloostrikooli õpilased: me ei kasutanud ebatsensuurseid sõnu, ei tarvitanud alkoholi, ei suitsetanud. Narkootikumidest me ei rääkinudki, üksnes teadsime, et Hiinas suitsetatavat oopiumi ja sellest enam võõrduda ei saa. Erootilistel teemadel me tüdrukutega avalikult ei vestelnud, ehk siis hästi varjatult või allegooriliselt. Sõna “seksikas” oli meie ajal tundmatu ja poistel omavahel ei olnud õiget arusaamist sellestki, mis asi on pornograafia. Keegi tarkpea arvas näiteks teadvat, et alasti naine on kunst, aga alasti mees – pornograafia! Ometi oli seda vaja teada, sest kriminaalkoodeksis oli selle kohta omaette paragrahv. Ei tea, miks totalitaarsetest režiimidest just Moskva oma kõige puritaanlikum oli, just nagu oleks ta mõjutatud koraanist. Aruharva võis kunstinäituselgi näha ka naisakti, kuid auhind anti tavaliselt ikka sellele, kes oskas maalida naist kasvõi kombinesoonis traktori taustal. Alasti ilu nägemine kuulus nomenklatuuri privileegide hulka – neile vahetati soodsa kursiga valuutat ja vastavalt igaühe teenetele käidi välismaal uudistamas kõike seda, mida meil ei olnud ja see oli ka põnevaim

osa, millest vähesed välismaal käijad hiljem pajatasid, kusjuures näitliku materjali kaasatoomine oli kahjuks keelatud! Üks aforismidest ütleb, et kindlaim viis kiusatusest jagu saada on talle järele anda. Rahuldumata uudishimu vaid kruvib pingeid ja näljane mõtleb kõige enam ikka leivast. Kahjutundega meenutan, kuipalju kasulikku aega läks kaduma kujutlusvõime vaevamisele ja viljatutele fantaasiatele! Arutlesin endamisi, et kas mitte sellepärast pole tüdrukud üldiselt ka edukamad õpilased, et nad on taolistest pingetest vabad. Imeteldav on see elujõud, mis sunnib lille kasvama läbi asfaldi, kuid meie tookord kahekümnenda sajandi keskel püüdsime olla õilsad rüütliid või džentelmenid ja elatuda asketismist. Suurim autasu, millega parimal juhul võisime arvestada, oli arglik suudlus ...

Meie ujedus tütarlastega suhtlemisel ilmnis ka harvadel koolipidudel, sest vähe oli neid, kes oskasid korralikult tantsida või vähemalt "siiberdada". Näitlik on lugu sellest, kuidas me tantsima õppisime. Pärnu tunnustatud tantsuõpetaja Kuusk, sale, galantne ja enesekindel härrasmees, nõustus meile korraldama peotantsu kursused. Patseerisime nagu pingviinid koolisaali parketil rivis ja ringis ning õppisime hoolega, käed seljal, tantsusamme. Kui olime selles kuivtrennis saavutanud omateada küllalt kõrge taseme, nõudsime, et tantsuõpetaja juba organiseeriks meile kursuse lõpuõhtuks ka tantsupartnerid, nagu lubatud. Partnerid saabusid ja meie ärevus oli haripunktis, nagu ikka enne eksamit. Kui aga koos partneriga, keda esimest korda nägime, vastakuti keset tantsuõrandat seisime, tundsin selles lummuses õudusega, et kõik me vaev on läinud luhta, sest kogu meie õpitu oli äkki ununenud! ... Mingi osa meist siiski üritas sangarlikult ka tantsida, kuid lõpuks jõudsime koos õpetajaga kõike rahuldava konsensuseni – meil tuleb mõne aja pärast kursust korrata! Olime sunnitud tõdema, et isegi va Jossifil võib vahel õigus olla. Nimelt oli tollajal tõusvaks trendiks üha sagedamini Stalinit tsiteerida ja üheks tema lööklausetest peeti seda, et "teooria ilma praktikata on null!" Kuid mitte sellega ei tahtnud ma käesolevat peatükki lõpetada. Ma tahaksin öelda suure südamesoojusega, nagu heas muinasjutus, et see tuli, mis oli meis süttinud, ei saanud küll lõpuni põleda ja sellepärast on alust arvata, et osa sellest on säilinud veel tänaseni ja kustub alles kunagi koos meiega.

5.Me saime keskkooli lõputunnistuse ilma Eesti ajalugu õppimata.

Tundub kurioossena, kuid niisugune tõsiasi sai võimalikuks sellepärast, et õppekavades niisugust õppeainet ei olnud, sest polnud Eesti riikigi – me elasime NSV Liidus ja olime NSV Liidu kodanikud. Me õppisime NSV Liidu ajalugu, mis aga oli mõistagi Moskva-keskne, ikka tsaarist tsaarini (niisamuti kui hiljem kõrgkooli esimesel kursusel õpiti sedasama veidi teises modifikatsioonis NLKP ajaloona ühest Kompartei kongressist või pleenumist teiseni).

Trükist ei ilmunud meie ajal ühtki Eesti ajalugu objektiivselt käsitlevat õpikut. Olen tänaseni tänulik Audru-Lindi Mittetäieliku Keskkooli õpetajatele ja kooliteenijale Martale, kes ei raatsinud mitte kõike "keelatud kirjandust" ära põletada. Sähvri riulilt leidsin raamatu pealkirjaga "Eesti ajalugu", algkoolidele kokku seadnud M.Kampmann. Trükitud Tallinnas Gustav Pihlaka kirjastuses 1924.a. See oli juba kolmas trükk, seega väärt raamat, mis käsitles Eesti ajalugu alates eelajaloolistest mälestusmärkidest kuni "Eesti iseseisvuse lõpulik tunnustamine 1921.a." ja "Eesti – Läti kaitseseping 1923.a.". Just see väike 184-leheküljeline raamat sai mulle usaldusväärseks allikaks ka edaspidiste ajaloosündmuste tõlgendamisel ja on praegugi aukohal minu raamaturiiulil kui rareteet, mis vääriks neljandatki kordustrükki.

Niisiis 1952.a. lennu teadmised Eesti ajaloost piirdusid vaid algkoolis õpituga või selle kirjandusega, mis oli juhuslikult varematest aegadest säilinud. Ja muidugi me õppisime elavat ajalugu elust endast.

Tänulikult ja imetlusega mälestan oma ema, 4 klassi haridusega talunaist, kes enne sõda mind kui koolieelikut käekõrvale võttis ja kaugele Riia maantee kalmistule viis, et näidata mulle Eesti Vabadussõjas langenute mälestusmärki. See mälestusmärk ja ema jutustus

tõid mu silmi pisarad. Ma pole kunagi kohanud suurema kunstijõuga monumentaalskulptuuri, kui see Amandus Adamsoni teos, mis andis mulle esimese ja unustamatult emotsionaalse Eesti ajaloo õppetunni.

Kunagi ei jäta mind ükskõikseks ka Tallinna Reaalkooli juures olev mälestusmärk ja August Weizenbergi “Linda” Lindamäel, mida koos teiste “Memento” liikmetega külastame tavaliselt kütuditamise aastapäevadel

Kuid samas on need mälestusmärgid väheütlevad nende jaoks, kes pole hinges Eesti saatusele kaasa elanud või vähemalt Eesti ajalugu õppinud. Osa nendest inimestest käib tänaseni Tõnismäel kustunud igavese tule juures ja hindab ajalugu omaenda teadmiste ja elamuste järgi. Ka see on ajalugu!

6.Meie 1952.a. lend on koolis õppinud ka usuõpetust ja otsinud Jumalat.

Nimetatud tõsiasi pakub huvi selle poolest, et võimaldab meid võrrelda nendega, kes sellest õpetusest on ilma jäänud ja teiseks – ärgitab meid põgusaltki vaagima, kas ka usuõpetusel oleks veel kohta XXI sajandi kooliprogrammides või väljendades kaasaegsemalt – kas sellest oleks kasu, kas sellesse tasuks investeerida või “kas mäng tasub küünlaid”. Probleem on fundamentaalne ja oleks ammendamatuks teemaks teaduslikule uurimistööle, kuid lubatagu mul puudutada seda teemat subjektiivselt ja meie sugupõlve vaatevinklist lähtuvalt.

Meie 1952.a. lend õppis usuõpetust I, II ja III klassis, meist aasta võrra nooremad I ja II klassis ning kaks aastat nooremad vaid I klassis 1943/44 õppeaastal. Siis sai meie “ülemkasvatajaks” 1944/45 õppeaastast alates Jossif Stalin ja kuni tänaseni ei ole seda õppeainet enam Eesti koolide õppekavas. Stalini konstitutsiooni järgi oli “kirik lahutatud riigist ja kool kirikust”, õppetöö kohustuslikuks komponendiks sai ateistlik kasvatus. Tuleb tunnistada, et ses osas oli Stalin isiklikult otse elavaks eeskujuks: meid ju ometi hämmastas, miks kõikvõimas taevaisa – heasoovlik ja õiglane kohtumõistja – soosib sellist pahelist “põrguvürsti” nagu Stalin, lubades meie isamaad taasalistada ja võita meie äsjust “vabastajat”, kelle iga sõduri vööpandlale oli stantsitud reljeefne lause “Got mit Uns”!? Me olime samuti tunnistajaks, millist kahekeelsust olid sunnitud harrastama meie õpetajad. Kui lisame siia pool sajandit hiljem avalikustatud uudise, et väidetavalt omas praegune Venemaa ap. õigeusu patriarh Aleksius II (kodanikunimega Ридигер) samuti ka KGB agendi nime, siis selgub, et isegi Stalin kasutas ometi ka usumeeste teeneid, kuid mõistagi vaid omal viisil. Stalini kuulsaks lauseks oli, et “kaadrid otsustavad kõik!”. Hitler seevastu olevat lasknud vaguni ratastele maalida “Alle Rader müssen rollen für den Sieg!” (kõik rattad peavad veerema võidu heaks), mis kujutab endast totalitaarse riigi juhtlause.

Neist drastilistest näidetest piisab, et mõista, kui lõhestatuks sai inimhing meie varajases nooruses, kus me olime sunnitud kahtlema kõiges ja otsima omal käel seda kõige õiglasemat, tõde ja õigust, millel maailm püsib. Ühed on sellest aegsasti loobunud, otsides midagi käegakatsutavat, mida saaks vahetada võimu või raha vastu. Kiiresti pappi ja palju! Kuid alati on leidunud ka vaimsete huvidega inimesi, kes kindlalt on uskunud või vähemalt otsinud Jumalat. Viimaste hulka julgen arvata ka iseennast. Lähtudes tõsiasiast, et ma pean meie Xla klassi tervikuna eetiliseks kollektiiviks, jääb ometi saladuseks, millisel määral sõltus see ka religioossetest tõekspidamistest, millega eetika traditsiooniliselt kokku on kuulunud. Samas, lähtudes sellest faktist, et kõik peale ühe poisi astusid kommunistlikku noorsooorganisatsiooni, jääb saladuseks, millisel määral nad olid kõik veendunud ateistid, mida sellesse organisatsiooni kuulumine eeldas.

Eelpool öeldust võib järeldada, et eetiline võib olla ka religioonita, nagu väidab meie kaasaegne filosoof Jaan Kaplinski (“Postimees”, 31.03.01.). Ometi on raske uskuda Kaplinski väidet, et usk ei tee kedagi inimlikumaks, eetilisemaks. Mille muu põhjal me siis eristame neid inimesi, kes istuvad kirikupingis nendest, kes istuvad Patarei vanglas? Kummas

seltskonnas me kohtame enam inimlikkust? Eriti kui kuuleme näiteks Tallinna Peeteli koguduse õpetajalt Aavo Üpruselt, et luterlik kirik otsib oma olemust ja sihti kui sotsiaalkirik, kes tahab abistada töötuid ja muid oma murega üksiolevaid, keda meie toores turumajandus ja nõrga haldussuutlikkusega riigikorraldus pidevalt juurde produtseerib. Sama nišši ehk tegevusvaldkonda on hõivamas ka sektantlus ja mitmesugused selgeltnägijad. Taolisi libausklikke, vaatamata sellele, et nad rüütavad end religioosse atribuutikaga, eristab sama tunnus, mis juristikas spekulatsiooni või korrupsiooni – isikliku kasu saamine, soovitatavalt koguni ettemaksuna!

Samas on traditsiooniliste kirikute kogudustes pärast pikka omalaadset varjusurma liikmeskond kokku kuivanud. Näiteks Kaplinski järgi näikse see olevat üksnes kiriku probleem. Tegelikkus on aga niisugune, et meil vestleb noor inimene esmakordselt vaimulikuga alles täiskasvanuna, kui ta sõjaväkke minnes seal kaplanit kohtab.

Pärast seda etteruttamist kaasaega jätkan nende usu- ja eetikaprobleemidega, millega meie põlvkond keskkoolis kokku puutus. Oli ju pimedalegi selge, et eetikakoodeksiga oli pahuksis isegi meie põhiseadus, ENSV konstitutsioon, kus kaugeltki kõik ei vastanud tegelikkusele. Alates juba riigiõiguslikest sätetest, mis deklareerisid, et ENSV on säilitanud suveräänsuse ja õiguse NSV Liidust välja astuda, et ilma tema nõusolekuta ei või muuta ta territooriumi jms. Kodaniku põhiõigustest leidsid mõningate reservatsioonidega järgimist õigus haridusele, tööle, puhkusele, õigus ainelisele kindlustatusele nii vanaduses kui ka haiguse ja töövõime kaotamise korral, kuid näiteks kolhoosnikud olid kauaks ilma jäetud riiklikust pensionikindlustusest. Eesti NSV kodanikele tagatud südametunnistuse, sõna-, trüki-, jm. vabadused, isiku- ja korteripuutumus ning isegi kirjavahetuse saladus olid juba suuremas osas demagoogia, fiktsioon.

Näiteks südametunnistuse vabadus pidi tähendama igale kodanikule õigust uskuda või mitte uskuda, kuid leidis vaid üks poiss meie klassist, Endel Leino, kes julges seda õigust ka tegelikult kasutada. Leino oli sõbralik, siiras ja tagasihoidlik klassikaaslane, kes oma religioosseid tõekspidamisi ei afišeerinud, kuid see küsimus kerkis esile seoses komsomoli värbamisega, kus Leinolt selleks avaldust ei laekunud ega laekunud. Klassijuhataja tegi küllap didaktiliselt kahetsusväärse sammu, kui kutsus Leinot klassi ette oma veendumustest pihtima. Minu meelest väärib aga Leino tollaegne oma kredo avalik tunnistamine eetilisel kõrgemat hinnangut, kui näiteks need klassikaaslased, kes salastatud vabamüürlase kombel tänapäeval oma kunagist komparteisse kuulumist varjavad (kusjuures loomulikult ei saa komparteisse kuulumist üheselt hukka mõista). Klassijuhataja Kaljo auks tuleb lisada, et ta ei teinud Leinole takistusi keskkooli lõpetamisel, kuigi need olid karmid ajad. Näiteks mõni aasta hiljem eksmatrikuleeriti üks minu instituudikaaslastest pelgalt sel põhjusel, et ta julges abielluda piiskopi pojaga (praeguse EELK piiskopi Jaan Kiivitiga).

Täna on rõõm tõdeda, et pärast aastakümnete pikkust teadmatust on meil, keskkooli vilistlastel, ka Leinoga sidemed taastunud. Ma ei sõanda selleks luba küsimata kirjeldada Leinole kui usklikule nõukogude ajal osaks saanud diskrimineerimist ja kannatusi. Tähelepanu väärib aga Leino vastus minu küsimusele, et kuidas või millest ta usklikud veendumused alguse said. Vastus oli lihtne ja loogiline – usk andis mulle jõudu terveneda raskest haigusest! Olen elu jooksul rohkem kui üks kord olnud silmitsi kindla surmaga ja tean, et sel hetkel tunneb inimene end äärmiselt üksinda, ainsaks kaaslasena on vaid idealistlik lootusesäde, mis annab hingeale nagu uue dimensiooni, kus ei teki isegi hirmu ja kohtumisel oma saatusega võid jääda koguni rahulikuks ning kindlameelseks. Ma ei tea, millele mõtles või lootis mu kadunud isa, kui ta kevadisel kalapüügil oli sunnitud üksinda olema terve külma ja pimedaga öö püsijääd eraldunud suuremal jääpangal, mis vastavalt tuule suunale triivis Liivi lähel avamere poole. Ma olin siis veel eelkooliealine, kui isa kandis juba halle juukseid.

Alles nüüd tuletas Leino mulle meelde, et sellel tema nn. ümberveenmise koosolekul olevat mina tema kaitseks välja astunud. Ise ma seda ei mäleta, aga loogiliselt võib seda

uskuda. Mina ise sel ajal sõna otsese tähenduses usklik ei olnud, kuid oma klassikaaslase veendumusi ma aktsepteerisin, sest alati on minus leidunud tubli annus seda tõsiusklikule tähtsaimat ja vältimatut omadust, mida kutsutakse heasoovlikkuseks. Teiseks, olen alati olnud sisemises opositsioonis igasuguse vägivalla ja ebaõiglusega. Kolmandaks – vaatamata teaduse tormilisele arengule (näiteks meie keskkooli päevil ametlikult veel ebateaduseks tituleeritud geenitehnoloogiast on saanud maailma prioriteetsemaid teadusharusid) pole meil ikkagi vastust sellele, kust me tuleme ja kuhu läheme. Maailma tegelikkus ja ka isiklik elu on tekitanud jätkuvalt uusi mõistatusi, millele olen vahetevahel otsinud vastuseid ka usufilosoofiast, kusjuures osale küsimustest võiks leida arvatava vastuse deismist, osale aga teismist lähtuvalt. Selles osas jääme ikkagi vaid igavesteks õpilasteks.

Huvitav, kui varasest lapseest me midagi mäletame! Näiteks mina olin 3,5 aastane, kui sain endale venna, keda ma nii väga soovisin. Enne seda soovitasid nii vanaema kui ka vanemad, et ma pean käed ristis paluma: “Kallis taevaisa, palun kingi mulle vend!” Kordasin seda jälle ja jälle. Aga 27 aastat hiljem jõuluööl hukkus ta kalatraaleriga Liivi lahes. Suuresti mu elukäiku mõjutanud korvamatult kaotuse puhul ristasin käed ja küsisin: “Kallis Taevaisa, miks Sa võtsid minult venna?” See laevahukk jäi sama mõistatuslikuks nagu “Estonia”. Kas sellistelgi puhkudel pole leinajatele püsivamaks lohutuseks näiteks idealistlik usk hauatagusesse ellu kui alkohol või arstimid?

Kokkuvõttes - ei olnud keskkoolipäevil meist veel välja kujunenud ei usklikke ega ka veendunud ateiste. Selles osas lootsime kõik veel midagi juurde õppida ja leida vastuseid paljudele küsimustele.

Meie põlvkond oli küllalt haritud, et mitte uskuda valimatult kogu mütoloogilist pärandit ja imetegusid, kuid meis oli juba nii vastuvõtlikus eas, nagu seda olid algkooliaastad, kinnistunud kristliku õpetuse parim osa – eetilised tõekspidamised. Seda toetas omalt poolt kodune kasvatus. Meie vanemad olid ristitud, käinud leeris ja kiriklikult laulatatud. Minu kuuldes luges näiteks õhtupalvet vaid vanaema, muidu aga kehtis kodus usu osas vaid üks nõue – seda ei tohtinud halvustada! Üldse oldi usukommete osas mõõdukad. Üks põhjustest oli see, et meil rannakülas Pärnu ja Tõstamaa vahepeal ei olnud kirikut. Esimesed kirikud meie kandis ehitati rootsiajal: aastal 1674 ehitati puukirik Tõstamaale ja võib arvata, et umbes samal ajal ka meie, Liu külla, otse mere äärde moreensele rannakõrgendikule, mis asub Liu maaninal. Sellest vasakule poole jääb Pärnu ja paremale Liivi laht. Küsisin isalt ja ta vennalt, miks seda maanina Kirikunukaks kutsutakse ja sain teada, et seal olevat olnud puukirik. Kirik olnud ühtlasi heaks maamärgiks merelt randujatele, kuid olevat hävitatud Krimmi sõja ajal (1853-56). Kuuldavasti oli kirik puruks või põlema lastud laevasuurtükkidega inglise sõjalaevalt. Nõukogude ajal püstitati samasse kohta metallkonstruktsioonidest Liu majakas.

Möödus paarkümmend aastat, kui algas nn. venestusaeg ja ehitati apostliku õigeusu kivikirikud meie vastas üle lahe Tahkuranda (1871-72) ja ka meie poole lahte Pootsi – Kõpu karjamõisa (1873), meist umbes 8 kilomeetrit maa poole. Kuna see on jalakäijatele küllaltki pikk teekond, peeti meie külas paremaks käia pühapäeviti purjepaadiga üle lahe Tahkuranna kirikus, kui ilm lubas. Tavaliselt oli ülevedajaks minu isa-isa, kuid 1923.aastal jäadi koduteel äkitselt tormi kätte. Minu vanaisa (52) päästis kaldale ujudes küll kaks naabripoissi, vennad Entsonid, kuid suri ise kopsupõletikku, kümme aastat enne minu sündimist. Sellest rääkis vanaema, kui õhtupalvet luges. Vanaisa lemmiklauluks olevat olnud “Kas tunned maad, mis Peipsi rannalt...” Küsisin vanaemalt, miks vanaisa heategu nii julmalt tasuti. Vanaema vastas, et äraarvamatult on Jumala tahtmine!

Mina nägin Tahkuranna kirikut esimesel sõjaaastal 1941.a. suvel, kui me isa mootorpaadiga Tahkuranda põgenesime. Minu tädi poeg Tõstamaalt ja veel paar meest ratsahobustel tulid sõnumit tooma, et meie suunas on liikvel hävituspataljon (mulle tundus tookord uskumatuna, et selline oligi ta ametlik nimetus) ja kaitseliidul ning saksa armeel on kavas neid meie kandis ümber piirata ja lahinguliselt kahjutuks teha. Teada oli, et Riia poolt

Pärnu suunas liikuv saksa sõjavägi oli juba Tahkuranna vallutanud ja meie tulekust oli neid teavitatud. Ma ei mäleta, kuidas meie täislastis kaluripaad keskmise lainetusega merel keset suveööd, kuid maamärke siiski nägemata, oskas nii täpselt Tahkuranna sadamasse sõita. Kalda lähedal seiskasime mootori, et mitte ajada rannakarile ega propellerit vastu kive mitte puruks lasta. Panime aerud peale, aga juba ujusid kaldalt meile vastu noored saksa sõdurid, kes trussikute väel võtsid kohe kohad sisse sõudepingil ja sõudsid meid sadamasse, kus kaldakõrgendikul oli nn. käärpikksilm, millega hiljem sai vaadata üle lahe, kas Liu möldriga kokkulepitud veskitiibade asend näitab rahu- või ohumärki. Meid võeti lahkelt vastu ja majutati tohtu suurde vastvalminud heinaküüni, kus oli mitusada inimest ja kuhu mind oma süles kandis prillidega vanem saksa allohvitser. Meid toideti sõjaväe välikateldest maitsva toiduga mõnda aega, kuni leidis tööd ja peavarju ka ümberkaudsetes taludes. Hiljem nägin Konstantin Pätsi ausamba rususid, mille lõhkamisest enne sõda oli möödunud nii vähe aega, et keegi polnud jõudnud või sõandanud enda tarbeks sobivaid graniidilahmakaid ära tassida. Muidugi nägin ka kirikut, mille Riia poolne punasest tellisest sein oli tihedalt täis kuulijälgi ja keset suletud peaust mustas umbes 10 cm diameetriga mürsuauk. Kohalikud poisid, kellega seal ümbruses mängisime, ütlesid, et kiriku tornis olevat olnud vene kuulipildurid. Väga võimlik, et neile kuulusidki need kolm verist kuuliaukudega ja viisnurkadega rohelist kiivrit, mille me sealt lähedalt leidsime.

Huvitav, et alles ligi 50 aastat hiljem sain mälestuste ülestähendamise käigus teada, et tollaste põgenike hulgas Tahkurannast edasi Hädameestel oli olnud ka minu tulevane keskkooliaegne klassi- ja toakaaslane Viljar Raidam koos vanematega Pärnu-Jaagupist!

Hiline rukkilõikus sundis meid Tahkurannast koju tõttama. Hobuvankritel viidi meid Pärnusse, sealt edasi liikusime jalgsi. Olime lageda taeva all Pärnu linnakarjamaal, kui meie peakohale ilmusid vene lennukid, kes Saaremaa baasidest käisid Pärnut pommitamas. Me kuulsime õhutõrje suurtükkide kärgatusi ja nägime oma pea kohal õhulahingut saksa hävitajatega. Õnneks me viga ei saanud, küll aga šokeeriva elamuse. Kui olime koju jõudnud, kuulsime ühel ilusal suveõhtul omapärast kõrvulukustavat vilinat ja nägime mere ääres äkitselt nagu tohtu suurt vene kirikut õhku kerkimas. See oli lennukipomm, mis oli kukkunud minu tädi maja lähedale. Tädi, kes sel hetkel kodus viibis, jäi imekombel puutumata. Hiljem selgus, et teinegi pomm oli alla heidetud, kuid see ei lõhkenud. Ilmselt ei julgenud see väga kõrgelt lennanud lennuk enam Pärnut pommitama minna. Kuid 1944.a. hilissuvel saatus enam mu tädi ja minuealist täditütart ei säästnud: nad hukkusid paadiga teel Rootsi esimeses augustitormis. Mina olin veel saatmas, kui nad enne päikese tõusu saksa piirivalve eest salaja sadamasse läksid. See oli lühikese ajaga juba teine laevahukk. Esimene ja suurem paat meie külast umbes 30 inimesega viis endaga kaasa mu koolivennad, väikese Antsu ja ta vanema venna Viktori. Mu vanaema lausus taas, et Jumala tahtmine on äraarvamatu.

Kuid tuletan endale ja võimalikule lugejale meelde, et võtsin endale ülesandeks käesolevas osas käsitleda usutemaatikat 1952.a. lennu seisukohast. Jõudes nüüd jutuga tänapäeva, alustan kõige kõrgemalt ehk sealt, kustkaudu ristiusk Eestisse toodi – Toompealt. Nimelt olevat usukommete täitmisest olnud juttu ka Riigikogus. Üks ettepanekutest oli koguni nii radikaalne, et alustagem igat Riigikogu tööpäeva ühise palvusega! Kuid hääletamisel see “eelnõu” läbi ei läinud ja lõpuks otsustati jätta see igaihe eralõbuks, sest “mäng ei vääri küünlaid”, pealegi nii pisikese palgaga! See aga oligi asjade loomulik käik, sest kuidas sa palud, kui pole õppinud ...

Jättes rahule väidetavalt altruistlikud “riigikogujad”, küsigem neilt pigem nõu selle kohta, mida teha nendega, kes on juba enne esimesse klassi minekut nõ. koos emapiimaga imenud endasse ka seda solki, mida pakub ekraan suhteliselt odavalt hangitud ulme-, õudus- ja vägivaldafilmi näol. Mida teha, kui lõhutud perede või juba algselt üksikemad ei suuda puhtfüüsiliselt elamisraha hankimise kõrvalt hoida kodust kasvatust vajalikul tasemel? Mida

teha, kui isegi täisperedes on sagedasti stressi tööpuuduse või töö kaotamise ohu pärast? Mida teha, kui jätkub joomine, vulgaarne kõnepruuk ja perevägivald? Viimaste küsitluste põhjal kannatab iga teine laps ka koolivägivalla all. Narkootikumid ja haigused, korruptsioon ja muud kuriteod ei näita veel taandumise märki. Selles psühholoogilises kliimas, kus me ei suuda olemasolevaidki noori, kellest peaks saama järgneva põlvkonna vanemad ja kasvatajad, - kui me ei suuda neidki kasvatada ja neile helgemat perspektiivi luua, siis on naiivne loota, et sündivus suureneks. Kahju on vaadata põldude võsastumist ja maakoolide tühjenemist. Tulu talumaade müügist läheb spekulantidele, kes jäävad ootama kõrgemat müügihinda. Vähene tulu oma maa müügist läheb kas uue auto ostmiseks või paremal juhul ka lapse koolitamiseks. Aga linnas ei ole odavaid kortereid ega häid vabu töökohti, sest puudub ühtne plaan ettevõtluse arendamiseks olukorras, kus riigi osalus on taandunud nii väheks, et tekib küsimus, milleks vajame veel majandusministeeriumi. Vastavalt stiiahiale ettevõtluses ei ole ka haridusministeeriumil korralikku kava kutsehariduse väljaarendamiseks. Tõsi küll, tänaseks juba midagi selles osas lausahtlis olevat, rääkis minister Luukas. Kuid seni läheb tootmine sinna, kus on kvalifitseeritud kaadrit. Näiteks keevitajate puudusel pidi laevatehas loobuma osast tellimustest ja Loksa tehas maksma trahvi töölubadeta välismaalt toodud keevitajate pärast. Suur osa noortest tahabki minna mitte tootmisse vaid saada ärimeheks. Kust tulevad ostjad madala ostujõu puhul uutesse kenadesse kaubamajadesse? Millest laekub raha riigi eelarvesse, eriti kui Venemaa ähvardab transiiti vähendada? Millest makstakse riigi võlga, pensione ja hoitakse hinge sees haigekassal?

Kõige selle juures oleks presidendi hüüatus “tule taevas appi!” rohkem omal kohal, kui pelgalt lasketiirul kellegi pildi pihta tulistamise puhul (kuigi loomulikult sobib öelda ka sel puhul). Kuid keset suhtelist vaesust me näeme ju ometi ka priiskamist! Riigijuhid oleksid nagu minetanud ohutunde ja puude tagant ei nähta metsa, vaid peamiselt iseenda palganumbrit. Korda pole isegi sõjaväes, kui veel tänapäevani puudub näiteks mobilisatsiooniplaan. Ootame Euroopa Liitu, kes ehk päästaks meid meie eneste käest!

Kuid meie, 1952.a. lennu poisid ei kannatanud ei pere- ega koolivägivalla all. Me ei mäleta ka nii ulatuslikku eetikavaesust kui praegu. Võib arvata, et Riigikogu liige Enn Tarto on samal arvamisel, sest ta on meie eakaaslane.

Lõpuks jääb veel mõistatada, et millisel määral olenes juba enne sõda kooliteed alustanute eetika kasvatuses ja õpetuses, sealhulgas ka usuõpetuses. Igatahes kahju ei teinud ta meist kellelegi, eriti, kui see oli seostatud patriootilise kasvatusesega. Tänapäevani on mul meeles näiteks Meie isa palve ja Kümme käsku. Mäletan, kuidas koduse ülesandena õppisin pähe Eesti hümnis sõnu. Erinevalt Nõukogude Liidu hümnist, kus nimeliselt ülistatakse “suurt venemaa hõimu” ja Stalinit või siis vanast Vene hümnist “Боже, царя храни”, kus palvetatakse tsaari eest, on Eesti hümnis juttu meist igaühel ja Eestist kui isamaast tervikuna: “Su üle Jumal valvaku ...”. Selles on nii palju meid kõiki ühendavat, üllast ja lootustandvalt hingekosutavat, et ikka ja jälle tahaks seda kuulda, niisamuti kui Soome hümnigi, mis seda meenutab ja mõistet avardab. Kahjuks liiga harva seda kuuleme, kuid ootame jälle järgmisi olümpiamänge!...

Kahjutundega vaatan, kui vähesed meist nooremad oskavad (või tahavad?) kaasa laulda! Kahjuks oli okupatsiooniaeg nii pikk, et juba paari põlvkonna jooksul on eetilise järjepidevus tuhmunud. Ja siis tulid juba Coca-Cola, elektrikitarrid ja igasugused muud hitid ...

Ainult ei ole tuhmunud meie Pärnu Poeglaste Gümnaasiumi mehemeel, niisama kui ka Pärnu II Lydia Koidula tütarlaste kooli 1952.a. lennu naiselik võlu, hingeline puhtus ja vaimne erksus. Meie read on küll hõrenenud, kuid loodetavasti koguneme 2002.aastal oma kallisse ja kaunimaks muudetud kodulinna, et taas koos tänada kumbki oma (aga koolihoone poolest ühist) alma materit ja tunnetada ühiselt seda kirjeldamatut uudishimu ja rõõmutunnet, mida tunnevad kaks head sõpra, kellel on niipalju ühist, kuid ometi nii harva kohtuvad.

Meenutame, et 50 aastat täitub sellest, kui me kooliõuel sumedas suveöös laulsime suures ringis:

“Nii ajaratas ringi käib
me kaunid päevad mööda läind,
nüüd tuleb lahkuda...”

Ei mõelnud me siis veel niisugust lahkumist, nagu on juhtunud Udo Tõnissoniga (1997), vähe sellest – 50 aastat tagasi oli tunne, et seda ei juhtu meist kellegagi ega kunagi! Ometi juba 1982.a. lahkus Toivo Puistama, 1984.a. Heino Laater, 1991.a. Avo Rebane ja 1998.a. Allan Rea, seejärel mu pinginaabrid Karli Lankots (1990) ja Henn Lõmps (1998). Kuid keegi pole lahkunud jäägitult, niikaua kuni leidub veel inimesi, kes neid mäletavad ...

Sellepärast tahaksin soovida pikka iga kõigile koolikaaslastele ja tänada sõpruse eest, teiste hulgas Harry Põldotsa ja Vello Annusveri, pinginaabreid Viljar Raidami ja Kalju Talimetsa, aga kuldsete tähtedega kirjutaksin tulevastele põlvedele eeskujuks ka niisuguse suurepärase inimese nime nagu seda on Hans-Vello Raid 1951.a. lennust.

7.Kujuteldav lõppintervjuu 1952.a. lennuga.

- Küsimus: Kas te soovisite niisugust Eesti Vabariiki?
Vastus: See on sama, mis armastada puuetega last.
Küsimus: Mis on tema suurim puudus?
Vastus: Eetikavaesus.
Küsimus: Kas seda pole palju tahta, kui tegemist on ärimeestega?
Vastus: Ainus ravim on õppida, õppida ja õppida!
Küsimus: Kui kaua see õppus kestab?
Vastus: Ühest põlvest teise ilma pausideta ja kaugeltki mitte nii pika vaheajaga nagu 50 aastat.

1947. * *

Kuidas tekkis tänini kestev ühtekuuluvustunne?

Meie vabariigi teise aastasaja esimene aasta on täies hoos. Kui meie, kahe kooli. Pärnu poeglaste ja tütarlaste eraldi koolide, õpilaste tutvumise ja kestva sõpruse esimesed mõttelised vundamendikivid paika said, oli vabariigil aastaid vaid 40 ja sellest ei tohtinud rääkida, avalikust tähistamisest rääkimata.

1947. aastal pidi poeglaste kool (I Keskkool) vabastama oma Kuninga tänava koolimaja venekeelsele koolile (III Keskkool) ja alustas õppetööd tütarlaste keskkooliga (II Keskkool) samas majas, kuid teises vahetuses. Oli samas koolimajas õppimine Haridusosakonna korraldus või kahe kooli direktorite omavaheline kokkulepe, pole teada. Tütarlastekooli

direktori Jüri Ermi abikaasa Ilse oli poistekooli eesti keele õpetaja, nende poeg Ants aga meie klassivend.

Meie, kahe erineva kooli, tänaseni toimiva ühtekuuluvustunde idanemise võimalus algas 1948.a sügisel samas koolimajas erinevates vahetustes õppimisega. Et klasside ukseksildid olid ühised mõlemale koolile, siis samades ruumides õppisid samad klassid. Arvatavalt kümnendas klassis tekkis poiste ja tüdrukute vahel kirjavahetus, kasutades postkastideks koolipinkide sahtleid. Kumb pool oli alustaja, pole võimalik enam kindlaks teha. Mul on säilinud mõned kirjad, kus nimede asemel on numbrid. Need olid ilmselt kirjapartnerite järjekorra numbrid klassi nimekirjas. Siinkohal klassivend Erich Strickholmi meenutus sellest ajast.

*

Kuidas kulgesid aastatel 1948-52 omavahelised suhted Pärnu I Keskkooli poiste ja Pärnu II Lydia Koidula nim. Keskkooli tütarlaste vahel.

Mõneti meenutavad need suhted Koitu ja Hämarikku. Kuna poistel enam oma koolimaja ei olnud, siis olid nad sunnitud kasutama tütarlastekooli õpperuume. Õppetöö toimus kahes vahetuses: kui tütarlapsed olid vabad, pidid poisid vaguralt koolipingis istuma või vastupidi. Üheaegselt olime õppetööst vabad vaid oodatud pühapäevadel, seega olid meievahelised kontaktid juba ajaliselt küllaltki piiratud. See oli üks põhjustest, miks näiteks minagi alles pärast IX klassi lõpetamist hakkasin huvi tundma, kes võiks olla see tütarlaps, kes teises vahetuses istub samas pingis, kus mina.

Saatusel on imelikud teed ja tutvumine minu pingis istuva tütarlapsega sai teoks hoopis Tallinna vahendusel, täpsemalt - tänu Eesti NSV üldlaulupeole – mis oli üldjärjestuses 13. ja toimus Tallinnas 21.-23. juulini 1950. Meie puhkpilliorkester majutati “Estonia” kõrval asuva II Keskkooli saali, kus olid ka Mõisaküla puhkpilliorkester ja teised isetegevuslased, kelle üldjuhiks oli Mõisaküla Raudteekooli autoriteetne ja sümpaatne õpetaja Marga Stoor. Kuuldes temalt juhuslikult, et ka tema õde õpib Pärnus, tekkis mul kindel soov ta õde Pärnus üles otsida.

Kohe septembris alustasin sellest, et jätsin tundide lõppedes meie klapplaudadega koolipingi sahtlisse kirjakese küsimusega, et kes siin istub, ise teadmata, kas ma ka vastuse saan. Üllatuste üllatus ootas mind juba järgmisel koolipäeval, kui ma klassi jõudes esimese toiminguna kohe kirja vastust otsisin – ja leidsingi väikesel kokkumurtud paberilehel väga kenas käekirjas vastuse, mille oli allkirjastanud Maiga Stoor! Ma hoidsin seda kirja kui aaret, kui saatuse kingitust! Lugesin teda jälle ja jälle ning imetlesin iga kirjatähte. Nii sai alguse meie kirjavahetus, mis kokkukõidetuna võiks kujutada endast žanriliselt miniromaani kirjades. Kuid kirjade autorit ennast ei näinud ma veel niipea, see võttis suhteliselt kaua aega. Seni ootasin südame põksudes iga järgnevat päeva ja uut kirja.

Raske öelda, mitu “romaani kirjades” meie klassis ajajooksul valmis, sest see oli üks väheseid paiku tollases N. Liidus, kus ka tegelikkuses leidis järgimist üks konstitutsioonilistest kodanikuõigustest – kirjavahetuse saladus. Erandina mäletan vaid üht päeva, kui klassi sisenedes kuulsin tavalise rahuliku miljöo asemel niisugust kisa, nagu teeb seda varesteparv, kelle rahu on häiritud. Selgus, et kellegi kiri on pihta pandud! Peagi siiski rahu taastus, sest versioone oli mitu: üks võimalus oli, et ka koristajatädi, kas uudishimust või üliagarusest, võis siin asjaosaline olla, aga võib ka olla, et kirja ei olnudki!? Igatahes pärast seda pidas iga mees paremaks täiustada oma kirjapeidikut niivõrd, et see jätaks pika ninaga isegi KGB-lasest nuuskuri. Olen mõelnud, kas need “postkastid” ka pärast meid veel kasutamist leidsid. Kohe aga selgub, et ei! Meie olime viimased romantikud, sest hiljem kooliolud muutusid, moodustati segakoolid.

Meie ajal oli õrnema soo esindajatega kohtumine mitte igapäevane, vaid küllaltki harv suursündmus. Enamasti jalutasime ühises grupis nii rannapargis kui ka muulil, kusjuures poisid nagu päevalilled pöörasid oma päid kogu aeg ikka sinnapoole, kuhupoole kellegi

“päike” liikus. Võrreldes tänapäevaga me olime kui kloostrikooli õpilased: me ei kasutanud ebatsensuurseid sõnu, ei tarvitanud alkoholi, ei suitsetanud. Narkootikumidest me ei rääkinudki, üksnes teadsime, et Hiinas suitsetatavat oopiumi ja sellest enam võõrduda ei saa. Erootilistel teemadel me tüdrukutega avalikult ei vestelnud, ehk siis hästi varjatult või allegooriliselt. Sõna “seksikas” oli meie ajal tundmatu ja poistel omavahel ei olnud õiget arusaamist sellestki, mis asi on pornograafia. Keegi tarkpea arvas näiteks teadvat, et alasti naine on kunst, aga alasti mees – pornograafia! Ometi oli seda vaja teada, sest kriminaalkodeksis oli selle kohta omaette paragrahv. Ei tea, miks totalitaarsetest režiimidest just Moskva oma kõige puritaanlikum oli, just nagu oleks ta mõjutatud koraanist. Aruharva võis kunstinäituselgi näha ka naisakti, kuid auhind anti tavaliselt ikka sellele, kes oskas maalida naist kasvõi kombinesoonis traktori taustal. Alasti ilu nägemine kuulus nomenklatuuri privileegide hulka – neile vahetati soodsa kursiga valuutat ja vastavalt igapäevastele käidi välismaal uudistamas kõike seda, mida meil ei olnud ja see oli ka põnevaim osa, millest vähesed välismaal käijad hiljem pajatasid, kusjuures näitliku materjali kaasatoomine oli kahjuks keelatud! Üks aforismidest ütleb, et kindlaim viis kiusatusest jagu saada on talle järele anda. Rahuldumata uudishimu vaid kruvib pingeid ja nälgane mõtleb kõige enam ikka leivast. Kahjutundega meenutan, kuipalju kasulikku aega läks kaduma kujutlusvõime vaevamisele ja viljatutele fantaasidele! Arutlesin endamisi, et kas mitte sellepärast pole tüdrukud üldiselt ka edukamad õpilased, et nad on taolistest pingetest vabad. Imeteldav on see elujõud, mis sunnib lille kasvama läbi asfaldi, kuid meie tookord kahekümnenda sajandi keskel püüdsime olla õilsad rüütliid või džentelmenid ja elatuda asketismist. Suurim autasu, millega parimal juhul võisime arvestada, oli arglik suudlus ...

Meie ujedus tütarlastega suhtlemisel ilmnes ka harvadel koolipidudel, sest vähe oli neid, kes oskasid korralikult tantsida või vähemalt “siiberdada”. Näitlik on lugu sellest, kuidas me tantsima õppisime. Pärnu tunnustatud tantsuõpetaja Kuusk, sale, galantne ja enesekindel härrasmees, nõustus meile korraldama peotantsu kursused. Patseerisime nagu pingviinid koolisaali parketil ravis ja ringis ning õppisime hoolega, käed seljal, tantsusamme. Kui olime selles kuivtrennis saavutanud omateada küllalt kõrge taseme, nõudisime, et tantsuõpetaja juba organiseeriks meile kursuse lõpuõhtuks ka tantsupartnerid, nagu lubatud. Partnerid saabusid ja meie ärevus oli haripunktis, nagu ikka enne eksamit. Kui aga koos partneriga, keda esimest korda nägime, vastakuti keset tantsupõrandat seisime, tundisime selles lummuses õudusega, et kõik me vaev on läinud luhta, sest kogu meie õpitu oli äkki ununenud! ... Mingi osa meist siiski üritas sangarlikult ka tantsida, kuid lõpuks jõudisime koos õpetajaga kõike rahuldava konsensuseni – meil tuleb mõne aja pärast kursust korrata! Olime sunnitud tõdema, et isegi va Jossifil võib vahel õigus olla. Nimelt oli tollajal tõusvaks trendiks üha sagedamini Stalinit tsiteerida ja üheks tema lööklausetest peeti seda, et “teooria ilma praktikata on null!” Kuid mitte sellega ei tahtnud ma käesolevat peatükki lõpetada. Ma tahaksin öelda suure südamesoojusega, nagu heas muinasjutus, et see tuli, mis oli meis süttinud, ei saanud küll lõpuni põleda ja sellepärast on alust arvata, et osa sellest on säilinud veel tänaseni ja kustub alles kunagi koos meiega.

*

Minu kolmest säilinud kirjast selgub, et mul algas kirjavahetus 1951.a märtsis, vahetult enne kevadist koolivaheaega. Nimede asemel, mida ka algul ei teatud, kasutasime nime järjekorra numbrit klassi õpilaste nimekirjas. Mulle, nr.15le, kirjutas nr.18. Millal nimed teatavaks said ja kes oli kirjapartner, ei mäleta.

Ühised tantsukursused, näitemängud ja klassiõhtud löid eeldused väikeste sõpruskondade tekkeks. Nende lemmikkohtadeks kujunesid Pärnu muul, ainuke enam-vähem valgustatud Kalevi (nüüd Rüütli) tänav, kevadel jõel jäämineku vaatamine, talvel liulaskmine Munamäel. Säilinud fotode järgi olid sõpruskonnad 6-10.liikmelised ehk 3-5 paari.

Vasakult Avo Sutt, Helve Kalep, Gunnar Jürgenson, Evi Tamm, Avo Rebane, Glory Mõttus ja Bruno Malm 1952.a vastu võtmas.

Pärnu muulil.
Vasakult: istuvad Evi Tamm ja Helve Kalep, seisavad: Gunnar Jürgenson, Avo Rebane ja Vaike Kirikal,
Pildistas Udo Tõnisson

*„Pärnu vanast muulist, kus pikka kivivalli kallistavad vood ...siin tundsin esmakordselt
värisevaid huuli, mu käte vahel õitsema lõi roos ...“*

(G. Podelski)

Olavi Kildemaa sünnipäeva tähistamine Seedri tänaval.

Tagareas vasakult: Ruth Ronimois, Viljar Raidam, Helju Auväart, Erich Strickholm, Merle Pommer, Karli Lankots, esireas Olavi Kildemaa, Liivi Tuisk, Vello Annusver ja Elli Märkson.

Kümnendate klasside õpilased moodustasid kahe kooli segakoori põhiosa. Koori dirigendiks oli kahe kooli ühine lauluõpetaja Voldemar Rumessen. 1951.a kevadel korraldati segakoorile kolmepäevane ekskursioon kaskedega ehitud kolmel veoautol ümber Eesti. Käidi Karksis, lauldi Viljandi lossimägedes, külastati Rakveret ja Tallinna.

Peatus Karksi mägedes

„Metsapeatus“

Iga ilus kord lõpeb. Samal päeval ja samas majas said kahe erineva kooli lõpetajad küpsustunnistused teadmata, et nendest said kahe eraldi kooli viimased lõpetajad. Kahe kooli lõpupidu peeti ühiselt kaskedega ehitud kooli saalis. Ainuke tehtud pilt on ebaterav. Äkki

lahkumispisaratest objektiivil!? Lõpusõrmustesse peale selle omaniku nime oli graveeritud ka sümboolne kokkutuleku aeg – 1.07.1957. Teadmata põhjusel ei toimunud seda kummaski lennus sel ajal, vaid aasta hiljem, samaaegselt samas kohas, kuid eraldi laudkondadena. Kas aastase viivituse põhjuseks võis olla perepunumine? Meie lendudest ühtki peret ei saanud.

Hüvasti kool ja koolimaja!

„Nii ajaratas ringi käib
me kaunid päevad mööda läind,
nüüd tuleb lahkuda ...“

Kas oleks sellist kahe erineva kooli lendude vahel ühtekuuluvustunnet arenenud, kui poistekooli poleks koolimajata jäetud? Vaevalt! Teist sellist ühtekuuluvustundest tekkinud kokkutulekute jada pole teada.

Sept. 2019

*

Kokkutulekud.

Kooli lõpetamisel lepidi kokku, et esimene kokkutulek toimub viie aasta pärast. Siis on edasiõppijatel kõrgkool lõpetatud, kui just arstiks ei õpita. Et see meeles seisaks, graveeriti kooli lõpusõrmusesse selle omaniku nime juurde kokkutuleku kuupäev “1. juuli 1957.a.”. Kokkutuleku kohaks jäi loomulikult Pärnu.

Aastad möödusid ja teadmata põhjusel kokkulepitud ajal kokkutulekut ei toimunud. **I kokkutulek** sai teoks aasta hiljem 23. augustil 1958.a. Pärnu Rannakohvikus samaaegselt tütarlastekooli omaga, kuid siiski kahe eraldi kokkutulekuna.

Kooliõde Helve Kaalep-Aun taastas kokkutulekutel osalenute nimekirjad, poiste kohta see kahe esimese osas ei õnnestunud.

Nr	T ü d r u k u d	P o i s i d	Õ p e t a j a d
01.	Hilda Naissoo-Juga		PIILKK poolt:
02.	Liidia Tiitus-Jäätma		1.Mari Irt
03.	Daisi Mikits-Nõmmik-Antje		2.Leili Joonsoo
04.	Marve Ruuvet-Saia		3.Rosalie Kevend
05.	Elna Roosalu-Järv		4.Arnold Kuhi
06.	Liia Seiler		5.Raimond Juurikas
07.	Juta Vanatoa		abikaasaga
08.	Evi Lill-Kuuseall		
09.	Tiiu Pettai-Tali		
10.	Helve Kalep-Aun		
11.	Virve Rööp-Naaris		
12.	Helga Tuur-Kuusik		
13.	Elki Koger-Ojasoo		
14.	Merle Pommer-Oruste		
15.	Asta Hanson-Lilleleht		
16.	Aari Hussar-Suurmaa		
17.	Velda Künnapas-Hindrichson-Laande		
18.	Maiga Stoor-Seppel		
19.	Leida Kask-Tomson		
20.	Milvi Palu-Uibu		
21.	Aili Prang-Kalda		
22.	Dolly Külvet-Puidak		
23.	Aino Heinluht-Hanstin-Bärln		
24.	Viivi Päärde		
25.	Juta Lõo-Laur		
26.	Asta Murd-Pärgma		
27.	Doris Lukk-Õispuu		
28.	Lilli Salom-Tigane		
29.	Hella Tölp-Kurema		
30.	Meta Alliksaar-Allikmaa		

31.	<i>Vaike Kalda-Tuhkanen</i>		
32.	<i>Juta Rääk-Sammal</i>		
33.	<i>Velly Tolli-Roosaar</i>		

Fotomälestusi sellelt kokkutulekult on napilt . Poistest õnnestus leida ainult üks pilt, tüdrukutest on neid rohkem.

Toivo Toomlaid, Uno Säästla, Heinart Hunt. Kes on neljas?

Tüdrukute peolaud kui „äke“!

II kokkutulek, toimus 1962.a. suvel, kui kooli lõpetamisest oli möödas 10 aastat. Ka seekordne toimus kahel koolil samaaegselt ja ka samas kohas – Rannakohvikus. Ka siin puudub poiste nimekiri, tütarlaste oma on ka kahtlaselt lühike. Kindlasti pole see täielik.

Nr	T ü d r u k u d	P o i s i d	Õ p e t a j a d
01.	<i>Liidia Jäätma</i>		
02.	<i>Liis Lillemäe</i>		
03.	<i>Lehte Miido</i>		
04.	<i>Meeta Allikmaa</i>		
05.	<i>Evi Lill</i>		
06.	<i>Evi Margna</i>		
07.	<i>Aino Hanstin</i>		
08.	<i>Eldi Taidla</i>		
09.	<i>Leida Kask-Tomson</i>		
10.	<i>Velda Hindrichson</i>		
11.	<i>Eva Murula</i>		
12.	<i>Aili Kalda</i>		
13.	<i>Juta Vanatoa</i>		
14.	<i>Hilda Juga</i>		
15.	<i>Ranna Honga</i>		
16.	<i>Marve Saia</i>		
17.	<i>Elki Ojasoo</i>		
18.	<i>Lilli Tigane</i>		
19.	<i>Virve Naaris</i>		
20.	<i>Helve Aun</i>		

Kas kahel esimesel kokkutulekul koguneti algul koolimajja või mindi kohe Rannakohvikusse, pole õnnestunud selgitada. Küll on aga teada, et alates järgmisest koguneti algul oma koolimaja õuel ja siis mindi ühiselt juba kahe kooli ühise peolaua taha.

Enne Rannakohvikusse minekut tegid tüdrukud ühispildi kõlakojas

III kokkutulekuks (15 aastat lõpetamisest) koguneti 15. juulil 1967.a. kell 18.45 koolimaja õuele. Ühiselt mindi kella 20ks Papiniidu 4 asuvasse Pärnu Tarbijate Kooperatiivi saali. Peoõhtu muusika eest hoolitses Heino Käsper. Alates sellest kokkutulekust on ka osavõtnud poiste nimekiri.

Nr	T ü d r u k u d	P o i s i d	Õ p e t a j a d
01.	<i>Ellen Randmäe</i>	<i>Endel Soodla</i>	<i>PIILKK poolt:</i>
02.	<i>Aari Suurmaa</i>	<i>Avo Sutt</i>	<i>Leili Juurikas</i>
03.	<i>Helga Leetsar</i>	<i>Jaan Aruväli</i>	<i>Eha Ruven</i>
04.	<i>Tiiu Tali</i>	<i>Elmar Kasearu</i>	<i>Leili Joonsoo</i>
05.	<i>Milvi Palu</i>	<i>Allan Rea</i>	<i>Mari Irt</i>
06.	<i>Leida Tomson</i>	<i>Henn Lõmps</i>	
07.	<i>Salme Tattar</i>	<i>Heino Tarlap</i>	<i>PIK poolt:</i>
08.	<i>Vilma Saar</i>	<i>Valdek Tomson</i>	<i>Linda Pais</i>
09.	<i>Merle Oruste</i>	<i>Ants Erm</i>	<i>Ilse Erm</i>
10.	<i>Evi Margna</i>	<i>Olav Kutsar</i>	<i>Maria Lekstein</i>
11.	<i>Juta Lõo</i>	<i>Gunnar Jürgenson</i>	<i>Boris Rea</i>
12.	<i>Eldi Taidla</i>	<i>Ülo Meibaum</i>	
13.	<i>Helju Tonna</i>	<i>Poigo Nuuma</i>	
14.	<i>Velly Roosaar</i>	<i>Arno Alev</i>	
15.	<i>Hilda Juga</i>	<i>Udo Tõnisson</i>	
16.	<i>Lydia Jäätma</i>	<i>Harry Põldots</i>	
17.	<i>Milvi Pedosk</i>	<i>Bruno Malm</i>	
18.	<i>Virve Naaris</i>	<i>Endel Kask</i>	
19.	<i>Liis Lillemäe</i>	<i>Olavi Kildemaa</i>	
20.	<i>Ranna Honga</i>	<i>August Luur</i>	
21.	<i>Dolly Puidak</i>	<i>Karli Lankots</i>	
22.	<i>Evi Kuuseall</i>	<i>Kalju Tali</i>	
23.	<i>Juta Haberman</i>	<i>Vello Annusver</i>	
24.	<i>Gaida Osol</i>	<i>Avo Rebane</i>	
25.	<i>Faina Kirs</i>	<i>Einar Hunt</i>	
26.	<i>Helve Aun</i>	<i>Endel Kasemets</i>	
27.	<i>Juta Vanatoa</i>		
28.	<i>Amilthe Martin</i>		
29.	<i>Glory Siitas</i>		
30.	<i>Aili Kalda</i>		
31.	<i>Evi Pulst</i>		
32.	<i>Meeta Allikmaa</i>		
33.	<i>Marve Saia</i>		
34.	<i>Eva Murula</i>		
35.	<i>Lehte Miido</i>		
36.	<i>Vaike Tuhkanen</i>		
37.	<i>Salme Laur</i>		

Kokku osalejaid 71, neist 8 õpetajat, 37 tüdrukut ja 26 poissi.

Ka sellel kokkutulekul olid tüdrukud agaramad ühispildi tegemisel...

... poisid aga isetegevuses. August Luuri saadab “kortsul” Olav Kutsar

Kooli lõpetamisest 20 aasta möödumist tähistati **IV kokkutulekuga** 22.juulil 1972.a. Koguneti kell 18.30 koolimaja juures. Jalutati Vallikääru, kus kuulati kontserti. Jätkati Akadeemia tänaval asuvas kohvikus “Tallinn”, meeleolu aitas üleval hoida kohviku orkester.

Nr	T ü d r u k u d	P o i s i d	Õ p e t a j a d
01.	Evi Margna	Uno Säästla	PIILKK poolt:
02.	Juta Vanatoa	Heino Laater	Leili Juurikas
03.	Liis Lillemäe	Avo Sutt	Eha Ruven
04.	Helve Aun	Udo Tõnisson	Mari Irt
05.	Salme Tattar	Avo Rebane	Leili Joonsoo
06.	Aino Hanstin	Viljar Raidam	
07.	Dolly Puidak	Endel Soodla	PIK poolt:
08.	Evi Kuuseall	Ants Erm	Ilse Erm
09.	Elki Ojasoo	Harri Kull	Voldem. Rumessen
10.	Viivi Päärde	August Luur	
11.	Faina Kirs	Avo Rätsep	
12.	Asta Pärigma	Endel Rätsep	
13.	Helga Leetsar	Olav Kutsar	
14.	Ranna Honga	Allan Rea	
15.	Velda Hindrichson	Vello Annusver	
16.	Velli Roosaar	Elmar Kasearu	
17.	Lilli Tigane	Olavi Kildemaa	
18.	Amilthe Martin	Karli Lankots	
19.	Eldi Taidla	Toivo Toomlaid	
20.	Aili Kalda	Bruno Malm	
21.	Hilja Raja	Ülo Meibaum	
22.	Eva Murula	Vello Kungla	
23.	Liidia Jäätma	Jaan Aruväli	
24.	Laine Lapp	Poigo Nuuma	
25.	Hilda Juga	Arno Alev	
26.	Marve Saia	Mihkel Lepik	
27.	Glory Siitas	Ülo Tarlap	
28.	Leida Kivitar		
29.	Herta Baum		
30.	Aari Suurmaa		
31.	Leida Tomson		
32.	Daisi Nõmmik		
33.	Virve Naaris		
34.	Viia Laats		
35.	Lehte Miido		
36.	Salme Laur		

Kokku osalejaid 69, neist 6 õpetajat, 36 tüdrukut ja 27 poissi.

Teel kohvikusse „Tallinn“ tehti vahepeatus Vallikäärus

Sellel kokkutulekul täitsid “A” klassi poisid Udo Tõnissoni algatusel küsitluslehed, mille alusel Avo Rebane ja Udo Tõnisson koostasid “oma kulu ja kirjadega” (nii on eessõnas kirjas) väikese ülevaate-kogumiku “... sellest, mis on saanud Pärnu I Keskkooli 1952.aasta lennu XIa klassi poistest 20 aastat hiljem, kuidas on nad lahendanud iibeprobleemi, kes on kus käinud, poiste huvialadest, tutvustab perekonda jne. jne. Ühesõnaga - väike galerii õigetest meestest. ...”, ja kinkisid selle oma klassijuhatajale Valeria Kaljole.

Statistiline uuring XIa klassi kohta 20 aastat pärast kooli lõpetamist. (1972)

1.Kõige vanem:	Vello Annusver	sünd.12.01.1932
2.Kõige noorem:	Olav kutsar	sünd. 26.08.1934
3.Ühe lapse isasid.	4	
Kahe lapse isasid	8	
Kolme lapse isasid:	3	
Lastata:	7	
4.Sündinud aastal	1932	3
- “ -	1933	14
- “ -	1934	6
5.Elab Tallinnas	13 ehk 56,6%	
- “ - Pärnus	6 “ 26,0%	

- " - mujal 4 " 17,5%
6. Vallalisi: 4
7. Abielus: 18 andmed puuduvad Jürgensoni kohta
8. Kõrgema haridusega 17
9. Maksimaalne elamispind ühe inimese kohta: 65 m²
10. Minimaalne - " - - " - 5,6 m²
11. Autoomanikke: 5 ehk 21,7%
12. Koduse telefoni omanikke 14
13. Ohvitseri reservis: 14
14. Sõjaväelised auastmed: reamehi 5
seersante 1 (Strickholm)
leitnante 10
van leitnante 3
kapteneid 1 (Põldots)
15. Lastest poegi 22
16. - " - tütreid 7
17. Palgad (ilma preemiateta): üle 200 rbl 7
150-200 rbl 7
100-150 rbl 7
alla 100 rbl 1
18. Meeste isanimed: Jüri, Eduard, Evald, Voldemar, Kaarel, Olev, Juha. Martin, August, Hermann, Boris, Aleksander, Mihkel, kusjuures ühist isanime Mihkel evib 2 meest
Voldemar - " - 2 - " -
Aleksander - " - 3 - " -
August - " - 5 - " -
19. Abikaasade nimed: Heli, Zoja, Aave, Valli, Aino, Armilda, Pilvi, Monika, Viivi, Aasa, Asta, Heljo, Maret, Alve, Liina, Elle, kusjuures ühisteks nimedeks on Heljo 2 korda
Asta 2 korda

20. Laste nimed:

Pojad: Raivo, Jüri, Andres, Armo, Tõnu, Rainer, Vahur, Voldemar, Urmas, Juha, Imre, Margus, Toomas, Mait, Raivo, Ivar, Jaan, Priit, Olavi, Valev, kusjuures ühisteks nimedeks on:
Priit 2 korda
Margus 2 korda

Tütred: Tiina, Katrin, Mare, Eve, Ly, Merike, kusjuures ühist nime Tiina kannab 2 last

21. Tallinna Polütehnilise Instituudi on lõpetanud 12 meest, muud kõrgemad koolid on lõpetanud 5 meest. Erialade järgi: keemikud, elektrikud, mäeinsenerid, ehitaja, loomaarst, kunstnik, mehhaanik, laevaehitaja, pedagoog, jurist.

22. Laste sündivus aastate lõikes:

1955 - 1	1957 - 1	1958 - 4	1959 - 1	1960 - 1	1961 - 2	1962 - 3	1964 - 3	1965 - 3
1966 - 1	1968 - 2	1969 - 3	1970 - 1	1971 - 2	1972 - 2			

Lastetühjad aastad: 1953, 1954, 1956, 1963, 1967.

23. Abiellumised aastate lõikes:

1956 - 1	1957 - 4	1948 - 5	1959 - 1	1960 - 2	1961 - 2	1962 - 2	1963 - 1	1964 - 1
1969 - 1								

24. Mehed on sündinud järgmistel kuupäevadel:

1. - 1	5. - 2	6. - 3	8. - 1	9. - 1	11. - 2	12. - 1	15. - 1	17. - 2
--------	--------	--------	--------	--------	---------	---------	---------	---------

21. - 2	22. - 2	24. - 1	26. - 2	29. - 1	31. - 1
---------	---------	---------	---------	---------	---------

ja kuudel:

jaan. - 3	veebr. - 3	märts - 2	apr. - 2	mai - 4	juuli - 3	aug. - 5	dets. - 1
-----------	------------	-----------	----------	---------	-----------	----------	-----------

25. Välismaal on käinud 9 meest ja külastanud 18 riiki:

Poola – 3, Bulgaaria – 1, Saksa DV – 4, Ungari – 7, Rootsi – 2, Soome, 8, Tšehhoslovakkia – 5, Norra – 1, Austria – 1, Jugoslaavia – 1, Küpros – 1, Süüria – 1, Araabia ÜV – 1, Alžeeria – 1, Hispaania – 1, Itaalia – 1, Türgi – 1, Vatikan – 1.

26. Kõige väiksemad maja ja korterinumbrid on 3 ja 1, kõige suuremad – 214 ja 141.

1973. a

Koostanud Udo Tõnisson ja Avo Rebane

*

Kooli lõpetamisest veerandsajandi möödumist tähistati 8. juulil 1977.a.

V kokkutulekuga Pärnu KEKi ruumides, kuhu sõideti bussiga pärast kogunemist koolimaja õuel. Muusikaline külakost oli perekond Ojasuult.

Nr	T ü d r u k u d	P o i s i d	Õ p e t a j a d
01.	Juta Vanatoa	Udo Tõnisson	PIILKK poolt:
02.	Liis Lillemäe	Olavi Kildemaa	Leili Joonsoo
03.	Ranna Honga	Viljar Raidam	Leili Juurikas
04.	Evi Lill	Harry Põldots	
05.	Helga Leetsar	Ülo Meibbaum	PIK poolt:
06.	Dolly Puidak	Ants Erm	Ilse Erm
07.	Juta Sammal	Vello Annusver	Voldem. Rumessen
08.	Liidia Jäätma	Olav Kutsar	
09.	Velda Laande	Bruno Malm	
10.	Salme Laurits	Valdek Tomson	
11.	Juta Haberman	Uno Vettner	
12.	Leida Tomson	Karli Lankots	
13.	Aari Suurmaa	August Luur	
14.	Tiiu Tali	Endel Soodla	
15.	Helve Aun	Jaan Aruväli	
16.	Elki Ojasoo	Elmar Kasearu	
17.	Hilda Juga	Henn Lõmps	
18.	Daisi Nõmmik	Heino Tarlap	
19.	Eldi Taidla	Poigo Nuuma	
20.	Liia Nuuma	Arno Alev	
21.	Maiga Seppel	Einar Hunt	
22.	Velly Roosaar	Uno Säästla	
23.	Milvi Uibu	Harri Kull	
24.	Vilma Saar	Endel Rätsep	

25.	<i>Lilli Tigane</i>	<i>Heldur Malken</i>	
26.	<i>Asta Murd</i>	<i>Heino Jürgens</i>	
27.	<i>Amilthe Martin</i>	<i>Endel Kasemets</i>	
28.	<i>Glory Mõttus</i>		
29.	<i>Virve Naaris</i>		
30.	<i>Aino Hanstin</i>		
31.	<i>Milvi Pedosk</i>		
32.	<i>Eva Murula</i>		
33.	<i>Evi Margna</i>		
34.	<i>Faina Kirs</i>		
35.	<i>Vaike Tuhkanen</i>		

Soodla, Rätsep, Tomson, Kasearu, õp. Rumessen ja Tõnisson esmaseid kokkutuleku muljeid vahetamas.

Lõbusas peomeeleolus

Kahe klassi poisid oma õpetajate Ermi, Kaljo ja Rumesseniga

*

VI kokkutulek, millega tähistati kooli lõpetamisest 30 aasta möödumist, toimus 3. juulil 1982.a. Koguneti kella 16 koolimaja juurde. Toimus ka tavakohane pildistamine.

Kahe klassi ühispildil on alates ülalt vasakult: Kaljo Tali, Toivo Toomlaid, õpetajad Valeria Kaljo ja Voldemar Rumessen, Heino Tarlap, Karli Lankots, Ülo Meibaum; Bruno Malm, Viljar Raidam; keskmine rida: Erich Strickholm, Olav Kutsar, Avo Sutt, Harry Põldots, Endel Rätsep, Endel Soodla, Avo Rätsep, Valdek Tomson; esireas: Vello Annusver, Arno Alev, Udo Tõnisson, Ants Erm, Harri Kull, August Luur, Uno Säästla, Elmar Kasearu.

Esmakordselt kokkutulekute ajaloos sõideti suure bussiga ühisele koosviibimisele Pärnust välja – Audru sovhoosi avarasse sööklasse, kus tantsuks mängis kohalik heatasemeline orkester.

Nr	T ü d r u k u d	P o i s i d	Õ p e t a j a d
01.	Milvi Pedosk	Udo Tõnisson	PIILKK poolt:
02.	Liivia Telgmaa	Avo Rebane	Mari Irt
03.	Velli Roosaar	August Luur	Leili Joonsoo
04.	Juta Haberman	Ülo Meibaum	
05.	Lilli Tigane	Avo Sutt	PIK poolt:
06.	Evi Margna	Bruno Malm	Valeria Kaljo
07.	Leida Kivitar	Erich Strickholm	Voldem. Rumessen
08.	Marve Ruuvet	Elmar Kasearu	
09.	Glory Mõttus	Endel Soodla	
10.	Juta Vanatoa	Allan Rea	
11.	Maret Väljaots	Karli Lankots	
12.	Liidia Jäätma	Heino Tarlap	
13.	Aari Suurmaa	Valdek Tomson	
14.	Elki Ojasoo	Ants Erm	
15.	Evi Lill	Olav Kutsar	
16.	Liis Lillemäe	Arno Alev	
17.	Salme Tattar-Laurits	Harry Põldots	
18.	Viivi Päärde	Viljar Raidam	
19.	Eldi Taidla	Vello Annusver	
20.	Maiga Seppel	Endel Kasemets	
21.	Helve Aun	Uno Säästla	
22.	Dolly Puidak	Harri Kull	
23.	Leida Tomson	Avo Rätsep	
24.	Tiiu Tali	Endel Rätsep	
25.	Virve Naaris	Toivo Toomlaid	
26.	Ranna Honga	Kalju Talimets	
27.	Merle Oruste	Mihkel Kalbus	
28.	Milvi Uibu	Kalju Tali	
29.	Asta Pärigma		
30.	Aili Kalda		
31.	Faina Kirs		
32.	Vaike Tuhkanen		
33.	Amilthe Martin		
34.	Vilma Saar		

Kokku osalejaid 66, neis 4 õpetajat, 34 tüdrukut ja 28 poissi.

Sõna on õpetaja Kaljol

Ka kolmkümmend aastat tagasi lõpuaktusel
lausus Valdek Tomson lõpetajate tänusõnad õpetajatele

*

Viie aasta pärast, 11. juulil 1987.a., tähistati **VII kokkutulekuga** 35. koolilõpetamise aastapäeva. Pärast traditsioonilist kogunemist kell 16 koolimaja õuele sõideti ka seekord linnast välja – Sauga sovhoosi banketisaali. Tantsuks mängis orkester “Puhas vuuk”.

Osavõtjad:

Nr	T ü d r u k u d	P o i s i d	Õ p e t a j a d
01.	Milvi Uibu	Poigo Nuuma	PIILKK poolt:
02.	Juta Haberman	Bruno Malm	Leili Joonsoo
03.	Salme Laur	Udo Tõnisson	Arnold Kuhi
04.	Mari Haljaste	Heldur Malken	Raimond Juurikas
05.	Marve Ruuvet	Elmar Kasearu	(oli ainult kooli-
06.	Ranna Honga	Endel Rätsep	maja juures)
07.	Elki Ojasoo	Avo Rätsep	
08.	Faina Kirs	Karli Lankots	PIK poolt:
09.	Evi Lill	Mihkel Kalbus	Ilse Erm
10.	Juta Vanatoa	Vello Annusver	Valeria Kaljo
11.	Velda Laande	Arno Alev	
12.	Eva Murula	Uno Vettner	
13.	Ariadne Suurmaa	Uno Säästla	
14.	Vaike Tuhkanen	Heino Jürgens	
15.	Merle Oruste	Endel Kasemets	
16.	Hilja Raja	Ülo Meibaum	
17.	Leida Tomson	Valdek Tomson	
18.	Aili Kalda	Kalju Talimets	
19.	Salme Laurits	Ants Erm	
20.	Eldi Taidla	August Luur	
21.	Hilda Juga	Viljar Raidam	
22.	Liis Lillemäe	Harry Põldots	
23.	Vilma Saar		
24.	Virve Naaris		
25.	Evi Margna		
26.	Lilli Tigane		
27.	Liidia Jäätma		
28.	Helve Aun		
29.	Tiiu Tali		
30.	Milvi Pedosk		
31.	Silvi Sirkel		
32.	Glory Mõttus		
33.	Evi Pulst		
34.	Amilthe Martin		
35.	Armilde Stimmer *		
36.	Meeta Allikmaa		

* lõpetas Kilingi-Nõmmel

Kokku osalejaid 63, neis 5 õpetajat, 36 tüdrukut ja 22 poissi

*

Viimane viieaastase intervalliga, **VIII kokkutulek**, toimus 4. juulil 1992.a. See oli esimene Eesti taasiseseisvumise ajal, vahetult pärast oma raha kehtestamist. Osavõtumaksuks oli 5 krooni. Pärast pildistamist koolimaja trepil jätkati “Birgitta” baaris Liiva tänaval.

Osavõtjad:

Nr	T ü d r u k u d	P o i s i d	Õ p e t a j a d
01.	Aili Kalda	Udo Tõnisson	PIILKK poolt:
02.	Salme Laurits	Elmar Kasearu	Leili Joonsoo
03.	Hilda Juga	Toivo Toomlaid	
04.	Liis Lillemäe	Mihkel Kalbus	
05.	Virve Naaris	Vello Annusver	
06.	Evi Margna	Bruno Malm	
07.	Lilli Tigane	Endel Kasemets	
08.	Liidia Jäätma	Endel Rätsep	
09.	Helve Aun	Arno Alev	
10.	Tiiu Tali	Uno Säästla	
11.	Milvi Uibu	Valdek Tomson	
12.	Helga Leetsar	Viljar Raidam	
13.	Marve Ruuvet	Ants Erm	
14.	Ranna Honga	Harry Põldots	
15.	Elki Ojasoo	Kalju Tali	
16.	Evi Lill	Jaan Aruväli	
17.	Juta Vanatoa	Endel Soodla	
18.	Eva Murula		
19.	Daina Pärn (Casar) *		
20.	Glory Mõttus		
21.	Amilthe Martin		
22.	Juta Padur		
23.	Eldi Taidla		
24.	Leida Kivitar		
25.	Milvi Pedosk		
26.	Juta Haberman		
27.	Leida Tomson		
28.	Gaida Osol *		
29.	Vaike Tuhkanen		
30.	Ellen Randmäe		
31.	Ariadne Suurmaa		
32.	Helju Tonna *		

* oli ainult koolimaja juures.

Kokku osalejaid 50, neist 1 õpetaja, 32 tüdrukut ja 17 poissi

Osavõtjad tütarlapsed

Osavõtjad poisid

*

8. juulil 1995.a. kell 16 koguneti koolimaja õuele oma järgmisele – **IX kokkutulekule**. Pärast traditsioonilist pildistamist seati sammud Ülejõe roheline uppuvasse Pärnu Aiandusseltsi Majja, kus ühiselt kaeti kaasatoodust pidulaud. Tantsuks mängis juba eelmisest korrast tuttav ansambel.

Osavõtjad:

Nr	T ü d r u k u d	P o i s i d	Õ p e t a j a d
01.	Evi Lill	Mihkel Kalbus	PIILKK poolt:
02.	Liis Lillemäe	Elmar Kasearu	Leili Joonsoo
03.	Helve Aun	Mihkel Lepik	
04.	Salme Laurits	Vello Annusver	PIK poolt:

05.	Juta Haberman	Udo Tõnisson	Ilse Erm (oli ainult
06.	Aari Suurmaa	Uno Säästla	koolimaja juures)
07.	Evi Margna	Olav Kutsar	
08.	Eva Murula	Erich Strickholm	
09.	Hilda Juga	Endel Soodla	
10.	Milvi Pedosk	Viljar Raidam	
11.	Leida Tomson	Bruno Malm	
12.	Gaida Palu	Endel Rätsep	
13.	Aili Kalda	Arno Alev	
14.	Helga Leetsar	Ants Erm	
15.	Vaike Tuhkanen	Ülo Meibaum	
16.	Helju Tonna	Valdek Tomson	
17.	Juta Vanatoa	Elmar Kasemets	
18.	Elki Ojasoo	Kalju Tali	
19.	Juta Sammal	Olavi Kildemaa	
20.	Aino Bärilin		
21.	Salme Laur		
22.	Virve Naaris		
23.	Mari Haljaste		
24.	Glory Mõttus		
25.	Velda Laande		
26.	Amilthe Martin		
27.	Leida Kivitar		
28.	Tiiu Tali		
29.	Hilja Raja		
30.	Liidia Jäätma		
31.	Faina Kirs		
32.	Eldi Taidla		
33.	Daisi Antje		

Kokku osalejaid 54, neist 2 õpetajat, 33 tüdrukut ja 19 poissi

Esmakordselt jäid kokkutulekut meenutama värvifotod.
Ülemisel pildil kokkutulnute “segakoor”, alumisel “meeskoor”

*

Järgmine, 12. juulil 1997.a. toimunud **X kokkutulek**, oli oma järjekorranumbrilt juubelihõnguline. Kooli lõpetamisest lahutas meid 45 pikka, kuid linnulennul möödunud aastat. Iga aastaga suurenes nende koolikaaslaste arv, keda polnud enam oodata. Kooli juurest mindi juba varasemast ajast tuntud ”Birgita” baari. Tantsumuusika oli juba eelmistest kordadest tuttavalt ansamblilt.

Osavõtjad:

Nr	T ü d r u k u d	P o i s i d	Õ p e t a j a d
01.	Helve Aun	Ants Erm	PIILKK poolt:
02.	Milvi Uibu	Erich Strickholm	Leili Joonsoo
03.	Helga Leetsar	Avo Sutt	Õie Uibo
04.	Juta Haberman	Bruno Malm	
05.	Eva Murula	Harri Põldots	PIK poolt:
06.	Ariadne Suurmaa	Valdek Tomson	Ilse Erm (oli ainult
07.	Leida Kivitar	Viljar Raidam	koolimaja juures)
08.	Liivia Telgmaa	Udo Tõnisson *	
09.	Virve Naaris	Olav Kutsar	
10.	Hilda Juga	Elmar Kasearu	
11.	Gaida Palu	Ülo Meibaum	
12.	Glory Mõttus	Kalju Talimets	
13.	Daisi Antje	Kalju Tali	
14.	Evi Margna	Uno Säästla	

15.	<i>Liidia Jäätma</i>	<i>Poigo Nuuma</i>	
16.	<i>Milvi Pedosk</i>	<i>Endel Kasemets</i>	
17.	<i>Meeta Allikmaa</i>	<i>Endel Soodla</i>	
18.	<i>Mari Aljaste</i>	<i>Endel Rätsep</i>	
19.	<i>Helju Tonna</i>	<i>Vello Annusver</i>	*
20.	<i>Vaike Tuhkanen</i>		
21.	<i>Eldi Taidla</i>		
22.	<i>Faina Kirs</i>		
23.	<i>Liis Lillemäe</i>		
24.	<i>Salme Laurits</i>		
25.	<i>Elki Ojasoo</i>		
26.	<i>Evi Lill</i>		
27.	<i>Juta Vanatoa</i>		
28.	<i>Ranna Honga</i>		
29.	<i>Tiiu Tali</i>		
30.	<i>Amilthe Martin</i>		
31.	<i>Aino Bärilin</i>		
32.	<i>Aili Kalda</i>		
33.	<i>Leida Tomson</i>		
34.	<i>Salme Laur</i>		
35.	<i>Juta Padur</i>		
36.	<i>Merle Oruste</i>		
37.	<i>Laine Volmer</i>		

- oli ainult koolimaja juures

*

Kahe aasta pärast, 10. juulil 1999.a., koguneti **XI kokkutulekuks**. Selle seltskondlik pool toimus juba tuttavas Pärnu Aianduskeskuse Majas.

Kallis klassiõde/koolivend

Kui saaks jälle kokku, et meenutada 47 aasta tagust mälestust koolilõpetamisest!

Kohtume **laupäeval, 10. juulil 1999.a kell 16.00** oma armsa koolimaja õuel, kust läheme edasi Aianduskeskuse majja (sama maja, kus olime 1995.a aadressil Ilvese 1a, seekord aga on sissepääs Allika 2a poolt), kus teritame mälu, kastame keelt ja usume ka, et keegi ei ole unustanud tantsulusti – mängima tuleb pillimees.

Et me tühja laua taga ei istuks, selleks võta kaasa midagi söömiseks/joomiseks.

Kulude katteks palume saata 1. juuliks 1999.a 50 krooni Sulle sobivalt kas Pärnus: Helve Aun, Supeluse 13 – 10, 80014. Tel: 8-244-43485 või Tallinnas: Endel Soodla, Liblika 12 – 1, 13426. Tel: 8-2-6551780.

Ootame Sind!

Klassiõed ja koolivennad 1952.a lennust

Kokkutulekul osalenud:

Nr	T ü d r u k u d	P o i s i d	Õ p e t a j a d
01.	Liis Lillemäe	Mihkel Kalbus	<i>PIILKK poolt:</i>
02.	Helve Aun	Vello Annusver *	Leili Joonsoo
03.	Evi Margna	Ants Erm	
04.	Milvi Uibu	Endel Sepa	
05.	Elki Ojasoo	Poigo Nuuma	
06.	Gaida Palu	Erich Strickholm	

07.	Amilthe Martin	Viljar Raidam	
08.	Juta Vanatoa	Endel Rätsep	
09.	Glory Mõtus	Uno Säästla	
10.	Virve Naaris	Elmar Kasearu	
11.	Velda Laande **	Bruno Malm	
12.	Marve Ruuvet	Harri Põldots	
13.	Merle Oruste	Uno Vettner	
14.	Helju Tonna	Valdek Tomson	
15.	Salme Laurits	Endel Kasemets	
16.	Juta Haberman	Arno Alev	
17.	Ariadne Suurmaa	Olavi Kildemaa	
18.	Leida Tomson		
19.	Milvi Pedosk		
20.	Eva Murula		
21.	Aili Kalda		
22.	Hilda Juga		
23.	Juta Laur-Lõo		
24.	Liidia Jäätma		
25.	Salme Laur		
26.	Aino Bärilin		
27.	Evi Lill		
28.	Eldi Taidla *		
29.	Ellen Randmäe *		

* olid ainult koolimaja juures, ** oli ainult peolauas
Kokku osales 47 inimest: 1 õpetaja, 29 tüdrukut ja 17 poissi

Oma koolikaaslaste poole pöördus Juta Uritamm-Haberman järgmiste mõtetega:

On imeilus juulikuu õhtu, mil meie, 1952.a. Pärnu Lydia Koidula nim. Keskkooli tütarlaste ja Pärnu I Keskkooli poeglaste lend, koguneb jälle juba traditsiooniks saanud ühisele ja alati oodatud peole. Nagu ikka on sellel puhul üht-teist südamele kogunenud, mida on soov ka välja öelda.

Mu kallid tüdrukud!

Tulin täna päris kaugelt siia teie pärast.

Nüüd ma olen vaimustatud teie silme särast.

Lummav on, et te ei kartnud tänast kuuma ilma
ega pole teie hulgas ühtki kurja silma.

Loodus tegi naised naisteks, olgu nad kes tahes.

Ka ei ole mingit tähtsust nende vanusvahes.

Noore õnn ja vana õnn on võrdsed oma säralt.

Ka on samad armud, rõõmud kõigi naiste päralt.

Kandke uhkelt läbi elu oma naiselikkust.

Kandke rõõmsalt naise vaeva nagu naise rikkust.

Olete kõik kuningannad. See ei ole vale.

Olete kõik kuningannad oma kuningale.

Paljudel meist ei ole enam oma kuningaid. Need õnnelikud, kellel nad veel on olemas, mõelge oma suurele õnnele igal hommikul ja õhtul ning püüdke endale selgeks teha, millist suurt heategu te olete teinud, et Jumal teile nii armuline on olnud. Hoidke oma kuningaid. Oma tugevuse ja mehelikkuse juures on nad sageli hapramad kui oskame arvata. Ilma kuningateta aga pole mingit elu, ei argipäevadel ega tänasel peoõhtul.

Mu kallid poisid!

Mitte iialgi meie kohtumistel pole ma näinud teid soliidsete härrasmeestena, vaid alati Koidula kooli peosaali ukstel tungleva toreda poistekambana. Meie südameid panite te tugevamini põksuma nii siis kui ka täna – sellel samal peoõhtul. Ilma teieta poleks sel peol mingit nägu, ta oleks jumeta ja igav. Täna olete te meie kuningad.

Me oleme mitmeid kordi arutanud, et mis fenomen see on, mis vastupandamatu jõuga toob meid juulikuisesse kaunisse Pärnusse, kui aga selleks põhjus on tekkinud. Ma mõtlen, kui eelkõige Helve Aun on end jälle omal võluval ja lahkel moel ohverdanud, asjad käima pannud ja peo püsti ajanud. Võib-olla ikkagi kauni nooruse igatsus! Mitte ühelgi teisel peol kogu mu juba kahetsusväärset pika elu jooksul pole ma tundnud end nii kadestust-väärivalt noorena kui siin – meie pidudel. Küllap nii on tundnud teisedki. Ja see on ka ülimalt mõistetav, sest sellise koostisega seltskond oli koos ju ainult nooruses – meie keskkooli ajal. Töökaaslaste hulgas on alati nooremaid, perepidudest rääkimata. Lastele ja lastelastele oleme Türgi sõja aegsed ja seda nad lasevad ka pidevalt välja paista. Ükski neist ei suuda uneski ette kujutada, et ema ja vanaema võis ka kord olla sale säravate silmadega keskkooliplika. Meie noorusaja fotosid vaadates ütlevad nad tavaliselt absoluutselt uskumatult : “Kas see oled siis tõesti sina?”. Meie siin aga näeme üksteist hõlpsasti just noortena. Mida aeg edasi, seda sagedamini peatume vaimus mõnel ilusal seigal noorusest. Võibolla oleme noorusest juba nii kaugenenud, et mis kaugel see kallid. Võibolla tahab elutee mingil põhjusel moodustada kinnist süsteemi – rõngast ja elutee kaks otsa hakkavad kõverduma teineteise poole.

Vanade koltunud fotode vahelt leidsin noorena enda.

Mitmete-setmete aastate taha mõte linnuna lendas.

Olen see tõesti mina? Patsiga vallatu piiga.

Kellele pildil naeratan? Kellele käega viipan?

.....Küll see kastehelmeis rohi rikkus tenniskingi!

Terve valge öö me hulkusime ringi.

Tõmbasin su pluusi ülle, oli veidi jahe.

Rääkisime, naersime ja suudlesime vahel.

Siis sa naeratades läksid algavasse päeva,
mina kassikäpakingult lehvitasin käega.

Vanale fotole – enese näole uuesti otsa ma vaatan.

Tahaksin hulkuda veel läbi öö. Kedagi oodata. Saata.

Aga tänane eileks ei saa. Aega peab päevhaaval liitma.

Ja mu süda patsiga piigale mälestustesse viipab.

Meid on täna siin koos päris palju – 50 ümber. Kui liita meie kõikide elulood kokku, siis saame tõesti ühe pika loo, mille kestel on kindlasti juhtunud peaaegu kõike, mida üldse juhtuda võib: nii suurt muret ja närtsitavat leina kui ka maast kergitavat õnne ja rõõmu. Oleme olnud edukad ja oleme läbi kukkunud, oleme olnud ausad ja vahel ka valetanud; olnud ihnsad nii tunnetes kui ka muus, kuid ka helded ja lahtised igas asjas; vahel sobimatult pealetükkivad, samas tüütult tagasihoidlikud, et mis nüüd mina. Oleme palju andnud, kuid palju andmata jätnud, palju saanud, kuid paljustki ilma jäänud. See on elu. Elu muutub, aeg muutub, muutume ka meie. Kindlasti on meie elus olnud armastust, kuid seda oleks võinud rohkem olla. Armastusest ei ole kunagi ega kellelgi küllalt. Armastus teeb vaese rikkaks ja näljase söönuks ning kõige sombusema päeva päikeseeredaks. Meile ei ole enam õieti midagi uudiseks. Ja ka järgmine mitte.

Minu koolipidude tüdrukud käivad väsinult kandekotiga,

igaühel on kodus perekond, kühmus õlgadel argipäev.

Juba koolivendadest mõnelgi kipub kiilaspea kergelt läikima.

Kingatallad on lääpa tallanud juba mõnigi uhke poiss.

Pole paljud õieti märganud, kuidas märgiti ennast vanadeks-

tulid lapsed ja nii ta veereski, pole parata, see on aeg.
Tulid tülid, riiud ja nääklused, rahamured ja hallid kahtlused,
aga sinilind lendas minema, lendas_otsima_noorusmaad.

Veel on vara sellega leppida, vara tallatud tuhvleid otsida,
naervast kevadest vaiksa talveni kõige tähtsam on elus ees.
Hoidke silmades naerusädemeid kuni valusa viimse valsini.

H o i d k e koolipidude tüdrukuid, nad on elus üksainus kord !

Ja me ei lepi. Me oleme täna siin. See tähendab, et me oleme elus. Ei taha kurbadel mõtetel lasta võimutsema hakata, kuid paljudel meist pole ju enam seda eelist. Me kõik tahtsime väga täna siia tulla. Me oleme väga elus, sest meie hinged on elus. Keha ilma hingeta pole krossigi väärt. Kergesti ei maksa alla anda ei millelegi – ei haigusele, ei vaesusele, ei murele, ei rutiini nüristavale toimele. Armastame end ise, siis armastab meid ka Jumal. Peame endist lugu ja ütleme nii:

Olen ilus, tark ja hea. Selle olen ma ise avastanud.
Võib olla, et teised ei tea, aga endale pole ma valetanud.
Ei ole õige, et ilusad pole hetkekski koledat nägu
ja et targad üldse ei tee ainsatki rumalat tegu
ja et hea pole ealeski halb.

Ainult, et ilus põlgab olnud inetut nägu ja
tark ei varja tehtud nõmedat tegu.
Ja hea teab, mis on halb teistelegi.

Lihtsalt peab julgema laulda ka endale oodi,
et eneseus nõi elada pisutki paremat moodi.
Jah, olen ilus, tark ja hea. Mind ilusaks eluks loodi.
Et anda teistele head, peab laulma endale oodi.

Meie siin kuulume ju üpris keerulise saatusega generatsioon. Kindlasti oleme kõik mõelnud, et kui me oleksime meie kõige tegusamatel aastatel olnud vabad inimesed, mitte selle nõi kolossimpeeriumi vangid, oleksime end sootuks paremini teostanud. Küllap see nii oleks olnud, kuid meie ajastus oli ka midagi head. Mina isiklikult olen väga õnnelik, et minu koolipidude poisid olid õige varakult mehed, mitte kõrvarõngaste, kaelakettide ja värvitud juustega pooltooted. Minu koolipidudel olid peoriides mehed, kuigi oli sõjajärgne vaene aeg ja kõik olid vaesed. Minu noorusaja poisid olid rüütlid, kes õhtuti seisid meie armsa punase telliskivise koolimaja värava taga, et meile pimedas linnas kojuminekul julgestuseks olla. Vene madruste rünnakud polnud haruldased. Me ei pidanud iial kartma oma poisse, nad kaitsesid meid. Ka kinkisid meie poisid meile ilusa esimese armastuse, mille mälestus hellõrna virvendusena kaunistab isegi meie vanaduspäevi. Nad ei kippunud meid endiga rumalalt ning enneaegselt liialt siduma. Mõjutatuna mälestustest olen ma ka enne teie poole pöördunud järgnevate sõnadega. Ma ei tahaks end korrata, kuid mul ei ole selleks paremaid sõnu.

Ma mäletan, siis kandsin valget pluusi ja satsidega sitsi seelikut.
Sa veini pakkusid. Ma jõingi. Otse kruusist. Ja itsitasin ülemeelikult.
Sa oma suure käe mu peole panid, mind nõnda jalutama kutsusid.
Me hulkusime päris pimedani ja südamed nii valjult tuksusid.
See veinisuutäis ikka kurgus kuumas kui haarasid sa minu järele.
Me suudlesime, oskamatult, kuumalt. Ning õnnetunne hinges väreles.
See suudlus jäigi ainsaks meie vahel. Jah, tõesti-midagi ei olnud muud.
Muu tuli hiljem. Teistega. Kuid vahel mul meenud sina. Silmad. Käed. Suu.
Mul pole enam seda valget pluusi, ei satsidega sitsi seelikut.
Ei veini joo ma. Liiatigi kruusist. Kuid minus veel on veidi ülemeelikust.

Erich Strickholmilt värsket luulet.

Heatahtlik vemmalvärss ehk põlvkondade vahetus.

Kas kuulavad nüüd noored meid
või suudame me mõista neid,
kel palju võõraid keeli suus
ja igal aastal mood on uus?

Mis maksab meie targutus,
kui neil on vabakasvatus
ja Eesti pole linnupuur –
maailm me ümber on nüüd suur !...

On kahjuks tekkind seegi trend,
et süstlaga nüüd harib end
see noor, kes omapäid on jäetud –
kui viljapõld, mis rohtu aetud!...

Mis kasu on, noh öelge , sest,
et poes meil müügil Bio-Est,
kuid trollis sõites igal aal
on haisemas üks illegaal?
Ja kui tal pole sõiduraha
ta tõstetakse trollist maha !

Seesama kehtib mitmel pool,
sest parlamendil puudub hool,
et oleks kõigil tööd ja leiba !

Meil kaubanduses kõvad käärid
ja petis asjamehi määrib...
Suurt tulu toob vaid vahendus,
kuid see ei ole lahendus,
kui talumeeski tõmbund urgu,
sest toodangul ei ole turgu
ja omahind toob kahjumit !

Ka tööstus ootab tegijat,
et ehitada “Nokiat”,
kuid kõik see võtab kaua aega,
seniks vargad mootorsaega
krooni kattevara kaevad...

Vaid “põrgud” ei jää maha plaanist
ja salaviina voolab kraanist !
Seepärast küsib silmapaar –
kas selge peaga on veel Laar ?

Me linnadeski pole lahe,
vaid Tallinnas ehk on veel tahe,
kuid ei siingi keegi tea,
kes on homne linnapea !

Siin sulgi sõidab uhkes “mersus”,
kuid trahvida saab viimne kerjus.
Kui oled aga maffiast,
siis elad kui Ameerikas !

Kultuur ! Kultuur !
Sa pole iial küllalt suur
ja nüüdki jääd sa noorte kanda,
meil pole enam palju anda –
me juba teinud oma töö
ja kaugelt kumab pime öö...

Kuid enne veel kui kaome siit
on Eestimaal Euroopa Liit,
kus riigid - rahvad ühel nõul,
ei tehta vahet inimtõul;
kus inimõigused on hinnas
ja eestlased seal esirinnas, --
nad on siis enam ühtemeelt
ja austavad kõik eesti keelt –
ning meie kaugelt tervitame !...

Välispoliitiline lisa.

Ei saa me põlvkond sellest aru,
miks karva heitnud Vene karu
veel uriseb me piiri peal ?
Ja seda üksnes Duuma teab,
miks leping on pitseerimata...

Kaukaasias on hullem lugu,
seal on seesama vene sugu
oh kallid sõber ise näed –
nõuks võtnud tasandada mäed !

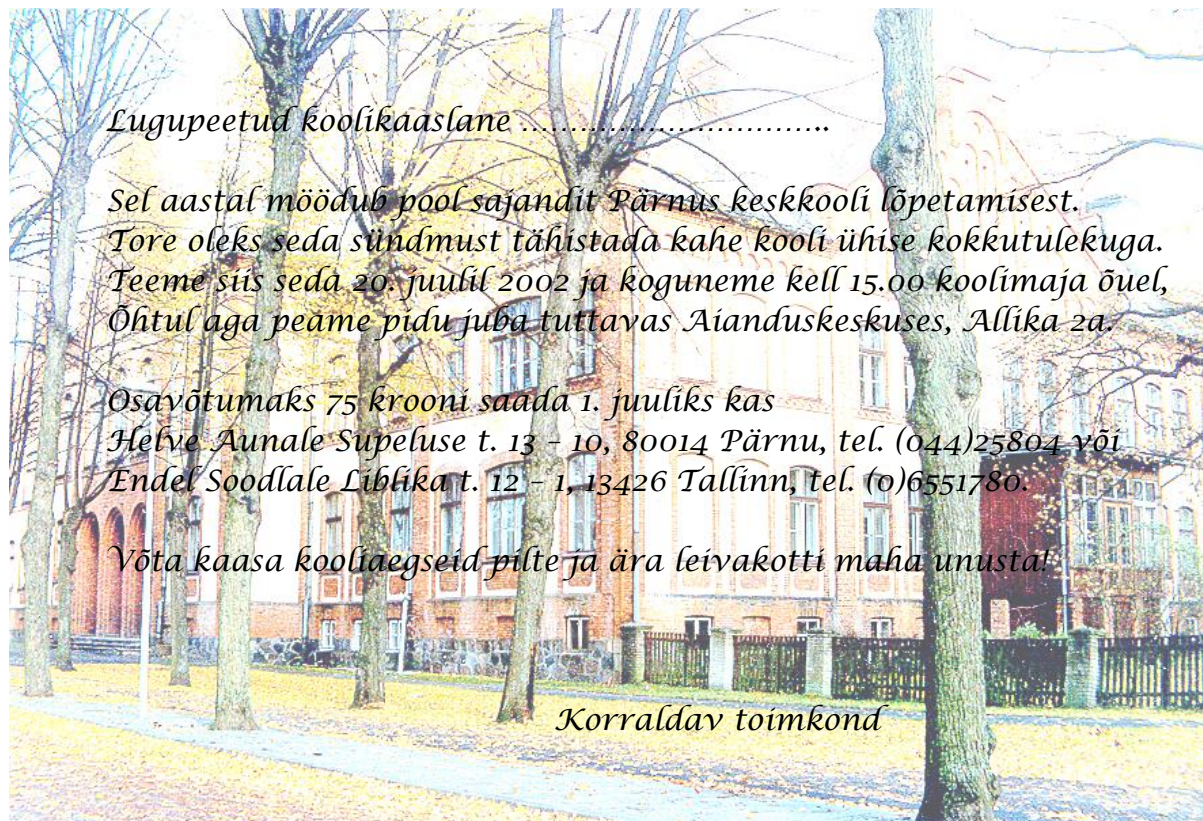
“Humaanset abi” Moskva moodi
seal tankidega kokku toodi,
kuid keegi neist ei taha näha,
et koduski veel palju teha
ja rahvusriiklik ühiskond
peaks kestma kui üks perekond !

Kooli lõpetamisest viiekümne aasta möödumist tähistasime 20. juulil 2002.a. juba tuttavas Pärnu Aianduskeskuse Majas **XII kokkutulekuga** ja ikka armsaks saanud koolilinnas. Koolimaja remondi tõttu esimest korda ei saanud me ühispildistamist teha koolimaja trepil, seda tegime kooliajal nii armsaks saanud Musumäe jalamil.

Poistele oli suureks üllatuseks, et esmakordselt osales koolivend Endel Leino, kellega enamus koolikaaslast polnud kohtunud pärast kooli lõpetamist.

Kutse kokkutulekule:

Kokkutulekul osalejad:

Tüdrukud:

01.Allikmaa, Meeta 02.Aun, Helve-Maren 03.Bärnin, Aino 04.Haberman, Juta 05.Jäätma, Liidia
06.Kalda, Aili 07.Kivitar, Leida 08.Kuddu, Lia 09.Laande, Velda 10.Lapp, Laine 11.Laur, Juta
12.Laur, Salme-Johanna 13.Laurits, Salme 14.Lillemäe, Liis 15.Martin, Amilthe-Elise 16.Murula,
Eva 17.Mõttus, Glory 18.Mäemets, Silvia 19.Naaris, Virve-Anne 20.Ojasoo, Elki 21.Oruste, Merle
22.Palu, Gaida 23.Pedosk, Milvi 24.Ruuvet, Marve 25.Suurmaa, Aari 26.Telgmaa, Liivia 27.Tomson,
Leida 28.Tonna, Helju 29.Tuhkanen, Vaike 30.Uibu, Milvi 31.Vanatoa, Juta;

Poisid:

01.Alev, Arno-Hendrik 02.Annusver, Vello 03.Erm, Ants 04.Kalbus, Mihkel 05.Kasearu, Elmar
06.Kasemets, Endel 07.Kildemaa, Olavi 08.Kull, Harri 09.Kutsar, Olav 10.Leino, Endel 11.Malm,
Brun 12.Nuuma, Poigo 13.Pöldots, Harri 14.Raidam, Viljar 15.Rätsep, Endel 16.Soodla, Endel
17.Strickholm, Erich 18.Sutt, Avo 19.Säästla, Uno 20.Tali, Kaljo 21.Tomson, Valdek 22.Vettner, Uno

Õpetajatest oli kohal Leili Joonsoo (PIIK) , külalisena Evi Säästla. Pillimees oli Eino Kespre ja piltnik Urve Sünt

Juta Uritam-Habermanni pöördumine koolikaaslaste poole kooli 50 a lõpetamise juubelikokkutulekul

Armsad sõbrad,

täna oleme taas olukorras, mil on juhtunud midagi hoopis uskumatut. Aeg loobus kulgemisest sirgel minevikust tulevikku. Tegi äkilise pausi täna kell 15.00 ning siis tegi vinge 50aastase hüppe tagasi ning sai end kuidagi pidama 30. juunil 1952. Meil ei jää midagi muud üle kui see hüpe kaasa teha. Unustame kõik, mis vähegi unustada annab. Astume välja oma aastate hallist kookonist, sirutame sädelevaid tiibu nagu nukust väljunud liblikad. Vaatame üksteisele otsa ning ütleme nii palju häid sõnu kui oskame, ärme jätame midagi ütlemata. Kindlasti õnnitleme iseennast ja teisi selle suure õnne puhul, et siin oleme. Ärme unusta ütlemast aitäh loodusele ja saatusele või jumalale, nagu soovite, selle eest, et meie ihu ja eelkõige hing on sellises seisundis, et oleme saanud ja (ma rõhutaksin) tahtnud siia tulla. Kiidame ka iseendid, et oleme nagu oleme, kõike ei saa loota ka ainult looduselt või jumalalt. Teame ju, et aita end ise, siis aitab sind ka jumal. Inimese hingega on nii, et ta läheb samuti rooste nagu uksehing kui sa teda ei õlita ega kasuta ja hakkab sama vastikult kriuksuma. Küllap on tõetera sees ka lauses, et kes palju teeb, see palju jõuab ja ainult veerev ratas seisab püsti. Kõiki siia veerenuid tervitaksin niimoodi:

Me oleme trobikond linde, mis moodustavad ühise rinde.
Ei roomajad aima, kui kena on lennelda parvedena.
On tugev me tiibade tuhin. Laul kihutab ees ja meid juhib.
Ei roomajad hooma, kui kena on tiirelda rõõmsatena.
Ei tunne me hirmu ei häbi, oma eastki astume läbi.
Kust roomajad teaksid, kui kena on tõusta meil uljastena.
Me punume põnevaid pesi ja nendime tasakesi:
“EI ROOMAJAD ADU KUI KENAD ON LINNUD,
KEL HINGES ON KEVAD”.

Hiina vanasõna ütleb, et kala ei räägi seepärast, et tal on suu vett täis. Ma kartsin, et mina ei saa rääkida seepärast, et algul kippus silm märjaks suurest rõõmust teid kõiki nähes. Julgust ja kindlust siin sellise respektaabli publiku (ja eriti meie härrade) ees seista annab mulle tõsiasi, et mina ei ole praegu keegi Juta Uritam-Haberman, vaid sulam või koondkuju 1952. a L. Koidula II Keskkooli lõpetanud kaunitest neidudest. Mina esindan neid ja mul jääb julgust ülegi ja juttu jätkub kauemaks.

Möödunud suuremal peol 1999. a kaunil ja peaaegu niisama palaval juulikuu 12. päeval pöördusin tervitusega meie kallite daamide poole*, spetsipöördumist härrade suunas ei toimunud. Täna ma arvan, tüdrukud, et ütleme sissejuhatuseks oma poistele nii:

Kui oleksin tundnud sind varem, siis oleksin kinkinud sulle oma kollase lumelabida, oma punase liivalabida ja sinise ämbri, kus taevatähed peal. Ja ma isegi usun, et kollase karu, oma kulunud ninaga kollase karu kõigi saladustega, mis temal teada, oleksin andnud ma sulle päriseks.

Ja nutnud siis ise – suurest rõõmusest.

Nüüd, arvestades seda, et oleme ikkagi juubelil, ootate te arvatavasti, et peatun kuidagi üksikasjaliselt, otseselt või kaudselt 50 aastal ja seoses sellega meie kõrgel eal. Seda ei juhtu. Mis te minust arvaksite, kui jutustaksin siin pikalt sellest, et hommikul tõuseb päike ja õhtul loojub.

Soliidsetel juubelil ja soliidse publikuga oleks vist sobiv pisut peatuda elu püsi(põhi)väärtustel. Need oleks minu arvates TÖÖ ja ARMASTUS. Originaalsusest olen kaugel, kui kordan klassikuid. Töö on tõesti võimas looja ja kujundaja. Kõigepealt tõi ta ahvi puu otsast alla ning siis nikerdas temast pikapeale inimese. Ka vastupidine on võimalik. Me kõik oleme arvatavasti näinud, et kui noor inimene on omal tahtel kaua aega töötanud, siis on ta varsti küps puuotsa naasma. Emake Loodus tegi inimesele suurejoonelise kingituse – ta andis talle tunduvalt rohkem hallollust ajukoore alla kui teistele loomariigi isenditele. See kingitus aga tegi inimesest sõltlase – sõltlase tööst. Inimene on nähtavasti nii tänulik ja kohusetundlik elusolend, et ta pidas vajalikuks pidevalt tõestada heldele loodusele, et kingitus on läinud õigesse kohta ning et inimene – see kõrgem loom oskab hallollusega midagi peale hakata. Kõik see sai resulteeruda vaid töös. Töö muutus inimese elu tähtsamaks koostisosaks, lausa elustiiliks. Ma arvan, et me siin kõik kuulume nende hulka, kes ühel või teisel viisil on terve elu tõestanud, et loodus pole meid asjata n-ö esile kergitanud teiste loomsete elusolendite hulgast. Me oleme tublid tööinimesed. Et me nii võime öelda, oleme minu arvates tublisti tänu võlgu oma koolidele – Pärnu I Keskkoolile ja Pärnu II L. Koidula nimelisele Keskkoolile. Need soliidset koolid õpetasid meid tööd tegema. Peaaegu võimatu oli kooli minna õppimata. Kuidagi selline õhkkond oli, kuid ega nüüd iga päev nii väga õppida tahtnud. Niimoodi õppisime end ületama. Ilma sellise oskusega ei oleks meist õigeid tööinimesi saanud. Kui te lubate, siis meenutaksin meie armsaid koole kuidagi nii:

Üks koolimaja on igaühel,
mõne sumeda tänava ääres,
mõne väikese väljaku ääres
või lihtsalt pärnapuude all.
On igal ühel see maja ...
ja palliplatsi kõrval
ning õu, kus puud ja põõsad on,
kus kunagi tormati ringi ja
ja kiljudes kiusati poisse ja
rebiti plikasad patsist.
ja vaid paar aastat hiljem neid samu
koolipeo järel oodati vaikselt
pärnapuude all, ärevus kurgus.
On igaühel see maja
ja palliplatsi kõrval,
kus vahel ka löödi palli
ja õpiti võitu ja kaotust ja
õpiti hindama sõprust ja
käevarte sitkust ja jõudu.
Ning kõiki neid oskusi suuri
nii mõneski tõsisel mängus
hiljem hädasti tarvis on tulnud.
On klassitubagi kõigil
vana pärna varjuga aknas
ja vaatega linna poole,
kus kilksumas kolksumas tänav.
Nii mõnigi tõsine tarkus
seal klassitoas sai meile selgeks.
On mitmesse raskesse tundi
elu hiljem meile helistanud kella

ja mõneski rängas kontrolltöös
 me oskus on proovile pandud.
 See teisiti, teisiti oli
 kui tahvli ees tuttavas klassis.
 Ainult kahed olid need samad.
 Ei tulnud seal loogikat tarvis,
 polnud aegagi komasid panna.
 Ainult hulgana küsimärke
 ja miinusmärke,
 et võtta unest tükike ära.
 Ja plusse, plusse, et liita
 kahtlustele tükike juurde.
 Klassituppa, klapplaua alla,
 kooli õlise põranda prakku
 maha pudes nii mõnigi valem,
 kõrvust mööda läks hulgi tarkust.
 Elu kibedast algebra tunnist
 sinna kriimude kirjadega pinki
 veelkord õppima valemuid pähe
 on nii mõni meist tagasi tahtnud.
 Nõndasama kui kunagi klassist
 kella ootel sai kiputud välja.
 Kahest tundmatust tunduvalt rohkem
 eluvõrrandis tundmatuid leidub.
 Aitäh kool, aitäh klassituba,
 aitäh õpetajad!
 Enamusega tulime toime.

Ja nüüd ARMASTUSEST.

Küllap meil kõigil on midagi armastusest arvata. Armastuse pärast on saadud nägijaks
 ja kuuljaks, kuid vahel (ma kardan) ka pimedaks ja kurtideks. Armastuse pärast on sõditud ja
 sõlmitud rahu, ehitatud losse ja neid lammutatud ning põletatud. Armastuse pärast tapetakse
 ennast ja teisi. Nii rasketel palangutel ma ei peatuks. Mina tahaks rääkida ühest armastusest –
 see on esimene armastus. Eriline on ta seepärast, et teda on tõesti vaid üks. Mitte mingil väel
 rohkem. Ka on ta eriline seepärast, et enamasti ta ei arene pikemaks suhteks. Enamasti ta
 hajub ja ma arvan, et taeva. Seal pilvede vahel ta on ning tuletab end vahetevahel meelde kuni
 elu lõpuni. Ma arvan, et esimest armastust on võimatu unustada. Teda ei hävita ei tuli ega
 vesi, ta ei roosteta ega kao täielikult kunagi.

Tüdrukud, räägime esimesest armastusest!

On jaaniõhtu. Sa istud rohul.
 Karikakar käes.
 Ta õit sa sõrmedega narmastad
 ja kahte sõna kordama sa hakkad
 kui loitsu – armastab, ei armasta.
 Käes viimne õieleht, tõused rohult.
 Jah, armastab! Su süda hõiskab sees.
 See tunne on veel nõnda vastne,
 ühtaegu ärevaks ja araks teeb.
 Näed loitmas jaanituld.

Nii kuum on lõõsk.
Sul tantsuplatsil tulitavad tallad
kui polkat valsi järel hõiskab lõõts.
Üht sooja kätt sa piha ümber tunnend.
Sa tõstad pilgu. Oh, kas olla võib
maailmas tõesti nõnda kaunist tunnet!
Koos otsite te sõnajalaõit.
See õis jäi toona leidmata,
kuid ikka sa jaaniõhtuti end tunnend nii
kui oleksid seesama rõõmus plika,
kes õnne ootas, süda avali.
Sa palju hiljem oma õnne leidsid
ja enesele kodu leidsid ka,
kus mälestused hingetasku peitsid,
et alati nad jääksid sinuga.

Tervitus *Erich Strickholmilt*

Teid tervitan, mu kallid koolivennad, kooliõed!
Taas vastastikust soojust tunnevad me käed.
taas imetleme armsa koolimaja silti
ja teeme viimseid kordi ühist pilti ...
Koos meenutame meie ühist saatust,
hing ärevil kui enne viimast vaatust.
 Me saatust täname, kes võimaluse kingib
 veel korraks kohtuda ja istuda siin pingil.
 Ma vabandan, kuid esimene kummardus ei kuulu meile,
 vaid meie kõigi armastatud vanemaile,
 kes elavalt või vaimusilmas on saatnud meid
 pool sajandit ja õnnistanud teid.
Nüüd teise kummarduse hallipäine mees
teeb iga meie õpetaja ees,
kes andnud endast elu parima,
et meidki eluküpselt harida.
On vanemad ja paljud õpetajad need
nüüd käimas igaviku teed,
kuid nende panus meisse polnud väike,
kui tänagi veel näen teis igaühes vaimsust, hingepäikest ...
 Ei ole teadus suutnud teha imet,
 seepärast muretsevalt loetleme need nimed,
 kes tänaseks on lahkunud, on teises ilmas,
 kuid meie mälestustes, meie vaimusilmas
 on alati me keskel, meie hulgas –
 nad nagu vaatleksid meid vaikselt nurgas
 ja kuulaksid, mis on meil öelda ...
 On tõesti valus kaduvusest mõelda!

Kuid olgu teile lohutuseks kasvõi seegi,
et lõplikult ei lahku meist küll keegi,

kui maa peal leidub inimest, kes meidki mäletab.
See lootus meie muremõtted peletab.

Ja mis siin pattu salata –
me tahame ju rõõmsat pidu alata!
Kui on teil laual värske õlu,
las käia paljuhäälnelne melu,
et keegi meist ei tunneks tukku
ja Pärnu suvepäev jääks ajalukku!

Et palju aastaid pärast neid
head sõprustundel saadaks meid ...!

Viktoriin – kas tunned oma koolikaaslasi ja kooli ajalugu?

№	Küsimus	Vastus	Punkte
1.	Kes meie poistest on õppimise mõttes nelja kõrgkooli uksest sisse-välja käinud? (Marksismi-leninismi õhtuülik. ei lähe arvesse)	Bruno Malm TPI, TPedI, TRÜ, EPA	1
2.	Mis aastatel töötasid meie koolid Võidu t. 26 koolimajas üheaegselt?	1947 - 1952	1
3.	Kas poegl. ja tütarl. koolid on ka varem ühes koolimajas asunud?	1942 – 1944 Kalevi t. IX algk, ruumes 2 vah-s	1
4.	Keskkooli lõpuklassides toimus kahe kooli õpilaste vahel <i>amor-post</i> . Saaja ja saatja nime asemel olid numbrid. Mida need numbrid tähendasid?	Küsija ei tea, seepärast küsibki *	1
5.	“Noortele kirjanikele”. Pühendatud <i>Käsi üks tal nägu pühkis, teine kõrvatagust nühhkis. Võttis juba uue lehe, sellestki veel oli vähe. Jne.</i> Kes kirjutas need read üle poole sajandi tagasi?	Olavi Kildemaa (Viljar Raidamist)	1
6.	Mitu ühist kokkutulekut on meil koos tänasega toimunud?	11	1
7.	Mitu küpsuseksamit tuli meil kooli lõpetamisel sooritada?	13	1
8.	Mitu hinnet on meie küpsustunnistusel?	17	1
9.	Mitu eesti keele tundi ja mitu vene keele tundi nädalas oli meil IX klassis?	eesti keeles – 4 vene keeles – 5	1
10.	Kus on Säästla?	Suurejõe ja Vändra vahel	1
		Kokku:	10

* täna tean, et need olid kirjutajate järjekorranumbrid klassi õpilaste nimekirjas

Kauaoodatud meenutused õpetaja Leili Joonsoolt

Pool sajandit, 50 aastat, 18262 päeva – see on piisavalt pikk aeg jõudmaks järeldusele, et elul pole mingit kohustust anda inimesele seda, mida ta tahaks; pigem tuleb tal olla õnnelik selle üle mida elu on andnud ning tänulik, et see midagi pole olnud halvem. Langes ju meie noorusaeg stalinliku režiimi kõige julmemasse perioodi. Kui ma 1944.a. sügisel asusin õppima inglise filoloogiat, siis oli meie kursusel 21 tüdrukut ja 21 noormeest. 1945. aasta jaanuaris oli järele jäänud ainult üks noormees. Umbes samal ajal, kui minu esimesed õpilased olid jõudnud abituuriumi, vallandati meie üliõpilaste poolt armastatud inglasekt lektor Arthur Robert Hone, keda süüdistati muuhulgas kodanlikest iganditest kinnipidamises. Inglisele on teatavasti väga kiindunud oma lemmikloomadesse. Lektoriumi teadete tahvlile pani ta välja teate “aadeli tõugust” sündinud kassipoegade kohta. Lahkesti lubas ta meid neid vaatama tulla ning see külastäik nimetati kassiristseteks. Ega tollal keegi ei võinud päris kindel olla, et ta järgmisel hommikul ikka ärkab omas voodis või kas ta üldse ärkab.

Mäletan, kuidas keegi kurjakuulsusega inspektor tuli mühinal minu tundi külastama ning istus ühes tagumises pingis nagu tormimärk kalendri nurgas. Ning siis tundsin esimest korda, kuidas mul hirmust suu kuivaks jäi ning keel tegi naks-naks vastu suulage.

Õpetades tol ajal vaenujalal seisvate riikide keelt, tuli teha seda nii diplomaatlikult, et “handid oleksid söönud ja lambad terved” – nagu enamik inimesi tol ajal, et vähemalt osaliseltki jõuda oma unelmate täitumiseni.

Ent sellele kõigele vaatamata olid tolle aja õpilased peaaegu et inimesed suure algustähega – nad oskasid iseendist lugu pidada, rääkida labaseid fraase kasutamata, respektierida oma vanemaid, õpetajaid ja “koolitädisid” – ühesõnaga teisigi inimesteks pidada.

Mäletan väga hästi, kui viisakalt käitusid tolle ajastu I Keskkooli noormehed, kelle teadmiste kontrollimiseks ja imetlemiseks olin ma määratud nende küpsuseksamitel osalema Haridusministeeriumi esindajana. Ja nende heade omaduste ülistamisega ei ole ma veel lõpule jõudnud. Tahan lisada, et nad tervitavad mind siamaani ning meie ühistel kokkutulekutel ei ole mind müürilillekesena istuma jäetud.

Ning need kunagised tüdrukud tollest ajast tegid minu esmased arglikud pedagoogilised katsetused nii meeldivaks, et ma nagu ei tunnetanudki, et ma tööd teen. Õnnelik olevatki see inimene, kes suudab oma hobi seostada tööalaga.

Ka meie koolimaja Nikolai tänaval mäletan kui üht võrratut paika, kus suvel oli jahe ja talvel hubaselt soe. Selle majaga on seotud 37 aastat minu elust, ning seal omandatud teadmisi pole võimalik unustada.

Kummaline on kogeda, et nii mõnigi oluline elutarkus on välja koorunud koomilistes situatsioonides. Võiks arvata, et Oskar Luts on oma rahvakirjaniku nimetust igati õigustanud. Me kõik ju mäletame koomilist olukorda, kui mõisavalitseja Joosep Toots tänas oma usuõpetuse õpetajat, kes oli õpetanud tal oma hinge eest hoolt kandma. See tundub nii naljakana ja me kõik oleme südamest naerda saanud vaadates filmi “Suvi”. Ent nüüd tajume, kui väärtuslikud õpetussõnad need olid. Tõenäoliselt oleks praegu vähem hingetoorust (õpetaja Selma Holbergi väljenduslaad) ja sellest tulenevaid õudusi, kui ka kurikaeladelegi oleks õpetatud hinge eest hoolt kandma.

Mis aga eestlasi kõiki raskusi trotsides siiski elada aitas ja mõningaid edusammegi saavutama pani oli huumorimeel, mis on meile omane olnud sajandeid. Huumor on inglise kirjaniku John Galsworthy sõnutsi inimesele sama, mis lõhn roosile.

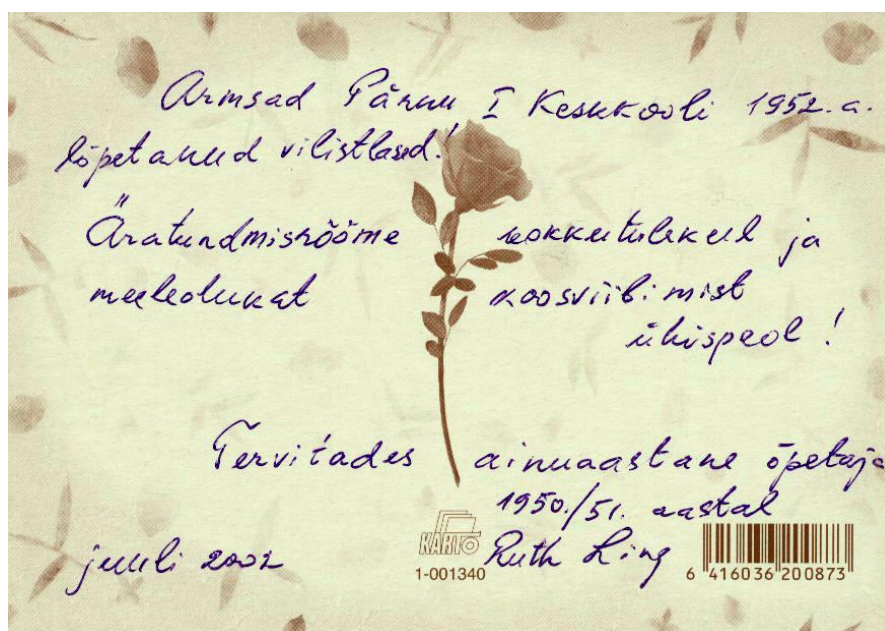
Küllap on igal inimesel oma isiklikke naljakaid elamusi ja seiku, kus ollakse võimelised nalja heitma iseendagi üle.

Meie kooli õpetajate jaoks oli üks naljakamaid seiku jahiga Kihnu saarele purjetamine. Sõit pidi kestma ühe päeva, kuid tugeva tuule tõttu jäime tormivangi, saime üdini märjaks, kuivatasime riided ning nautisime Kihnu kala ja “kalakõrvast” – pole siis imestada, et Kihnu vesi tundus olema Euroopa kui mitte Universumi tasemel. Saabusime tagasi esmaspäeva pealelõunaks ehtsate “poppi-panijatena”. Soliidses eas õppealajuhataja oli üsna napolisõnaline, kuigi välja sõites arvas ta, et mitte-kaasasõitjad olid ikka lollid küll.

Olgu siis veel kord meelde tuletatud, et naer on terviseks. Seda kinnitavad ka arstid

Pärnus, 19. juulil 2002.a.

Kokkutulekule kutsutud õpetaja Ruth Heidema-Lingi õnnitluskaart kokkutulnuile:

Viljar Raidam

From: Viljar Raidam <vilrai@solo.ee>
To: <pirett@epl.ee>
Sent: 03. mai 2002. a. 10:01

Lugupeetud Piret Tali!

Olen Teie isa koolivend Pärnu I Keskkooli päevilt (paralleelklassist), samuti ka ema koolivend, kuivõrd kahe erineva kooli samas koolimajas erinevates vahetustes õppivad poisid-tüdrukud seda ise nii pidasid. Olime Pärnus eraldi poiste ja tütarlaste koolide viimased lennud.

Käesoleval aastal möödub pool sajandit meie kooli lõpetamisest 1952. aastal. Selle sündmuse tähistamiseks toimub Pärnus 20. juulil meie ühine kokkutulek, arvult juba kaheteistkümnes. Võibolla pakub see sündmus Teile ajakirjanduslikku huvi läbi poole sajandi. Mul on Pärnu lehes "Tööraha Hääli" ilmunud artikli koopia kahe kooli lõpuaktustest, ka mitme lõpetaja tulevikuplaanidest. Osa neist tuleb ka kokkutulekule. Ka loodan valmis saada umbes 100-leheküljelise mälestuste kogumiku meie poistekooli kahest lõpuklassist.

Kui asja vastu on huvi, siis tubli poole ajakirjaniku tööst saab ära teha enne kokkutulekut minul oleva materjali ja 2-3 "õpilasega" kas kohtudes või e-posti kaudu suheldes. Kokkutulekul saaks siis kogutut osalejatega kohtudes täiendada.

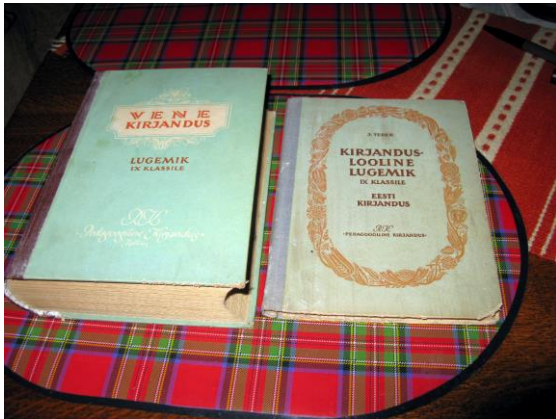
Lugupidamisega

Viljar Raidam

tel. 6726527 (öhtul) või 05047164

Kooliaja meenutamiseks oli kokkutulekuks koostatud näitus 12 erinimelise eksponaadiga. Siinkohal nende loetelu:

1. Õpilase meelepea VIII õpilasele;
2. Õpetaja Valeria Kaljole kingitud fotoalbum. Kooli lõpetamisel kinkis A klass oma klassijuhatajale fotoalbumi oma klassi õpilaste fotodega. Pärast oma ema surma andis tema poeg selle albumi nende ridade kirjutajale;
3. Nende ridade kirjutajale aastate jooksul tehtud fotode eest klassijuhataja poolt tänutäheks kingitud raamat;
4. Udo Tõnissoni ja Avo Rebase poolt 1972.a kokkutulekuks oma klassikaaslastest tehtud sotsiaaluuring (vt lk.24);
5. Olavi Kildemaa kas 1951 või 1952 kirjutatud värsid „Noortele kirjanikele“ (vt lk. 84);
6. Koolimälestuste kogumik „Pärnu poistekooli viimane lend“ (2002);
7. Kooli lõpetamise 25 aastapäeva vimpel;
8. Õpikud, kokku 16 tk.;

Siinkohal vene ja eesti kirjanduse lugemike paksusest järelduse tegemine jääb lugejale.

9. "Amorkirja" näidis aastast 1951. Saaja „18“ on teada, kuid teada ei ole saatja „15“. Kas keegi tunneb end ära?

Spühem. 18-6! 2.
 Lõpuks pean ma rasta-
 ma ka Tui nn cha-
 diskreetselt küsimusele,
 mis puudutab minu
 pikkust.
 Ma olen ära unusta-
 nud, kui pikk ma
 viimase aastal
 jõulvaatusel olin, kuid
 mitte alla 1,5m ja ka
 mitte alla üle 1m.
 Loodetavasti pole ma
 ka mitte tulemas
 muutunud.
 Ma arvan, et ma
 olen Tui natuke tulemas,
 kuid ma ei või seda
 kindlasti öelda, sest
 ega minagi Tui keel
 ei tunne, ainult kooli-
 pingis olen Tui näi-
 nud ja selle järgi
 on pisut raske öusta-
 da. Kui Tui aga
 täpne arv huvitab, siis
 olgu selleks arvaks 1,65m.
 Selle arvu sain koduse
 arutamise ja mõõtu-
 k tul.

Sis puutub minu
 vanusesse ja hinnipärase
 siis seda ma peitan
 v heurandi algeel
 kirjutada. Aga enne pean
 ma teoma Perekonna-
 niku ametist välja
 oma hinnitunnistuse
 Nüüd vast lubate
 ka minul esitada
 mõned küsimused
 1) Kuks Tui huvitavad
 sellised andmed minust?
 2) Kas sõidate vahetajal
 maale või ole lollane?
 3) Milline võiks olla
 arvude viga, mis
 tähistab Tui pikkust?
 Kujunes küll andedi
 taoliselt, kuid katsuge
 leppida.
 Ma pean lõpetama,
 sest see lora võib
 muutuda igavaks
 lugeda ja võib
 halvasti mõjuda
 tähelepanule tundides,
 kui loetakse tundides,
 nagu mina armestan.
 Västust oodates.
 15

10. Lõpusõrmused ja PIK lõpumärk:

Kooli lõpetamise puhul lõpumärkide valmistamine polnud lubatud, seepärast otsustasime lõpusõrmuse kasuks. Aastakümneid hiljem selgus, et koolivennal Arno Alevil on ka lõpumärk. Küsimata jäi temalt selle saamislugu.

Aasta oli 1952

Aasta on 2002

Arno Alev ja Juta - Ellen Uritam-Haberman

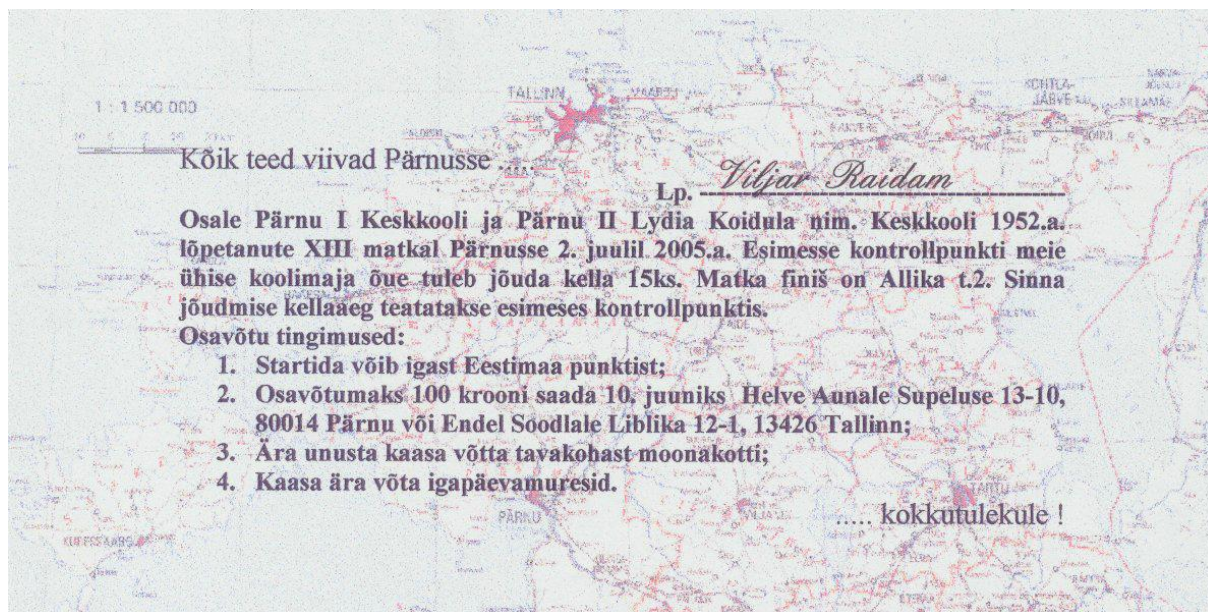

Musumäe jalamil. Esireas vasakult teine on esmakordselt kokkutulekule tulnud Endel Leino.

Musumäe jalamil. Kõik, kes kokkutulekule tulid.

XIII kokkutulek

Pärnu I Keskkooli ja Pärnu L.Koidula nim. II Keskkooli 1952.a. lõpetanute kokkutulekust osavõtnud 02. 07. 2005.a.

Tüdrukud:

- 01.Aun, Helve (Kalep)
- 02.Bärilin, Aino (Heinluht)
- 03.Haberman, Juta (Uritam)
- 04.Juga, Hilda (Naissoo)
- 05.Jäätma, Liidia Tiitus)
- 06.Kalda, Aili (Prang)
- 07.Kuusik, Elga (Tuur)
- 08.Laur, Salme-Johanna
- 09.Laurits, Salme (Paroll)
- 10.Lillemäe, Liis (Teetsov)
- 11.Margna, Evi (Tamm)
- 12.Martin, Amilthe-Elise
- 13.Murula, Eva (Laas)
- 14.Mõttus, Glory
- 15.Naaris, Virve (Rööp)
- 16.Ojasoo, Elki (Koger)
- 17.Palu, Gaida (Osol)
- 18.Pedosk, Milvi (Topp)
- 19.Suurmaa, Aari (Hussar)
- 20.Taidla, Heldi
- 21.Tomson, Leida (Kask)
- 22.Tonna, Helju (Auväart)
- 23.Tuhkanen, Vaike (Kalda)
- 24.Uibu, Milvi (Palu)
- 25.Mäemets, Silvia (Truu)
- 26.Ruuvet, Marve

Poisid:

- 01.Kalbus, Mihkel
- 02.Kasearu, Elmar
- 03.Kildemaa, Olavi
- 04.Kull, Harri
- 05.Kutsar, Olav
- 06.Leino, Endel
- 07.Malm, Bruno
- 08.Nuuma, Poigo
- 09..Raidam, Viljar
- 10.Rätsep, Endel
- 11.Soodla, Endel
- 12.Strickholm, Erich
- 13.Säästla, Uno
- 14.Tali, Kaljo
- 15.Tomson, Valdek
- 16.Vettner, Uno

Õpetajatest osales Leili Joonsoo

Pillimehed: Henno Sepp

ja Toivo Adamson

Piltnik: Aili Oltre

Kommentaariks 2005.a. (XIII) kokkutuleku puhul

Olgu tänatud meie 2005.a. kokkutuleku organiseerijad ja kõik, kes oma kohalviibimisega seda ühisüritust toetavad.

Küllap nii mõnelegi sisendas meie viimane kokkutulek psüühilist hirmu, nagu kaotusseisus võrkpallimeeskonna liikmetele, et nüüd tuleb viimane, nn matšpall ja sellega ongi mäng läbi! ...

Aga ei! – Väljendudes Colas Bregoni kombel, võime öelda – me elame veel!

Nüüd võime konstateerida, et meie koosviibimised on loonud fenomeni, või veelgi kaasaegsemalt väljendades – brändi! Ja põnev on seda lahti mõtestada (vt. Vesteid* erinumber suvi 2005 lk.37)! Igatahes meie ringis kujutab ta endast suve suurimat, oodatuimat kultuurisündmust, nagu seda on kogu rahvale laulupidu, mis virgutab mõtteid ja toidab tundeid, elustades isegi kustunud mälestusi. Ta annab koguni uut energiat, mida kutsutakse sünergiaks!

Silvia Rannamaa oma raamatus “Ja vaimuvara ka” muretseb: “Mis jääb minast, kui ta lõplikult rivist välja langeb? Kaugeltki kõigil pole endast maha jätta relatiivsusteooriat, “Fausti” ega mittemingisugust “Exegi monumentumit”, isegi bioloogilises reas pole kõigil järglasi.” Lubatagu sellele siinkohal lisada, et täna siia kokkutulnutel pole küll põhjust niivõrd muretsemiseks, sest nagu juba ütlesin – te oma kohalolekuga toodate lisaenergiat, sünergiat. Aga nn. energia jäävuse seadusest teame, et energia ei kao kuhugi! Seda pole meist keegi unustanud. Nüüd tahaksingi veidi rääkida kahest antipoodist – unustamisest ja mäletamisest.

Hiina mõttetera ütleb, et iialgi pole võimalik astuda kahte korda samasse jõkke. Sest see osa jõest, kuhu me astusime, on järgmisel korral juba voolu poolt ära viidud, asendunud uue veemassiga. Midagi taolist toimub ka meie mäluga, kus vanad mälestused aja jooksul asenduvad uutega.

Meie koolivend Viljar Raidam korraldas huvitava eksperimendi: ta saatis endistele klassikaaslastele, nüüdseks üle 70stele meestele, loetelu kõikidest õppeainetest, mida me

keskkoolis õppisime ja palus iga distsipliini järele mälu järgi märkida, kes seda õppeainet õpetas ...

Nimetatud eksperiment või “kontrolltöö” tõestas must-valgel, millist kohutavat laastamistööd on teinud aeg meie mäluga!

Näiteks seda teadsid kõik, et kooli direktoriks oli ikkagi Rudolf Kabin, kuid kes õpetas meile astronoomiat – see oli juba meelest lännu! Mööngem siis vähemalt praegugi, et õige vastus oleks – Rudolf Kabin! Kindlasti aga teati, et matemaatikat õpetas Willem Nano, eesti keelt Ilse Erm, inglise keelt Linda Pais, vene keelt Valeeria Kaljo (vähem mäletati Tamara Sulge), füüsikat Mihkel Linnolt, bioloogiat ja geograafiat Karl Oglas, laulmist Voldemar Rumessen, ajalugu Ksenia Muinaste (õppeainega hästi assotsieeruva nime tõttu?). Ei mäletatud aga täpsemalt, kes õpetasid väiksema tundide arvuga distsipliine, näiteks kehalist või sõjalist kasvatust.

Võime end ju lohutada, et unustamine on inimlik (nagu seda ütles meie koolipäevil kõrgelaubaline ja muhedalt humoorikas klassikaaslane Aare Saapas) või et see on kõrgema närvisüsteemi enesekaitse reaktsioon, ent õpetaja isiksusest paremini mällu jääva pildi saamiseks peaks põgusaltki tutvuma ka õpetaja elulooga, niisamuti kui heliloomingu mõistmiseks vajame minimaalsetki informatsiooni heliloojast.

Mainitud põhjustel otsustasime ka õpetajatest ühe Vestete erinumbri koostada, täpsemalt öeldes kronoloogilises järjestuses lühibiograafiatega. Kurioosne küll, aga materjali hankimine ei olegi lihtne. Usina töomesilase kombel on Viljar Raidamil õnnestunud siiski eri allikatest midagi kokku koguda. Sellega eelnevalt tutvununa olen sealt leidnud paljugi huvipakkuvat. Näiteks võime saada sealt ettekujutuse sellest, kust pärines õpetaja Nano joomiskultuur. Saame teada, et magister Linnolti teaduskraad ei olnudki fiktiivne või formaalne, vaid igati ausalt teenitud ja et ta polnud hoopiski mitte kõiges ei “Tume” ega “Tunkel”, nagu hüüdnimedest võiks järeldada. Ta oli koguni mitmekülgselt andekas ja töökas, oli pere- ja inimsõbralik ning isamaaliselt helge hingega inimene, huvitava biograafiaga isiksus.

Hoopis kõige üllatavamaks ja loomulikult šokeerivaks fenomeniks osutus üks meie õpetajatest, kes n.ö. “kohakaasluse alusel” töötas ka KGBs! Heites sellega kaudselt varju ka nendele, kellega ta lähemalt sõbrustas. Temagi biograafia on erakordne, loodame seda veidi valgustada tulevases nn õpetajate “välimäärajas.” Suurem mälestuste raamat Pärnu Poeglaste Gümnaasiumist on vastutaval toimetamisel meie vilistlase Elmar Joosepi käes ja ootab ühtlasi puuduolevat rahasüsti trükkimiseks. Seniks oleme koos Elmar Joosepi ja Viljar Raidamiga toimetanud Vesteid. Käesolevas erinumbris on väike valik juba varem ilmunust, sealhulgas rõõmustava uudisena paar kaastööd ka õrnema soo esindajatelt. Eriline tänu selle eest kuulub Leili Joonsoole, kes ainukese õpetajana on tänaseni suutnud meiega sõbralikult n.ö. samal lainepikkusel püsida ja teinud meile au osavõtuga meie kokkutulekutest. Meeldiv on olnud kuulata ja kaasa elada staažika õpetaja Joonsoo heas esituses humoorikatele ja vaimukatele sõnavõttudele ning samuti huvipakkuvad on ka ta kirjalikud mälestused.

Teise õrnema soo esindaja Juta Habermani “Armsad sõbrad”**on aga tõeline sõnakunsti pärl, mis räägib ise enda eest, paremini kui seda suudaks kommenteerida. Inglased löövad sellistel puhkudel käsi kokku ja ütlevad: “No Comments!” Oleme tänulikud, et see on kingitud meie Vestetele ja mitte Mutile või Loomingule! Ootame lisa! Ühtlasi on aga lattu nii kõrgele tõstetud, et sunnib mindki enesekriitilisemaks. Põhjus, miks ma enda puhul eelistan kirjalikku kõnet suulisele on see, et seda võib ju ka mitte lugeda. Ises ma loen küll suure huviga näiteks Endel Soodla lugu ja olen üllatatud, et kuulus Hirmus Ants oli minu koolivenna hea naaber. Olen lugedes nõrдинud sellest, kuidas Endel Soodlat ja Uno Säästlat represseeriti ning vaimustatud sellest, kuidas Arno Alev relvaga käes julges vastu hakata barbaritele. Imetlen, et Viljar Raidami mälu järgi võiks detailselt taastada Pärnu sõjajärgse

miljöö ja et meil mõlemil on fotograafiahuvilistena tulnud selle pärast vastakuti seista seadusesilmaga.

Vested ei ole fantaasiavili ega ulmekirjandus. Tema väärtus seisnebki selles, et sisaldab tõsielul põhinevat, sest meie põlvkond on pidanud tüütuseni taluma legaliseeritud muinasjutte. Nüüd on aeg nautida sõna- ja mõttevabadust, aeg jätkata meie identiteediotsinguid, olles kõik enneolematult tugevas staatuses – EU ja NATO liikmed!

Arvuliselt on meid kokkutulekul umbes pool Riigikogust, aga üksmeele ja IQ poolest võime ehk neid isegi edestada! Sest näiteks Eesti – Vene piirilepingule poleks me teinud kehvemat kaaskirja kui tegi seda Riigikogu või oleksime Vene Duumale läkitanud hoopis midagi niisugust, nagu Doni kasakad Türgi sultanile! ...

Lõpetuseks lubatagu mul siiski ka veidike fantaseerida. Ma koondan mõttes üheks tervikuks kõik meie neiud, kes 1952.a. keskkooli lõpetasid. Tulemuseks on ideaalne neiu, Neiu suure tähega. Analoogiliselt kõiki noormehi üheks koondades saaksin ideaalse Noormehe.

Nimetatud kaks – Neiu ja Noormees – ei käinud leeris ega kirikus vaid ühises koolimajas. Nelja pika aasta jooksul nad kiindusid teineteisesse ja nende leeri ja laulatuse tunnistuseks võiks sümboolselt lugeda kooli lõputunnistust. Nende ühiseks koduks sai Eesti NSV. Täna pühitseme vabas Eestis nende kooselu 53. aastapäeva. Lubage õnnitleda ja paluda tugevat aplausi – ning pikka iga päevakangelastele!

Kui meie eakaaslane ja minu koolivend Heino Käsper samuti kohal oleks, ma paluksin üht romantilist prantslaste muusikapala, näiteks kolme tuvi kohvikust. Sest kui meist kunagi ka veel kaks on järele jäänud – nad ei unusta suvekohtumist Pärnus!

Häid taaskohtumisi!

29.juuni 2005

E. Strickholm

* Vesteid oli Pärnu Poistekooli vilistlaste laualeht, mis ilmus piiratud tiraažis aastatel 2003-2005 kokku 6 numbrit

** tema tervitus 20.07.2002.a kokkutulnuile tähistamaks 50 a möödumist kooli lõpetamisest

Miks on poistest kaks erinevat pilti, enam ei mäleta.

Kõik koos.

55 aasta möödumist kooli lõpetamisest tähistati XIV kokkutulekuga 14.juulil 2007.a ikka tuttavas kohas Allika t.2.

Kokkutuleku kutse:

Tööraha HÄÄL

EK(b)P PÄRNU LINNAKOMITEE JA EK(b)P PÄRNU
RAJOONIKOMITEE NING PÄRNU LINNA JA PÄRNU
RAJOONI TÖÖRAHVA SAADIKUTE NOUKOGUDE
HÄÄLEKANDJA

Nr. 80 (1233) Neljapäeval, 3. juulil 1952. a. 11. aastakäik

Õnneliklane päev.

Neid on 65, kes täna pidupäeval sammuvad Lydia Koidula nimelise keskkooli lilled ja rohelusega kaunistatud saali, et võtta vastu küpsustunnistus ja jätta hüvasti kooliga ning koolikaaslastega.....

Ning siis, kirevad lillesülemid kaenas, lahutakse vanast armsast koolimajast, millega koos jääb seljataha lapsepõlv, õnnelik ja kaunis. Elu ootab. Ees on uued teed ja rajad.

Vaevalt on lõppenud pidulik aktus L. Koidula nimelise keskkooli õpilastel, kui samadesse ruumidesse kogunevad I keskkooli abituriendid.....Lõpetades oma sõnavõttu andis sm. Valdek Tomson kõigi abiturientide nimel lubaduse töötada ja õppida ka edaspidi, et olla auks ja uhkuseks oma koolile, kodumaale ja rahvale.

* * *

Lugupeetud koolikaaslane

Koguneme 14. juulil 2007. a kell 14 Pärnus oma kunagise koolimaja õuel, et sealt minna Allika t.2 meenutama neid päevi 55 aastat tagasi.

Võta kaasa mälestused ja hea meeleolu, ära unusta tavakohast moonakotti.

Täpsustavat infot saad Helve Aunalt aadressil 80014 Pärnu Supeluse t.13 – 10, tel. 4425804 ja Endel Soodlalt aadressil 13426 Tallinn Liblika t.12 – 1, tel.6551780 või 56690051. Samadele koolikaaslastele saada 1. juuliks 100 krooni organiseerimis-kulude katteks.

Kohtumiseni!

**PIK ja PIIK 1952.a lennu 14. juulil
2007 Pärnu kokkutulekul osalenud**

T ü d r u k u d:

- 01.Merle Oruste
- 02.Helve Aun
- 03.Evi Margna
- 04.Aili Kalda
- 05.Meeta Allikmaa
- 06.Aili Vaino
- 07.Elki Ojasoo
- 08.Milde Martin
- 09.Salme Laur
- 10.Vaike Tuhkanen
- 11.Aari Juurmaa
- 12.Linda Vool
- 13.Laine Lapp
- 14.Eldi Taidla
- 15.Milvi Uibu
- 16.Liidia Jäätmaa
- 17.Gaida Palu
- 18.Virve Naaris
- 19.Silvia Mäemets
- 20.Milvi Pedosk
- 21.Evi Pulst (kooli õue)
- 22.Hilda Juga
- 23.Liis Lillemäe
- 24.Juta Haberman
- 25.Salme Laurits
- 26.Velda Laande

P o i s i d:

01.Poigo Nuuma	B klass
02.Mihkel Kalbus *	-
03.Uno Säästla	B
04.Endel Rätsep	B
05.Olav Kutsar	A
06.Erich Strickholm	A
07.Vello Annusver	A
08.Olavi Kildemaa	A
09.Arno Alev	B
10.Endel Soodla	B
11.Ülo Meibaum	A
12.Harri Kull	B
13.Vello Tamse **	-
14.Viljar Raidam	A
15.Bruno Malm	A
16.Elmar Kasearu	B
17.Valdek Tomson	A

8A, 7B

* vene kroonu ei lasknud meiega
koos lõpetada

** lahkus koolist enne lõppu

Selleks kokkutulekuks valmis koolivennal Mihkel Kalbusel omaloominguline laul „Tule Pärnu“. Selle esmaesitlus samas ka toimus: laulsid Endel Soodla, Uno Säästla ja Elmar Kasearu, akordionil autor (vt. foto lk.63). Etteruttavalt olgu öeldud, et selle lauluga CD-plaat valmis XIX kokkutulekuks.

TULE PÄRNU!

1. Pärnu, Pärnu nooruse linn
koolis me käisime siin
aastad on läinud, hall on pea
tuju meil alati hea

Ref. Tule ikka Pärnusse Sa
ära nüüd ütle, et tulla ei saa.

Paneme pidu! Võtame mõdu!
I love you! Okey! Hurraa!

Ehk: Pärnu, sind armastan ma

2. Suveöö kaunis, lehtede sahin
lõhnavad pärnapuud,
laine vaikselt randa hiilis
tasa siis sahisest tuul.
Kelmikad silmad, punavad huuled
Kunagi meelest mul minna ei saa.
Viimane suudlus Pärnu muulil
I love you! Okey! Hurraa!

Ehk: Pärnu, sind armastan ma

Ref.

3. Sõber mulle anna nüüd käsi
alati toeks on see,
vaata siis silma ja meenuta noorust
kaunimat aega, mis oli meil.
Kuni veel on jõudu tulla
ikkagi tule Sa Pärnusse.
Juulikuu valssi tahaks veel tantsi!
I love you! Okey! Hurraa!

Ehk: Pärnu, sind armastan ma

Ref.

Tule Pärnu! *õnne ja muusika*
Mihkel Kalbus

Pärnu, Pärnu noorusse linn koolisime käisime
sünni aastade möödunud hall on pea
tule meil alati hea tule ikka
Pärnusse sa tulla nüüd ita et tulla ei saa.
paneme pidu võtame mõdu
raa

10. juuli 2007 a.
Retois
C.R.

Erich Strickholmi tänusõnad peo peakorraldajale Helve Aunale

Elmar Kasearu õnnitleb ainsat kokkutulekul osalevat õpetajat Leili Joonsood

Laulu „Tule Pärnu“ esmaesitus: Endel Soodla, Uno Säästla ja Elmar Kasearu, akordionil autor

XV kokkutulek toimus **11. juulil 2009.a** viimast korda juba traditsioonilises kohas Pärnu Aiandusseltsi ruumides. Kutse on seekord jälle Erich Strickholmi sõnastuses.

Auväärsed kooliõed Koidula koolist, koolivennad I keskkoolist ja meie endised õpetajad!

Nagu oleme õppinud, on filosoofia põhireegliks see, et kõik liigub, muutub, areneb. Ja see, mis on üldsusele meelepärane, kordub sel määral, et muutub traditsiooniks, üheks osaks vaimsest kulturist. Seega siis olla kultuurne eeldab traditsiooni järgimist, selleks truus jäämist.

Tänu Jumalale on veel tänase seisuga valdav enamik meie koolikaaslastest elus ja mõõdukalt tervise juures. Ärksamad meie hulgast on initsiatiivgrupina konsensuslikult planeerinud tänavuseks kokkutulekuks laupäeva 11. juuli 2009.

Teatavasti on nädal enne seda kuupäeva laulupidu, kuid nagu ütleb üks vanasõna – ega või putru riku! Üks ei riku teist, seda enam, et tunnetuslikult on mõlematel üritustel ühine isamaaline sisu. Kuid on ka oma eriline spetsiifika. Näiteks meie kokkutulekut võiks vaadelda kui üht suurt ühist sünnipäeva, sel korral koguni juubelit. Sest umbes pooled meist on sündinud aastal 1933 või 1934.

Õnnitleme Sind kogu kvoorumi nimel ja ütleme tere tulemast 75ste klubisse, kus Sa end juba mugavalt tunned (või kui see rõõm Sind lähiajal ees ootab)!

Kuid see ei ole veel ajaloo lõpp. Sest meie loomulikuks sooviks on ometi kohtuda ka järgmisel juubelil! Ja rõõmustavalt julgustavaks, otse elavaks eeskujuks meile selles mõttes on maailma ühe raskema ja altruistlikuma elukutse esindajad, auväärsed õpetajad Leili Joonsoo ja Ruth Ling (Heidemaa), kes on juba 80se „mäetipu“ vallutanud, kuid suutnud püsida paremas vormis kui nii mõnigi samas eas tippSPORTlane! Vaatamata sellele, kuidas teil õnnestub meie peokutsele reageerida, tahame käesolevaga teid tervitada ja soovida jätkuvalt head käekäiku!

Praeguseks veel puudub meie tänavuse kokkutuleku täpsem stsenaarium peale kuupäeva. Kuid selleks saadame aegsasti kutsed välja, et igaüks saaks selle üle mõelda ja ettepanekuid teha. **Olemasolev ettepanek on traditsiooniline: kogunemine 11.07.09 kell 15 koolimaja õuel, pildistamine ja jalutuskäik üle jõe Allika 2a.** On tänuväärne, kui oma maitsele ja võimalusele vastavalt saad kaasa võtta suupisteid ja ühele alltoodud aadressil saata **15. juuniks** poolteist „koidulat“. See viimati mainitu ei kehti loomulikult võimalike aukülaste puhul.

Sisuliselt meie eesmärk on üksteise kohta oma mälu värskendada. Eriti meestel on sellega raskusi ja piinlikkust just daamide ees, kes enamuses on nime vahetanud ja kaasaegse iluraviga välimustki muutnud. Palume, et räägiksid endast, sest mälu sõltub nii nägemisest kui ka kuulmisest. Räägi, mis Sind rõõmustab ja mis kurvastab. Me kuulame ja elame kaasa. See läheb hinge ja jääb meelde!...

Hindame igasugust improvisatsiooni ja lühisõnavõtte, võimalikult paljudelt, ärge hoidke andeid vaka all!

Ideaalne oleks, kui pikemad mõtteavaldused laekuksid kirjalikult, sellest jääks mälestus pikemaks ajaks.

Lõpetuseks sobiks motona refrään Kihnu rahvalaulikult:

*Reas mööduvad aastad,
neid tagasi keegi ei saa,
kuid mälestus alles jääb
ja seegi on hea ...!*

Olge terved! Kohtumiseni!

Erich

17. Glori Mõttus (ainult kooli juures)

16.Vello Annusver

66

XVI kokkutulek 21.07.2012 Kentuki Lõvi pubis kooli lõpetamise 60. aastapäeva tähistamiseks. See kokkutulek jäi viimaseks nii rohke osavõtjate arvu poolest, kokku 40. Kutse esimene pool:

*On suvel Eesti pealinn Pärnu
Siin õitseb lill mis eal ei närbu –
See on me sõpruse ja armastuse lill
Teist sarnast me ei leia kusagil
Me hellalt hoiame teda oma hinges
Ka siis kui meel on kurb või elu pinges.
Identiteeti loovaks on ta saanud
Ja kõrbesaarena meid rõõmustama jäänud.
See on kui fenomen, kui omamoodi ime,
Kas oskaks keegi öelda selle lille nime?
Mis saab tast siis, kui meile õhtueha koidab?
Jääb alles mälestus, mis seda lille toidab.
Oh ei, see lill veel elab kaua, ei kustu ta veel kohe,
Kuid kujutelmast püsib ta kui suure laeva viimne ohe.
Aeg armutult on hõrendamas sõpruskonna ridu,
Keel tõgub lausumast, et peame viimast pidu.
Kes eales tundnud on heast lähedasest lahkumise valu
See teab, kui raske leida on siis lohutuseks sõnu!
Eleegiliseks tahtmatult nüüd kisub minu jutt
Kuid sellele ei järgne kohe ahastus ja nutt
Sest „Eestimaa su mehemeel pole mitte surnud veel!“
Ja aaga juubelit nüüd tähistame meie
ühtekuuluvuse pikal teel!...*

Eeriku sõnaseade

Kutse teine pool:

Hea koolikaaslane

Oled oodatud 21. juulil 2012. a tähistama 60 aasta möödumist kooli lõpetamisest, ühtlasi poeg- ja tütarlaste eraldi keskkoolide ajastu lõppu Pärnus.

Koguneme kell 13 Nikolai (meie ajal Võidu) t.26 oma kunagise koolimaja õuel. Kell 14.30 jätkame Kentuki Lõvi Pubis Tallinna mnt.12.

Osalustasu 15 eurot kanda 1. juuliks Helve-Maren Auna kontole nr.10010657425018 SEB Pangas (maksekorraldusest peab selguma, kelle eest makse tasutakse) või toimetada Helve Auna kätte (tel. 4425804 või 53898973). Pärast

eelnimetatud kuupäeva tasutakse Pubile ettemaks, millega broneeritakse kohad peolauas osalustasu maksnuile.

Kohtumiseni Pärnus!

Korraldau toimkond

Osavõtjad: PIK ja PIIK 1952.a lennu 21. juulil 2012 Pärnus XVI kokkutulekul osalenud

<i>Tüdrukud</i>	<i>Poisid</i>	<i>Klass</i>
1.Helve Aun	1.Endel Sepa	B
2.Liis Lillemäe	2.Endel Soodla	B
3.Evi Margna	3.Vello Annusver	A
4.Virve Naaris	4.Vello Tamse	(lõpetas 1953)
5.Hilda Juga	5.Viljar Raidam	A
6.Milvi Pedosk	6.Poigo Nuuma	B
7.Elki Ojasoo	7.Erich Strickholm	A
8.Gaida Palu	8.Uno Säästla	B
9.Milvi Uibu	9.Harri Kull	B
10. Helgi Taidla	10.Olav Kutsar	A
11.Merle Oruste	11.Avo Sutt	A
12.Asta Pärigma	12.Elmar Kasearu	B
13.Laine Lapp	13.Valdek Tomson	A
14.Vilma Saar	14.Endel Kasemets	B
15.Airi Kalda		
16.Juta Haberman	Osalesid õpetajad Leili Joonsoo ja Õie Uibo (Vilu) ja külalised Heljo Strickholm ja Merle Oruste abikaasa Erich.	
17.Linda Vool		
18.Liidia Jäätma		
19.Ariadne Suurmaa		
20.Liivi Telgmaa		
21.Liia Kuddu		
22.Silvia Mäemets		

Õpetaja Leili Joonsoo

Videviku mõttemõlgutusi – südameilt ära.

Maailm me ümber on suur ja lai –
siin ekslemas on nii elevant kui hai,
ning sama erinev on üksteisest inimsugu,
kellest tahangi rääkida oma lugu.
Kui iseloomustada inimolevusi,
siis erinevusi leidub küllaltki olulisi –
on töökaid, andekaid, ülbeid, tõusikuid,
ning nüüd ka õnnetu elu-heidikuid.
Ent inimloomust välistegurid ei muuda –
oma hingelaadi igaüks muuta ei suuda.
Miks hinnatakse mõnda õppejõudu ka peale kooli,
samas kui mõnest teisest keegi põrmugi ei hooli.
On teada mitmeid erudeeritud inimesi,

kes oskavad seda „koormat kanda“ lausa sama lihtsalt
kui ollakse olemas –
neid võiksime kirja panna mitmekesi lootuses,
et meid on ka juurde tulemas.

-Et mitte jääda üldsõnaliseks, lisan mõned imeinimesed esitlemiseks –

*

Ei saa märkimata jätta Tartu Ülikooli lektorit inglase Arthur Robert Hone'i nimelist, kes rohketest võõrkeelte tundmisest hoolimata jättis temale esitatud palvetele vastuse EI ütlemata. Sellele mõtlema pani mind mu habras sugulane Ines Maidre, tuntud rahvusvahelise kuulsusega organistina, kes on kuulajaid lummanud klassikalise muusika hingestatud esitamisega, kuid suudab kehastuda lihtsurelikuks ning viita aega kiisupojaga mängimisega.

*

Ning kui siirduda veelgi kaugemale minevikku, ei saa unustada polüglotti Pend Nurmekundi, mulki, kellele Pärnu Poeglaste kooli õpetaja tundus geeniusena, kuid kes jõudis elus palju kõrgemale teaduslikule tasemele. Ent näha ja kuulata teda mulgi murret rääkimas oli elamus.

Juuli 2012

Vikerraadiole

Palun edastada 21. juulil saates „Soovide aeg“ alljärgnev õnnitus:

Koidula nimelise II Keskkooli lõpetanud tütarlapsi kooli lõpetamisest 60 aasta möödumist tähistava Pärnu I Keskkooli 1952. aastal lõpetanud poisid õnnitlevad samal aastal Pärnu Lydia ühise kokkutuleku puhul Gennadi Podelski lauluga „Pärnu legend“.

Palve Vikerraadiole: edastada meie õnnitus esimesena kohe saate alguses, oleme siis peolauas valmis seda ühiselt kuulama.

XVII kokkutulek

Koolide lõpetamisest 65 aasta möödumist tähistasime **14. juulil 2017** Pärnu Nikolai kohviku. Kella 13ks oli meid kohal 23 osavõtjat.

Valdek Tomson arvas, et kokkutulekut võik alustada tavakohase kogunemisega koolimaja õuel. Kohapeal selgus, et koolimaja on remondis ja metallvõredega piiratud. Kokkutuleku korraldaja Helve Aun käis asja uurimas ja kohe oli näha, et asi tõsine – ümber koolimaja ja võimla oli kaevatud sügav kraav, mehed parasjagu vöötsaati kraavis ja viskasid mulda välja. Helve küsis: „Jõudu! Kas otsite varandust?“

Mehed naerdes vastu: „Eks ikka.“

Helve jätkas: „Kas leiate ka?“

Mehed vastu: „Kas me siis veel tööga vaeva näeks!“

Niisugune lõbus seik oli!

Leidsime kokkutuleku kohaks Rüütli ja Nikolai tänava nurgakohviku. Täpsemalt vaadates võis meie koolimaja näha. Kohvikusse sisenedes ei olnud isegi kõrgeid trepiastmeid, mis juba meie eas inimestele tülikad oleksid. Astu aga kohe sisse!

Niisiis kohtusime. Oli armas vaadata kui rõõmsalt kõik tulid mööda rüütli tänavat. Kes tuli väga kõbusalt, kes kepiga või tugikepiga! Kohtumisrõõm oli tõeline! Tehti paar pilti üheskoos, üks neist papa Jannseni kuju juures.

Valdek teatas vaikselt, et peolauas istuksid „poisid“ kõrvuti – siis on hea meestejuttu ajada. Juta vaatas seda rivi ja ütles mulle: „Nii ei saa, peab ikka läbisegi istuma!“ Mina vastu: „Poisid tahavad naistest ka rääkida!“ Juta jäi rahule. Nii sai nii mõnigi istuda oma pinginaabri kõrvale. Tomson avas kokkutuleku, meenutades ilusat kooliaega, jagas lilli ja kompvekke. Säästla meenutas ka raskeid aegu ja lahkunud õpetajaid. Juta Habermanil on eriline kõneand ja nii on tema sõnavõttu väga huvitav kuulata, vaheldumisi kõne ja luuletused!

Lauale toodi praad ja siis oli kõnedel ka lõpp. Sõnavõtte on alati vähe olnud. Eks nii mitmelgi oleks kooliajast ilusat meenutada, kuid tagasihoidlikkusest räägitakse sellest omavahel. Siis ütles Säästla, et tema mapp kõigi kooliaegsete paberitega on vist bussi jäänud! Bussi number oli olnud 13. Kuna see on just Hilda kandi marsruut, võttis ta kohe otsimise oma kohustuseks, et sõidab peale pidu mappi bussipargist otsima. Mure oli kõigil muidugi.

Nagu ikka, peotuju oli parasjagu üleval, kuigi oli ju südapäev peaaegu! „Poisid“ tegid tagasihoidlikud tervisenapsid ja nii kained ei ole kokkutulekutel varem küll oldud. Laual oli ainult vesi ja morss, kohvi kõrvale väga maitsev suur torditükk. Ei saanud arugi kui ruttu aeg möödus ja ridamisi hakati lahkuma. Kes jalutas veel koolimajast mööda, kellele tulid pereliikmed järele. Lõpuks jäime Hildaga veel natukeseks istuma. Ettekandja tuli meie juurde ja küsis, mis tore seltskond teil oli, nii rõõmsad ja jutukad. Kuuldes meie kokkutulekust ja vanusest, ei jõudnud ära imestada meie tublidust. Ütlesin peo lõpuks kõigile, et see on viimane kokkutulek, mida organiseerin. Vanus annab tunda.

Hilda oli nii tubli, sõitis bussiga nr.13 lõpp-peatusesse ja leidis mapi väljast pingilt. Mapp oli ilusasti terve päeva kohal olnud. Nii sai Säästla kenasti kadunud mapi kätte.

Järgmisel pildil on vasakult:

I rida: Evi Säästla (Uno abikaasa), Milvi Uibu (Palu), Aili Kalda (Prang), Aavi Surmaa (Hussar), Evi Margna (Tamm), Juta Haberman (Uritam), Milvi Pedosk (Topp);

II rida: Vilma Saar, Virve Naaris (Rööp), Liidia Jäätma (Tiitus), Helve Aun (Kalep), Hilda juga (Naissoo), Faina Kirs (Tamm), Elki Ojasoo (Koger);

III rida: Gaida Palu (Osol), Viljar Raidam, Endel Soodla, Uno Säästla, Mihkel Kalbus, Vello Tamse, hr.Suurmaa (Aari abikaasa), Valdek Tomson, Avo Sutt.

Jannseni kuju juures

XVIII kokkutulek Pärnu trahteris Postipoiss 13.07.2018.

Lähedal oli suvekuu, millal tavaliselt meie ühised kokkutulekud Pärnu Tütarlastekooliga toimusid, kuid sel aastal polnud kuulda selle toimumisest. Tavaliselt saatsime kutsed paar kuud enne selle toimumist selleks, et koolikaaslased saaksid meie lühikese suve üritusest aegsasti teada. Sel aastal seda ei toimunud. Äkki ei saagi enam kokku!

Juunikuu keskel kutsusin Endel Soodla ja Evi Margna Kakumäele oma suvekodusse kiluvõileibade degusteerimisele. Pärast seda tekkis mõte korraldada samas ka meie ühine kokkutulek. Tegin ka tavakohase kutse kokkutulekuks valmis. Arutasin seda Endliga, tema omakorda Uno Säästlaga. Oma abikaasa soovitusel pakkus Uno selle korraldamist Kadriorus Vesivärava kohvikus. Olime nõus ja käisime Endliga kohapeal vaatamas. Igati sobiv koht, bussijaam pole ka kaugel. Andsin sellest plaanist Pärnu kooliõdedele teada. Peagi teatati sealt, et Pärnust osavõtjaid ei tule ja see plaan rändas ka prügikorvi. Järelikult sobib kokkutulekuks endiselt ainult Pärnu.

Meenus selle sajandi algul Tütarlastekooli endise Võidu tänava hoone 100. sünnipäeval Vee tänaval vanas kõrtsi- ja postimajas asuv „Postipoiss“, kus oma seekordset kokkusaamist tähistasime. Õnnestus telefonitsi reserveerida 12 kohta reede 13. juulile 2018 kella 12ks. Kui seletasin, milline ajalooline seltskond tuleb, lubati meid paigutada nii, et oleme teistest külalistajatest eraldi. Peagi selgus, et nendest kohtadest ei jätku. Soovitasin pärnakatel lisada varasemale tellimisele juurde vajalik arv kohti.

Ilm oli sel päeval ilus. Ei mäletagi, et meid oleks Pärnu vastu võtnud tusase ilmaga. Viljar ja Evi jõudsid enne kokkutulekule minekut käia Vana-Pärnu kalmistul ja süüdata kaks küünalt Erich Strikholmi kalmul, üks kummagi kooli lennult.

Kokkutulekule kogunes meid 16. Vello Tamse lõpetas kooli meist aasta hiljem, Enno Pedosk oli oma kaasa saatjaks. Kõige kaugemalt, Püssist, saabus Uno Säästla, Võrtsjärve äärest Limnoloogia jaamast tuli Juta Haberman, järgnesid Evi Margna, Viljar Raidam ja Avo Sutt Tallinnast. Pärnakaid oli kõige rohkem. Kolm koosveedetud tundi möödusid lennates. Kõigest ja kõigist ei jõudnudki rääkida.

Pildil seisavad vasakult. Endel Soodla, Evi Margna, Viljar Raidam, Milvi Pedosk, Avo Sutt, Elki Ojasoo, Valdek Tomson, Milvi Uibu, Hilda Juga, Vello Tamse, Uno Säästla; istuvad: Liis Lillemäe, Liidia Jäätma, Juta Haberman ja Helve Aun.

Sõna on Juta Habermanil.

Armsad sõbrad, kõigepealt ma tahan teid kõiki ja iseennast õnnitleda ning

Viljarit tänada, et meil oli taas võimalus ilusasse nooruslinna, Pärnusse kokku tulla, mõnedel päris kaugelt. Tänane päev ei ole tavaline päev, see on eriline päev. Tavalisel päeval, ma arvan, te nõustute, meil kulub üsna palju aega üpris tüütule tegevusele, otsime prille, võtmeid, võimalik, et kuuldeaparaati. Kui tundub, et kõik on silma alla kogutud, on jäägitult kadunud ajaleht. Hommikul istume voodi ääre peal ja mõtleme, kumba jalaga oleks ohutum astuma hakata. Aga täna me ei mõtle nende asjade peale, sest täna on eriline päev. Täna sai vaim võitu meie kehast – füüsisest. Ja me asusime tee! Isiklikult pean seda suureks võiduks, sest virge vaim võib mõnikord meie kehaga teha päris imetegusid. Kui sul on vaimset virgust, siis on kõik hästi. Elu vastu peab huvi tundma, enne surma surra, see oleks küll kõige mõttetum tegu, mida me võiksime endale lubada. Eesti luuleklassik August Sang on ilusasti öelnud: „Ära vaata selja taha! Astu, astu, ära ohi! Maha jääda sa ei taha, maha jääda sa ei tohi! Kasva rõõmsalt nagu rohi! Hea on olla sellises seltskonnas nagu me täna siin oleme. Me oleme ühevanused ja seetõttu me mõistame üksteist. Võimatu on lastele ja lastelastele päriselt arusaadavaks teha, mida aeg on sadestanud meie ajusoppidesse. Kurb ja valus on meenutada, et ilusama perioodi meie elus tumestas nõukogude võim, aga see, mida me elu jooksul näinud oleme, on ka eriline. Me tulime sellest nõukogude survest väärikate inimestena välja ja me tegime sel ajal ilusat ja ausat tööd. Et kas me teenisime nõukogude võimu? Kui me oma tööga ja olekuga ja kõigega ei oleks säilitanud Eesti kultuuri, keelt ja Eesti majandust, ei oleks meil olnud sellist üleolekut, väärikust ja iseteadvust, et hakata tahtma vabadust. Vabadus tuli pisitasa ja targalt. Vaim võitis füüsi! Olen kuulnud arutlusi nii meedias kui seltskondades, et kas meie generatsioon on võitjate või kaotajate generatsioon? Mina isiklikult pean meid võitjateks. Meie saime kätte vabaduse, valitsus ilma rahva kirgliku soovi ja toetuseta oleks olnud jõuetu. Meile sai osaks õnn üle elada oma kauni rahvuslipu taaskerkimine Pika Hermani torni. Soovin, et see tunne, mida siis tundsin korduks minu viimase tundena siin maises ilma. Meil oli võimalus laulda vabaduse heaks. Me seisime ja laulsime Balti ketis süda vaimustusest lõhkemas. Kas see pole imeline! Ühel rikkal rootslasel, me võime neid ju kadestada, on igasuguse kogemuse puudumise tõttu isegi unes võimatu midagi taolist üle elada. Kusagil on öeldud, et ärge lugege kokku neid hingetõmbeid, mis elu jooksul olete hinganud, vaid need juhtumid, mil suurest rõõmust ja õnnest teie hingamine peatus. Nüüd me vahel kuuleme, et kas me sellist Eestit tahtsime. Mina saan ju ainult enda eest rääkida. Vaat just sellist me tahtsime! Ja me saime ta. Minul puudub selline naiivsus, et ma arvaksin, et riik on kui Eedeni aed, kus mitte midagi kurja ei toimu ja absoluutselt kõik läheb libedalt korda. See lihtsalt ei ole võimalik. Sellist riiki ei ole olemas ja ei ole ka meie riik selline. Me ise ega meie lähedased pole ju ka absoluutselt veatud! Lihtsalt sellega tuleb leppida ja tunda lõppematut rõõmu, et kõige tähtsam - vabadus on meil olemas. Peame kogu hingejõuga toetame maailma suuri, kes soovivad taltsutada Venemaad ja Putinit. Aga mis mulle tõeliselt muret teeb on see, et inimesed lähevad Eestist ära ja mitte ainult ajutiselt. Aga need ei ole ju meie generatsiooni inimesed! Nemad vist ei tea, mida tähendab oma vaba riik ja nad vist ei ole kasutanud kõiki võimalusi omal kodumaal. Ma võtaksin oma mõtte nii kokku, et mina tean, mida ma tahan. Mina ei taha Austraaliasse avokaadosid korjama, mina ei taha Soome ei ehitajaks ega isegi mitte arstiks, ma ei taha Brüsselisse tõlgiks ega muuks ametnikuks. Ma tõesti ei taha. Mina tahan Pärnumaale, mina tahan oma isa ja vanaisa hauale. Mina tahan rääkida eesti keeles. Ma tõesti tahan. Mina ei taha, et mina muutuksin kusagil võõraks iseendale, et ma muutuks võõraks oma sõpradele, oma lähedastele. Ma ei taha seda. Ma tahan võtta kohaliku kõne, ma tahan süüa rääbist ja latikat. Mina tahan käia nendel radadel, kus ma olen sündimisest saadik käinud. Ma tõesti tahan. Aga ma ei taha, et ma tahaksin seda, mida paljud arvavad, et nad tahavad, sest ma ei ole päris kindel, kas nad teavad hästi, mida nad tahavad. Aga mina tean. MA TAHAN ÕNNELIKKU EESTIT! See oli mu tänane väike mõtisklus.

Kokkutuleku pildivalik:

*

XIX kokkutulek Pärnu trahteris Postipoiss 19.07.2019.

*Reas mööduvad aastad,
neid tagasi keegi ei saa,
kuid mälestus alles jääb
ja seegi on hea ...!*

Lugupeetud koolikaaslane

Ajajõgi on peatamatult voolanud, paljusid meie hulgast kaasa viinud ja pilveäärele kandnud. Ehk õnnestub veelkord koguneda 19. juulil 2019.a kell 12:00 trahteris „Postipoiss“ Pärnus Vee t. 10. Tule!

Meenutame oma noorusaastaid, mis veetsime koos õppides Nikolai (end Võidu) tänava koolimajas tüdrukud Koidula Koolis ja poisid 1. Keskkoolis.

Möödub 67 aastat kooli lõpetamisest

Korraldajad

Aasta tagasi lahkus Postipoisi trahterist kokkutulekute laevuke 15 osavõtjaga aastasele ringile, et siis ehk uuesti samas randuda. Kas me kõik sinna jõuame, saame teada, kui kohale jõuame. Pole võimatu, et see on meie kokkutulekute lõppsadam.

XIX kokkutuleku kuupäevaks valisime 19! Tegemist on erakorralise numbriga meie kahe kooli lendude ajaloos. See kuupäev suvekuul kokkusaamiseks pole valitud juhuslikult – kokkutuleku numbriga on kokkulangevus. Peale selle on ka tänavuse aastanumbri teine pool sama numbriga. See pole veel kõik. Kui me alustasime oma kooliteed, millest kujunes hilisem seniajani kestev ühtekuuluvustunne, oli aasta numbri esimeses pooles sama number. 1952. aastal kooli lõpetamisel olime valdavalt 19aastased. Huvitav, mida ütleks selle kohta numeroloog?

Nüüd kokkutulekust. Kutse teksti koostas seekord Liidia Jäätma ja teist aastat järjest oli kohtumisaigaks Pärnu trahter Postipoiss. Üllatus, et osavõtjaid oli tulnud 21. Pikka teed tulekuks ei pidanud paljuks Uno Säästla Püssist, Juta Haberman Võrtsjärve äärest, Aari Suurmaa Tartumaalt, ning Tallinnast Evi Margna, Avo Sutt, Liidia Jäätma, Endel Soodla ja käesoleva kirjutaja Viljar Raidam. Tallinnast tulijad tegid peatuse Pärnu-Jaagupi kalmistu juures küünla panemiseks Udo Tõnissoni kalmule. Vana-Pärnu kalmistul süüdati küünal Erich Strickholmi kalmul.

Ei mäleta, et mõnel kokkutulekupäeval ilm poleks meid soosinud. Nii ka seekord kuuma päikese eest oli varjuks Postipoisi vabaõhuruumi katus.

Koosviibimist alustas Valdek Tomson oma pinginaabri Udo Tõnissoni eluraamatu nende peatükkide tutvustamisega, millest me seni polnud teadlikud.

Teema ettevalmistamise käigus vestles Valdek telefoni teel Udo abikaasa Liinaga ja poja Valeviga. Udo saatusekaaslasest onupoja Heiti Tõnissoni käest sai ta nappe andmeid ka Udo vanemate kohta. Heiti osales 1950ndatel Tihemetsa Tehnikumis õppimise ajal põrandaaluses organisatsioonis, arreteeriti ning saadeti Siberisse.

XIV kokkutulekuks 2007.a valmis koolivennal Mihkel Kalbusel omaloominguline laul „Tule Pärnu“. Selle esmaesitajatest on foto lk.63. Laul on väga ilus, sõnad räägivad meist endist ja meie ühest jalutamise lemmikkohast, Pärnu muulist. Siinkohal katkendid laulusõnadest:

*„Kelmikad silmad, punavad huuled
kunagi meelest mul minna ei saa.
Viimane suudlus Pärnu muulil ...“*

Kokkutulekud on peale esimese, 1958. aastal, toimunud juulikuul. Sellest ka igatsevad laulusõnad:

„Juulikuu valssi tahaks veel tantsi!“

Kokkutulekul üllatuseks oli selle lauluga CD plaadi (25 tk.) valmistamine. Samal plaadil on ka meid puudutav Gennadi Podelski laul „Pärnu legend“, mida täispikkuses meeshääle esituses pole leida. Nende esitamiseks kokkutulekul oli kaasas arvuti koos kõlaritega. Laulude esitamisel nii mõnegi silmad olid pisarais. Pärast esitust sai autor tänusõnade ja aplausi saatel selle plaadi. Täna on neist järgi vaid üks.

Ei mäleta kokkutulekut, kus poleks esinenud meie „kuldsuu“ Juta Haberman. Ta meenutas soojalt ja vaimukalt meie ühiseid kokkusaamisi, mälestades ka neid, keda me enam kunagi ei kohta. Ta tänas kohtumiste korraldajaid ja avaldas lootust, et tänane ei jää viimaseks.

XIX kokkutuleku laevuke lahkus 21 osavõtjaga aastaks elumerele. Kas ta aasta pärast jälle armsaks saanud Postipoisi sadamasse jõuab

ja kes on veel pardal, me ette ei tea.

Pildil seisavad: Uno Säästla, Helve Aun, Mihkel Kalbus, Avo Sutt, Liidia Jäätma, Faina kirs, Virve Naaris, Milvi Pedosk, Elki Ojasoo, Valdek Tomson, Evi Margna, Ulvi Tomson, Juta Haberman, Viljar Raidam, Endel Soodla; istuvad: Aili Kalda, Aari Suurmaa, Vello Tamse, Liis Lillemäe, Vilma Saar, Hilda Juga.

Ajal on pikad sammud,
ajavool sügavad jäljed,
kuid sinna mahuvad ka
kaunid mälestused.

Mäng ei ole enne läbi, kui on kõlanud lõpuvile.

XX kokkutulek 20.07.2020 Pärnu trahteris Postipoiss

XIXlt kokkutulekult kodupoole sõites kajas kõrvus Mihkel Kalbuse laulu „Tule Pärnu“ sõnad „...juulikuu valssi tahaks veel tantsi...“. Laul meeldis kõigile, kuni pisarateni. Autor andis meile kaasa oma nelja laulu sõnad ja noodid, et saaksime järgmiseks kokkutulekuks ka need plaadistada.

Ei aimanud me veel Hiina eluohtliku koroonamängunimelise haiguse COVID-19 jõudmist Eestisse ja et see on halastamatu meiealiste suhtes. 13. märtsil 2020 algas Eestis eriolukord ja kestis 17. maini. 13. aprilliks plaanitud Pärnusse sõit lükkus määramatult edasi. Ja ega sellel poleks ka mõtet olnud, sest Postipoiss oli suletud. Valmis oli 20. juulile planeeritud XX kokkutuleku kutse, kuid kas plaanitu toimub, polnud kindel. Piltlikult öeldes võib meie kokkutulekute laevuke jääda eluulgumerele ulpima, sest Postipoiss ei võimalda kokkutulekute laevukese randumist.

Siiski olukord pööras meie kasuks ja võisime kokkutulekuks valmistuda. Kahjuks läks heliplaadi tegemine ka koroonahaiguse nahka.

Täiendav teade:

18. juulil 2020.a võib Vikerraadio saates „Soovide aeg“ algusega kl. 15.05 kõlada tütarlaste õnnitlemine poiste poolt kaks päeva hiljem toimuva kokkutuleku puhul. Saade on arvatiga järelkuulatatav Vikerraadio kodulehel.

*

Lp. Vikerraadio saate „Soovide aeg“ toimetusele

Palun avaldada 18. juuli 2020 saates „Soovide aeg“ alljärgnev õnnitus:

Pärnu poistekooli viimase lennu lõpetajad aastast 1952 õnnitlevad Pärnu Koidula nimelise tütarlastekooli samal aastal viimase lennuna lõpetanud tütarlapse XX ühise kokkutuleku puhul koolivenna Mihkel Kalbuse lauluga „Tule Pärnu“ Kaarel Raidami esituses.

Laul (kestus 2,09) on CDI, plaat jääb Vikerraadiole.

*

Meil õnnestus oma sümbolse kokkutulekute laevukesega randuda Postipoisis kahe koroonalaine vahelisel ajal. See, võib-olla lõppjaamas, kohtumine oli kooliaja ajalooõhnguline.

Alustasime selgitusega, miks 18.juuliks reklaamitud raadioõnnitlus saates „Soovide aeg“ kõlas meist mitteolenevatel põhjustel nädal varem. Õnneks oli meil võimalus arvuti abil seda õnnitlust järelkuulata.

Selleks kokkutulekuks sai valmis meie 85 leheküljeline almanahh, milles XX jaoks on jäetud oma ruum. Kõikide kokkutulekute korraldamisel n.ö. „varahoidja“ rollis on olnud Helve Aun. Tänutäheks selle eest kingiti talle kunstniku kujundatud ja kõigi kokkutulekul osalenute autogrammidega poetessi Kristiina Ehini luulekogu „Janu on kõikidel ühine“ koos roosikimbuga. Kokkutulekute almanahhi koostajat tänati kõigi kokkutulnute autogrammidega tänukaardiga. Tunti puudust nendest, kelle tervis ei võimaldanud osaleda.

Mis on nende ainulaadsete kahe kooli ühiste kokkutulekute põhjuseks. See on meie ühtekuuluvustunne. Sellest on almanahhis pikem piltidega illustreeritud lugu, millest Evi Margna luges katkendi.

Kokkutulekute statistikast niipalju, et kokku külastati neid 793 korda (siit puudub kahel esimesel olnud poiste arv), tütarlapsed 532 korda, poisid 314 korda ja õpetajad 45 (kahe korra andmed puuduvad). Kõige rohkem oli osalejaid aastatel 1967 ja 1972. Pikemalt leiata almanahhist.

Juta Haberman, Elki Ojasoo, Faina Kirs, Milvi Uiho

Valdek Tomson meenutas 3.juulil 1952.a Pärnu ajalehes „Tööraha Hääli“ ilmunud artiklit „Õnneküllane päev“ ja kommenteeris selle poistekoolile pühendatud osa tänapäevaselt.

Liidia Jäätma mainiti nimetatud artiklis eduka õpilasena, kuid nõukaaegses mõistes tema sotsiaalne päritolu oli takistuseks eriala õppimise kõrgkooli valikul.

Uno Säästla rääkis huvitavaid lugusid oma pinginaabrist ja sõbrast August Luurist, kelle elutee katkes enne Eesti taasiseseisvumist.

Nauditi ühist peolauda ja juttu jätkus kauemaks

Hilda Juga, Ulve Tomson, Valdek Tomson,
Avo Sutt

Vello Tamse, Aari Suurmaa, Aigar Suurmaa,
Uno Säästla

Evi Säästla, Helve Aun, Mihkel Kalbus

Liivia Telgmaa, Liidia Jäätmaa, Endel Soodla

Vilma Saar, Asta Pärigma, Evi Margna

Viljar Raidam, Hilda Juga, Elki Ojasoo, Faina Kirs

Ühine lõpulaud ühendas meie mõtteid ja tundeid ...

Osavõtjad XX k okkutulekul 20.07.2020 Pärnu trahteris „Postipoiss“

Tüdrukud:

- 1.Hilda Juga
- 2.Faina Kirs
- 3.Juta Haberman
- 4.Elki Ojasoo
- 5.Liivia Telgmaa
- 6.Vilma Saar
- 7.Aari Suurmaa ja tema abikaasa
- 8.Liidia Jäätma
- 9.Ulve Tomson – Valdek Tomsoni abikaasa
- 10.Evi Margna
- 11.Milvi Uibo
- 12.Evi Säästla – Uno Säästla abikaasa
- 13.Asta Pärigma
- 14.Helve Aun

Poisid:

- 1.Endel Soodla
- 2.Valdek Tomson
- 3.Vello Tamse
- 4.Uno Säästla
- 5.Mihkel Kalbus
- 6.Avo Sutt
- 7.Aigar Suurmaa
- 8.Viljar Raidam

1952.a lõpetanuid	17
1953.a lõpetanuid	2
Saatjaid	3
Kokku;	22

Veidi kokkutulekute statistikat

Jrk.nr.	Toimum. aeg	Osav. arv	sh tütarl.	sh pgl.	Õpetajaid
I	23.08.1958	?	33	?	5
II	xx.07.1962	?	20	?	?
III	15.07.1967	63	37	26	8
IV	22.07.1972	63	36	27	6
V	8.07.1977	62	35	27	4
VI	3.07.1982	62	34	28	4
VII	11.07.1987	58	36	22	5
VIII	4.07.1992	49	32	17	1
IX	8.07.1995	52	33	19	2
X	12.07.1997	56	37	19	3
XI	10.07.1999	46	29	17	1
XII	20.07.2002	53	31	22	1
XIII	2.07.2005	42	26	16	1
XIV	14.07.2007	43	26	17	?
XV	11.07.2009	33	17	16	2
XVI	21.07.2012	36	22	14	2
XVII	14.07.2017	21	14	7	0
XVIII	13.07.2018	15	9	6	0
XIX	19.07.2019	20	13	7	0
XX	20.07.2020	19	12	7	0

Kokku:	793	532	314	45
Lõpetajaid:	poisse	46		
	tütarl.	67		
Kokku:		103		

PIK ja PIK 1952.a lennu kokkutulekud

Jrk.	Toimum.	Lõpeta-	Osavõtjate arv			Õpeta-	Külalisi	Märkused
nr.	aeg	misest a	kokku	sh trl.	sh pgl.	jaid		
I	23.08.1958	6.a	33	?		5		Elaldi lauad
			Rannakohvikus					
II	xx.07.1962	10.a	20	?		?		
			Rannakohvikus					
III	15.07.1967	15.a	63	37	26	8		
			Papiniidus Kooperatiivi saalis					
IV	22.07.1972	20.a	63	36	27	6		
			Kohvikus Tallinn					
V	16.06.1977	25.a	62	35	27	4		
			Pärnu KEKis Savi t.7					
VI	3.07.1982	30.a	62	34	28	4		
			Audru sovhoosis					
VII	11.07.1987	35.a	58	36	22	5		
			Sauga sovhoosis					
VIII	4.07.1992	40.a	49	32	17	1		Osamaks 5 kr.
			"Brigitta" baaris					
IX	8.07.1995	43.a	52	33	19	2		
			Ilvese t.1a					
X	12.07.1997	45.a	56	37	19	3		
			"Birgitta" baaris					
XI	10.07.1999	47.a	46	29	17	1		
			Ilvese t.1a					
XII	20.07.2002	50.a	54	32	22	1	Evi	
			Allika 2, end.Ilvese 1a				Säästla	
XIII	2.07.2005	53.a	42	27	15	1		
			Allika 2, end.Ilvese 1a					
XIV	14.07.2007	55.a	43	26	17	?		
			Allika 2, end.Ilvese 1a					
XV	11.07.2009	57.a	34	18	16	2		
			Allika 2, end.Ilvese 1a					
XVI	21.07.2012	60.a	36	22	14	2		
			Kentuki Lõvi Pubi, Tallinna mnt.12					
XVII	14.07.2017	65.a	21	14	7	0		
			Nikolai Pubi Nikolai ja Rütli t. nurgal					
XVIII	13.07.2018	66.a	15	9	6	0		1 saatj.
			Trahter Postipoiss Vee t.10					
XIX	19.07.2019	67.a	20	13	7	0	Ulvi	2 saatjat
			Trahter Postipoiss Vee t.10				Tomson	
XX	20.07.2020	68.a	19	12	7	0	-"	1 saatj.
			Trahter Postipoiss Vee t.10				Evi Säästla	

Lõpetuseks

Sümboolsel, kokkutuleku numbriga kokkulangeval, kuupäeval **20.07.2020** jõudis kokkutulekute laevuke **XX** korda oma Pärnu sadamasse, seekord jälle Postipoissi, mis jääb tõenäoselt kokkutulekute lõppsadamaks. Seega on aeg meenutada tänusõnadega palju kordi kokkutulekuid organiseerinud Pärnu tütarlapse eesotsas Helve Aunaga. Siia ka Erich Strickholmi tänuvärsid aastast 2006.

Auväärne Helve!

Austatid sõpruskond!

Üks kutse peole kodulinna
teeb rohkelt rõõmu minu rinnas,
kuid kurvastab üks kõva uba –
tööaeg ei anna sõiduluba!

On Pärnu kaunis-armas igal aastaajal
mil suvepäikeses või siis kui sajab.
Septembergi me kõrvus eriliselt kajab
ja rõõmustab, et meie koolisõprus elab!
Sinu lauas, Helve, arvan nägevat ma Leilit, Liisi
ja tervet rida teisi vapraid naisi.
Ka Tallinnast on kohal mitu kanget meest,
kes elus käinud läbi tulest-veest.

Kuid vabandage mind kui vana meest,
et seekord embavad teid Viljar Endliga ka minu eest
ja Helvele nad kingivad kolm roosiõit, -
siis läheb osalt minulegi korda Pärnusõit!

Tallinn, aug. 2006

Erich Strickholm

Helve astus maha kokkutulekute laevukese kaptenisillalt pärast XVII kokkutulekut. Tänusõnad ka kokkutulekutele oma esinemistega kultuurisära andnud Võrtsjärve äärest tulnud Juta Habermanile ja Erich Strickholmile Vikerraamaal.

Järgmisi, XVIII ja XIX kokkusaamisi, püüdis Postipoisis korraldada omaalgatuslikult kapteni meeskonna junga.

Oleme jõudnud almanahhi lõpulehekülgedeni. Selle lõpetuseks klassivenna Olavi Kildemaa poolt kas X (1950/51) või XI (1951/52) kooliaasta päevil kirjutatud värsiread, mis ime läbi on originaalis säilinud tänaseni.

Junga

“Noortele kirjanikele”

Pühendatud Viljarile.

Käsi üks tal nägu pühkis,
teine kõrvatagust nühkis.
Võttis juba uue lehe,
sellestki veel oli vähe.

Võttis teise, kolmanda –
kuid kirjandist ei asja saa.
Sule leidis süüdi ta,
pliatsi ja tindi ka.

Suure hanesulega

hakkas tähti veerima.
Nõnda tundi neli veeres –
higiloik oli laua ääres.

Ka nüüd ei asjad parane.
Mees oli päris vihane –
märatses ja tusast kees,
tuba ujus vaevavees.

Nõnda tõusis paberkuhi,
nii, et tippu päris vahi,
et lehti viimseid paigal panna,
mees ronis üles sinna.

Siin ta hakkas mõtlema,
kuis ta töö oli kasuta,
vaeva nägi asjata
ja kirjandist ei asja saa.

Viimaks leidis õige rohu,
mis viib ära iga ohu –
enda toolilt kukutas
ning higimerde uputas.

Ei ta olnud nüüdki rahu –
ta ei uppund lainte vahus.
Ennist pea nii tühjaks sai,
et veepeal ujuma see jäi.

Nende salmikestega
halba sul ei soovi ma.
Kuid eks katsu ise ka
kuis kirjandist sa asja saad.

* * *

Junga hüvastijätt

Eluõhtu saabunud, läheneb öö,
samm tõnts ja silm ei näe.
Tehtud vist ka minu elutöö!
Tihti abistaja ulatab käe.

Palju veel jäänud minna,
seda ma ei tea. Ehk hea!
Aga ükskord jõuan sinna,
veel jõuan kirjutada mõne rea.

